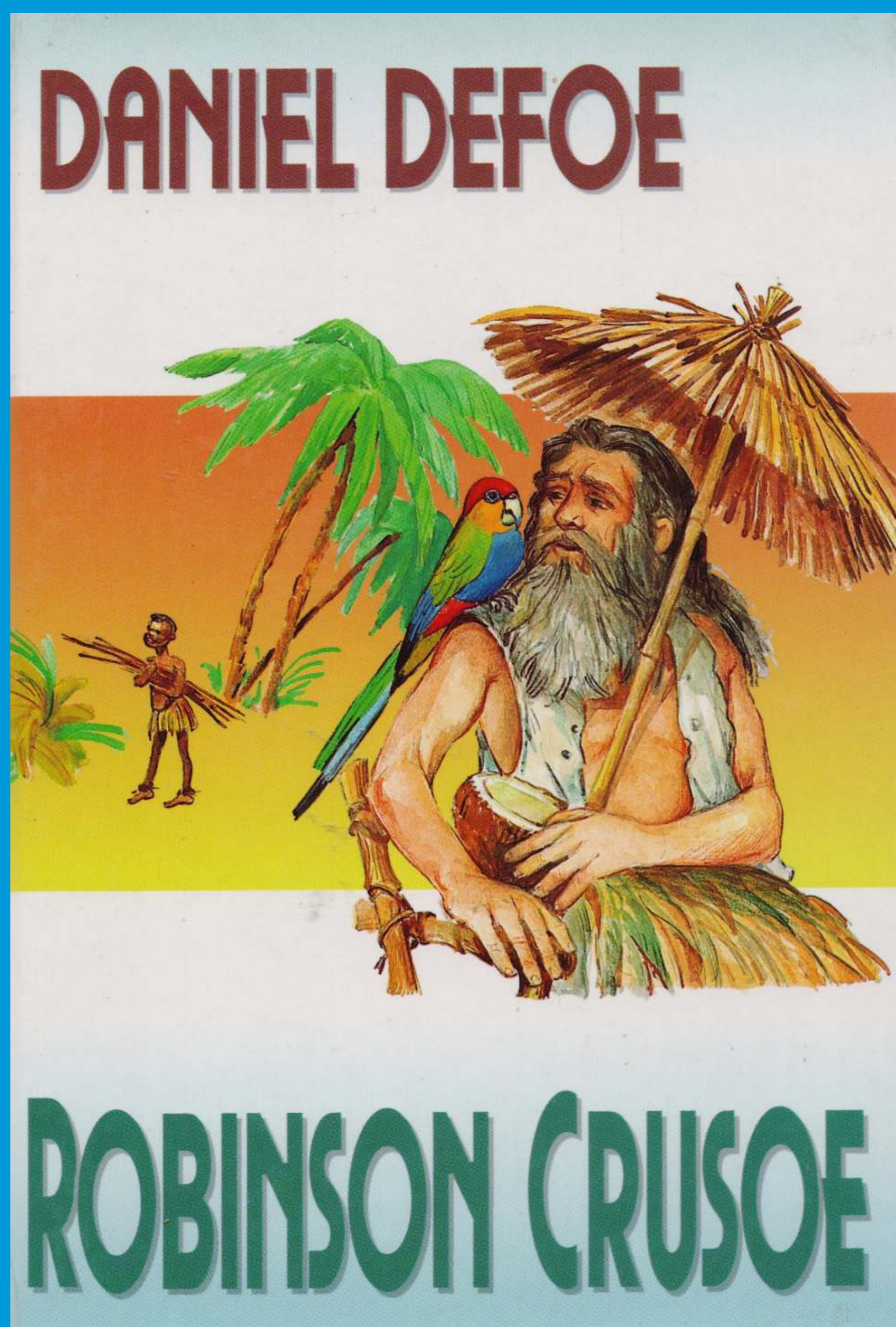

Robinson Crusoe na samotnem otoku

Knjižnica Velenje je pridobila zanimivo knjižno zbirko 210 knjig o slavnem pustolovcu Robinsonu Crusoeju. Delo je bilo prevedeno v številne jezike. Na ogled postavljamo nekaj najzanimivejših knjig iz zbirke, ki sicer zajema knjige med leti 1842 in 2010.

Avtorici: Metka Pivk Srdič in Tamara Čujež
Oblikovalec: Peter Groznik – Peč

Kdo pa si je izumel in opisal to povest?

Daniel Foe se je rodil v Angliji leta 1659 (točen datum rojstva ni znan) v londonskem okrožju. Njegov oče je bil premožen svečar. Mladega Daniela je pri trinajstih letih poslal v šole, saj je upal, da bo sin postal duhovnik. Med svojim šolanjem na Akademiji v Londonu je imel Defoe sošolca po imenu Timothy Crusoe, ki naj bi dal ime junaku v romanu. Kasneje je leta 1678 opustil šolo in postal trgovec, lastnik ladij, politik, časnikar in poklicni pisatelj. Leta 1689 je izdal prvo knjigo in takrat se je tudi začel podpisovati Defoe, ker mu je tako bolj imenitno zvenelo. Do konca življenja napisal okoli 300 romanov.

Leta 1684 se je poročil z Mary Tuffley. Rodila mu je osem otrok. Kasneje je postal izvrsten časnikar in si pridobil ime oče sodobnega časnikarstva. Vsa svoja pripovedna besedila je spisal po svojem šestdesetem letu. Prvo med temi besedili je bil roman Robinson Crusoe, nato pa še številna druga dela.

Zadnja leta so pisatelju močno zagrenile bolezen ter denarne in družinske težave. Umrl je 24. aprila 1731, star 72 let.

Zato, ker je Robinson – ki je na samotnem otoku navezan le nase in na svojo iznajdljivost, a mu kljub vsemu uspe premagati uporno naravo in tako rekoč iz nič ustvariti blaginjo, varnost, red in zakon – tipičen predstavnik porajajočega se srednjega stanu. Kajti, kakor ste lahko spoznali tudi sami, je zgodba o njegovih dogodivščinah ena sama hvalnica pridnosti, vztrajnosti, zdravemu razumu, ki premaga vse težave, skratka vsem praktičnim meščanskim krepostim. To je hkrati veroizpoved družbenega razreda, ki si prizadeva kvišku in se zaveda svoje moči, ter program mladega, podjetnega naroda, ki se bori za vlado nad svetom. Vemo, da je Anglija z močno mornarico, s spretnimi trgovci in pretkanimi politiki v naslednjih nekaj desetletjih to oblast tudi dosegla.

Iz spremne besede Iztoka Iliča

Daniel Defoe

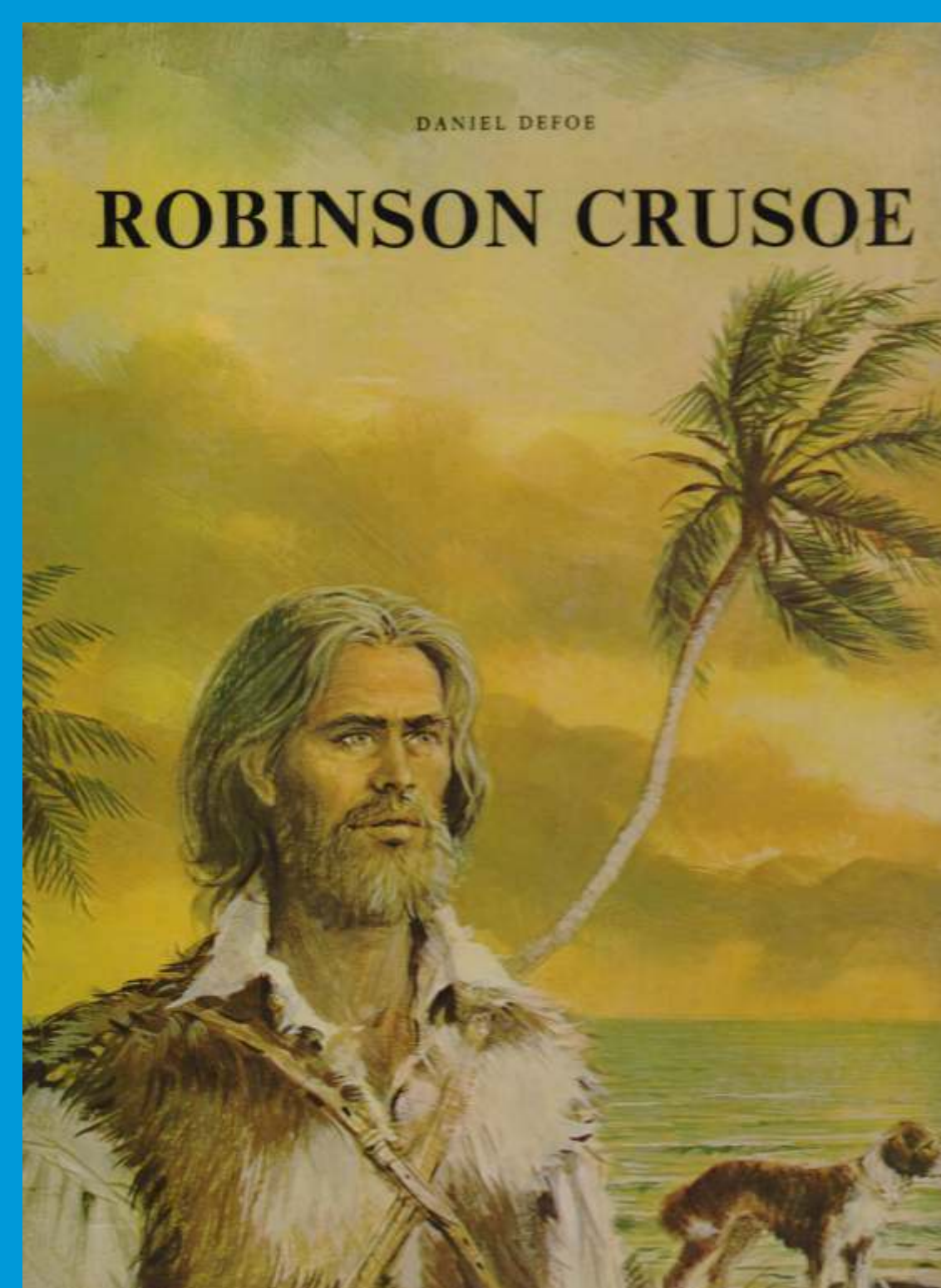
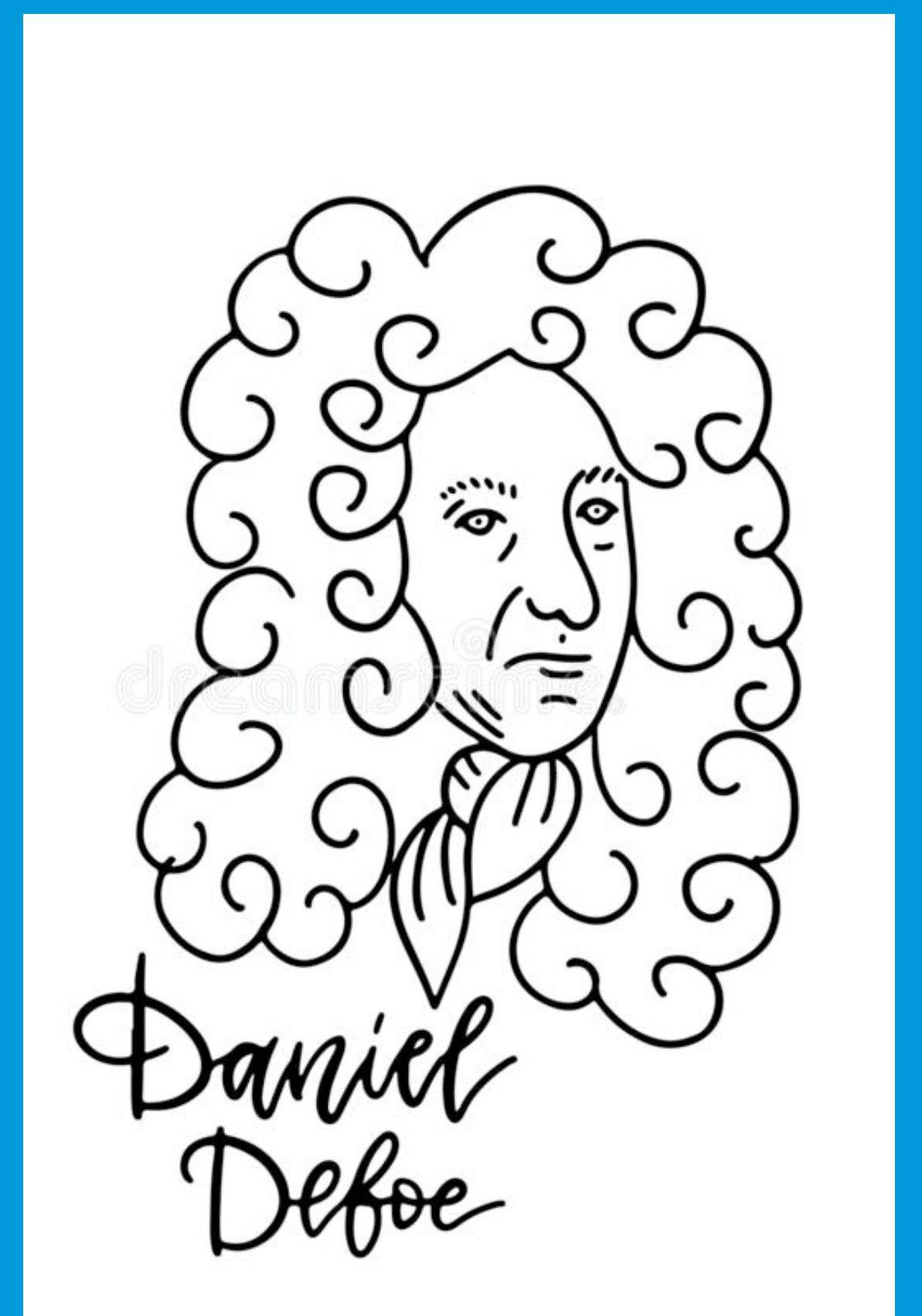
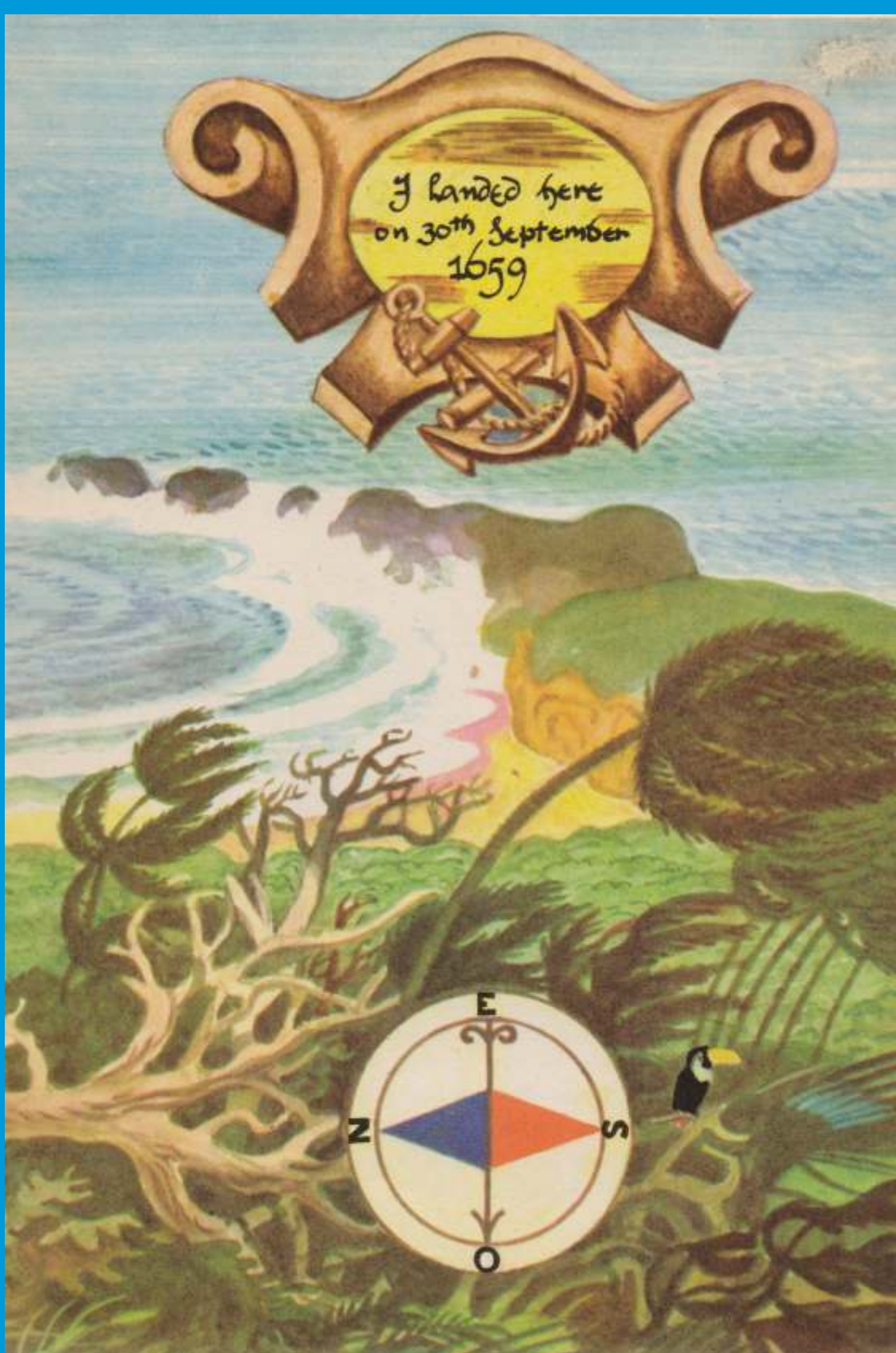

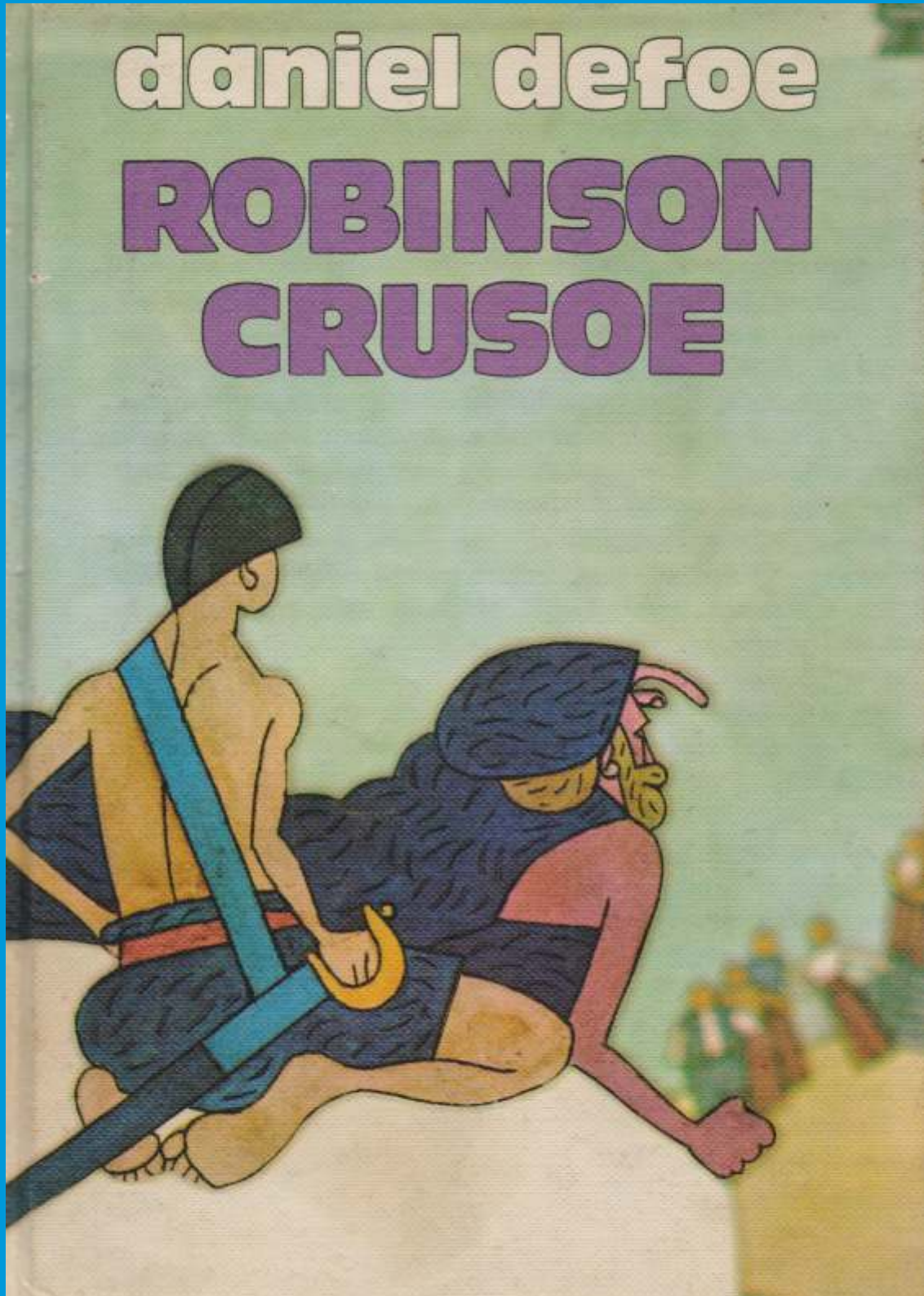
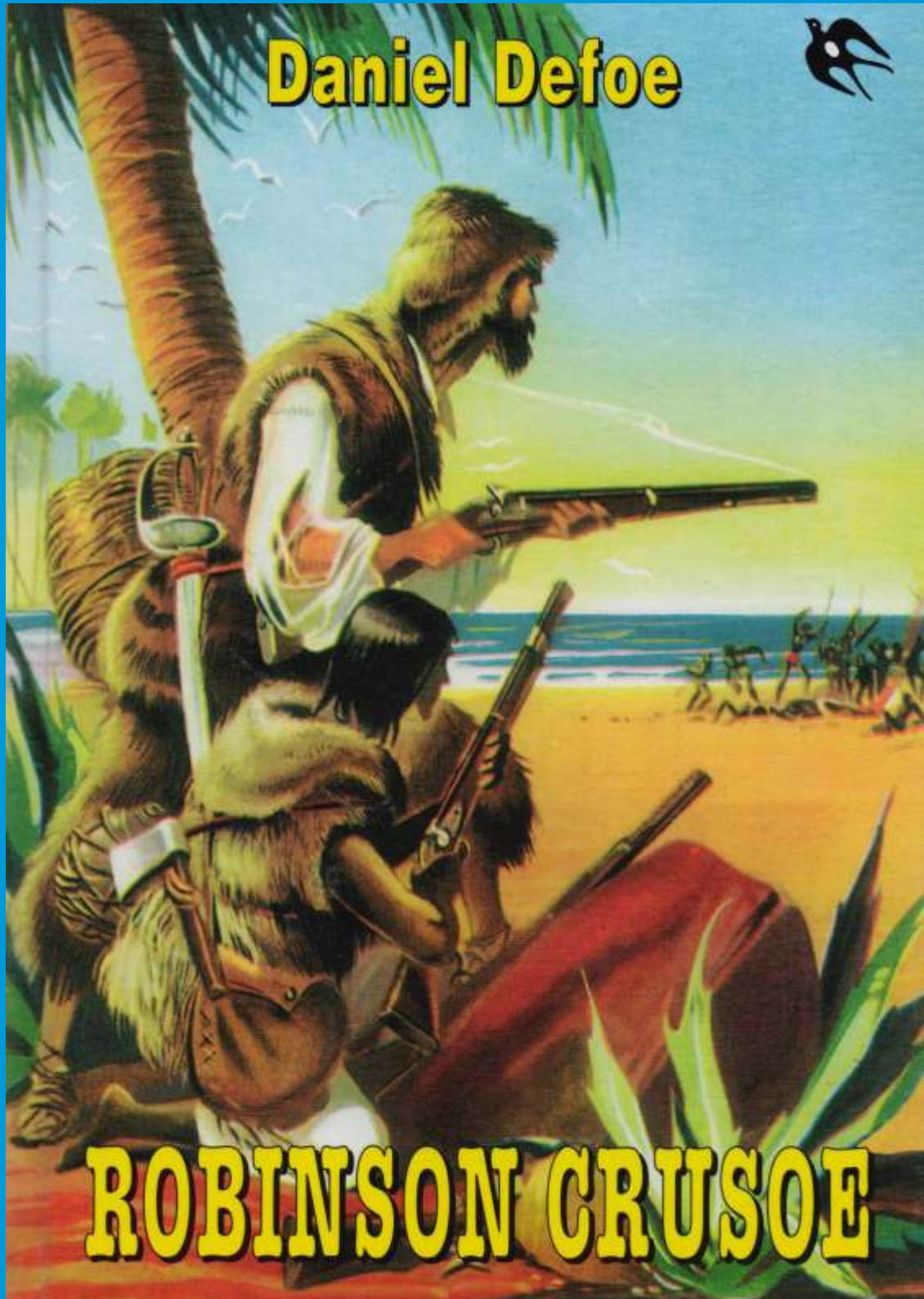
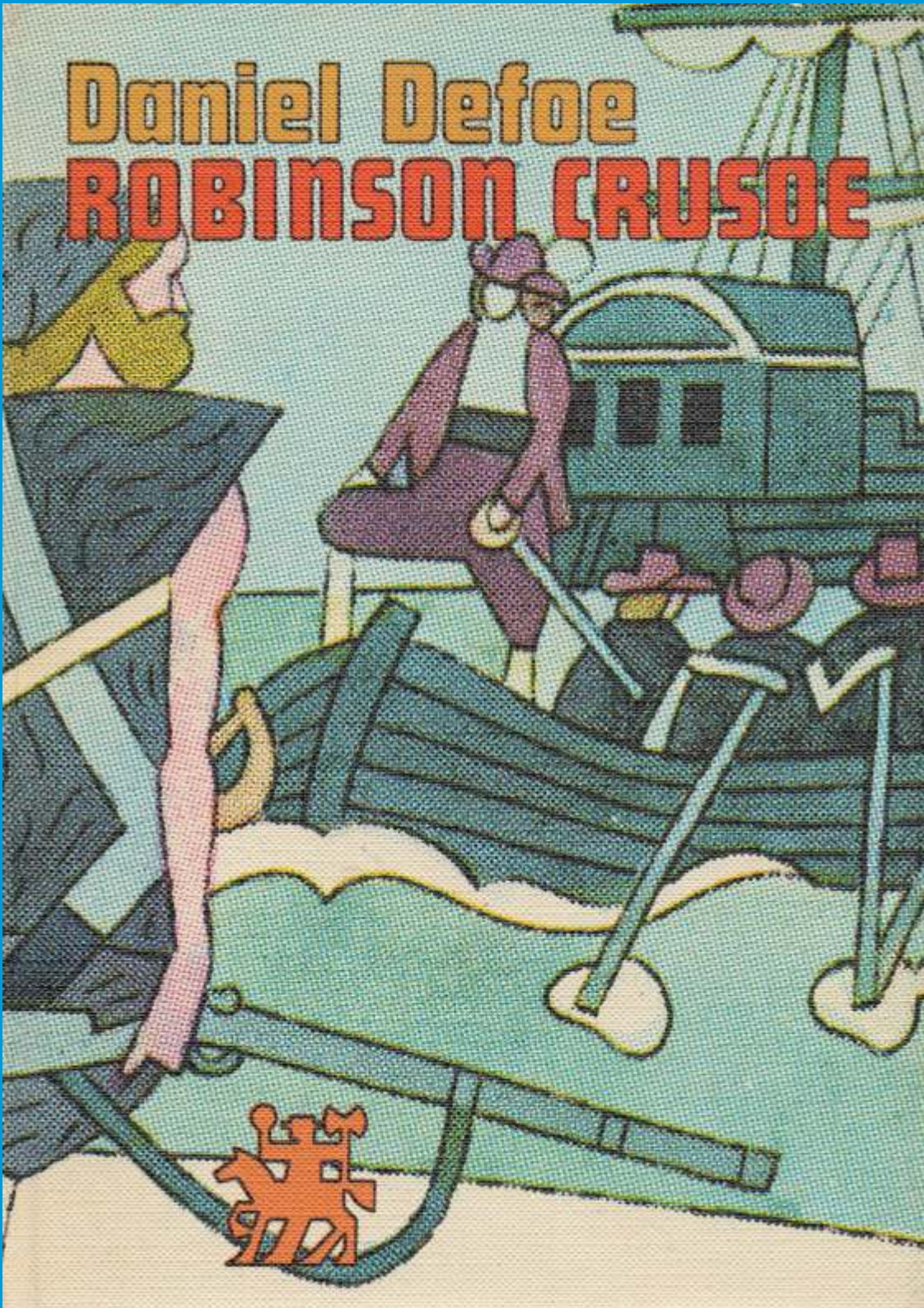
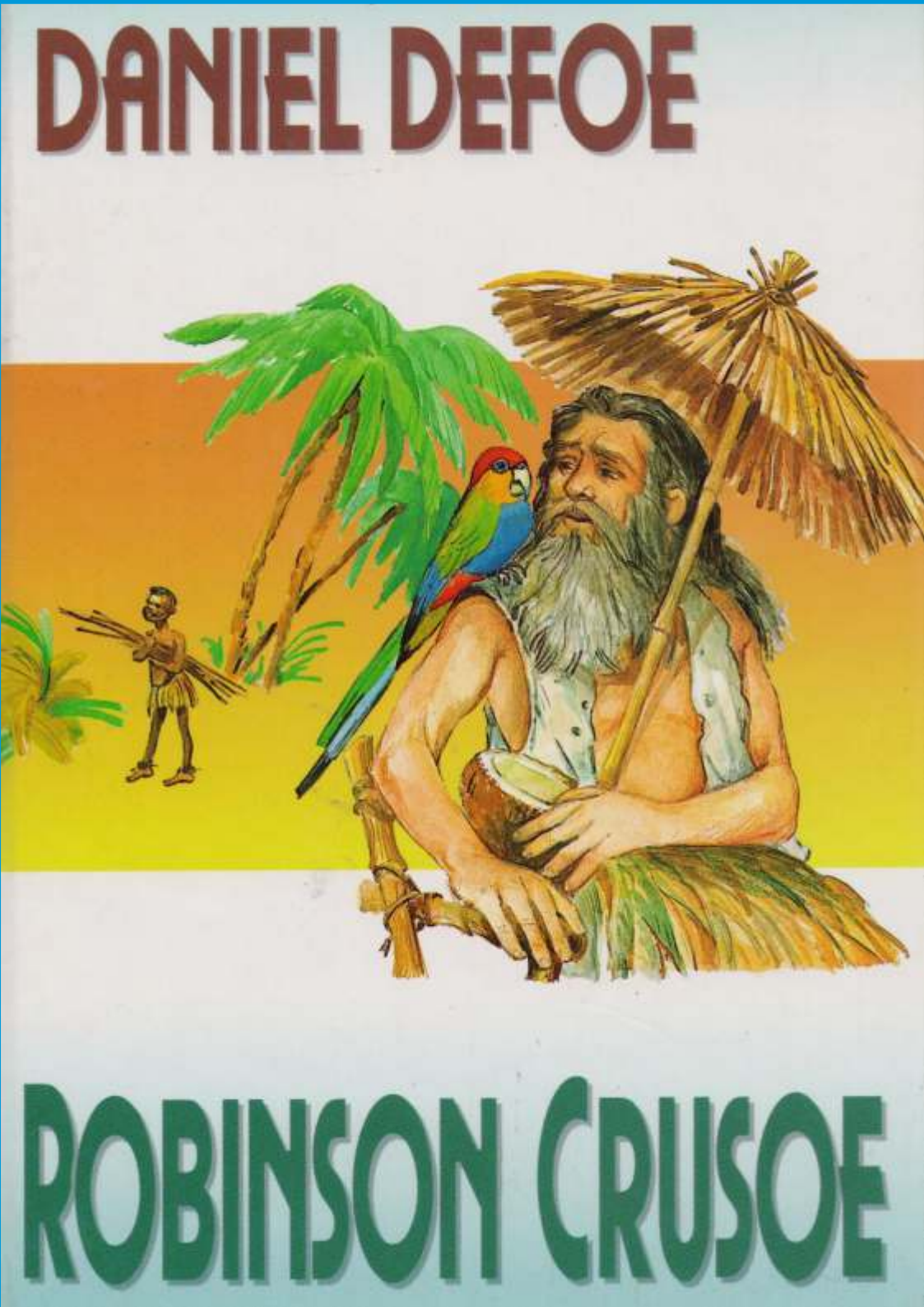
Foto: Freepik.com

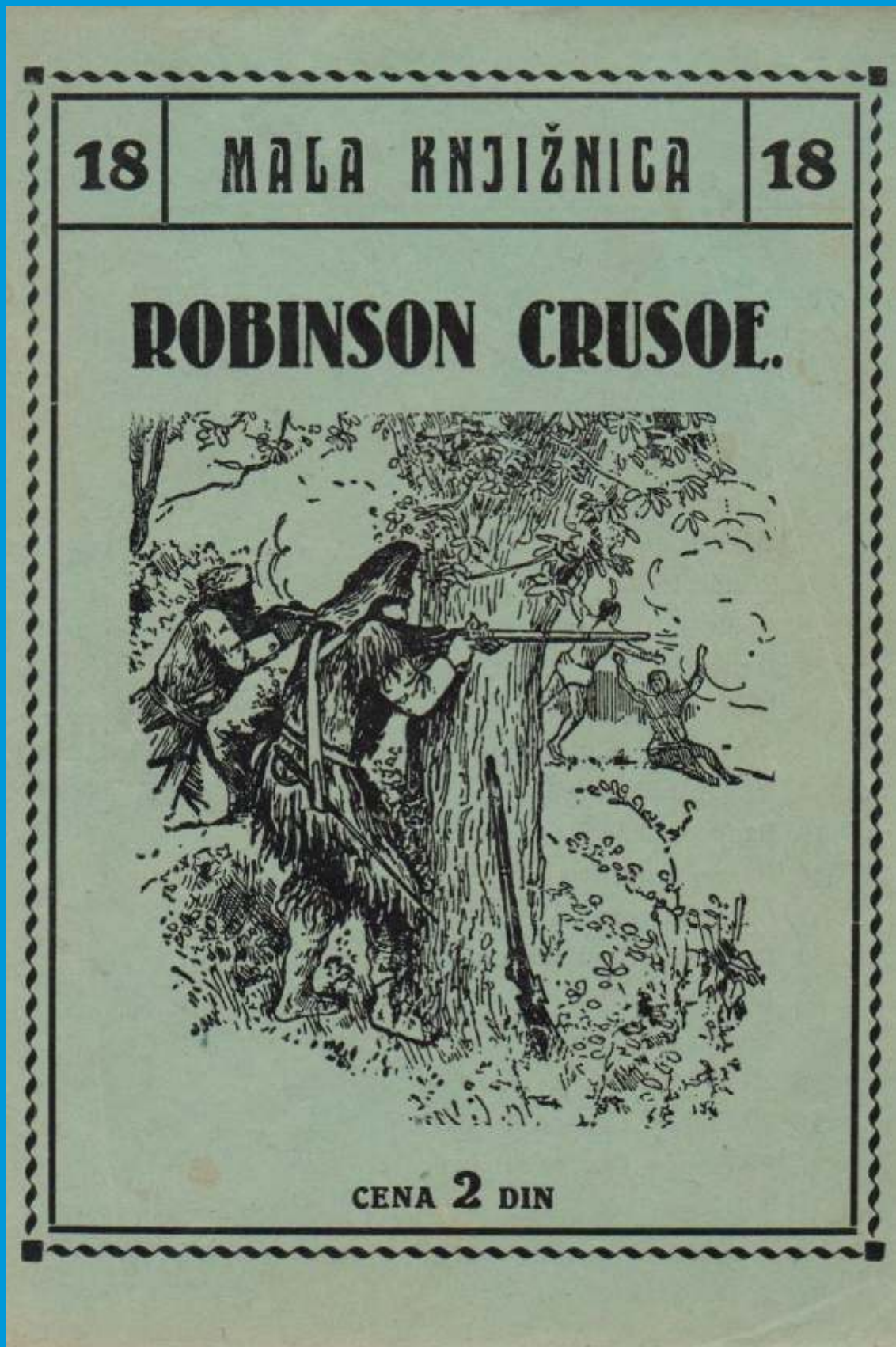
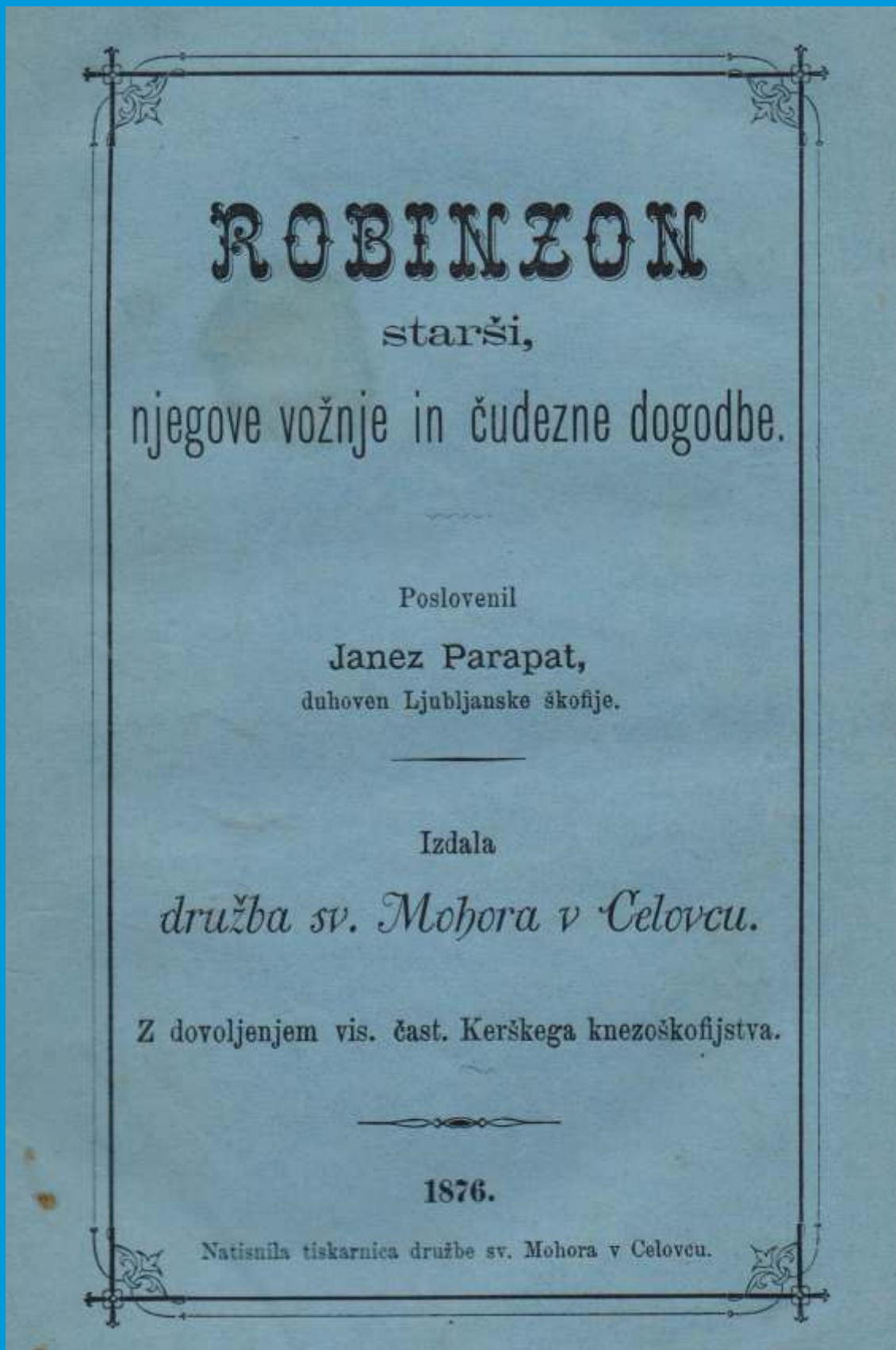
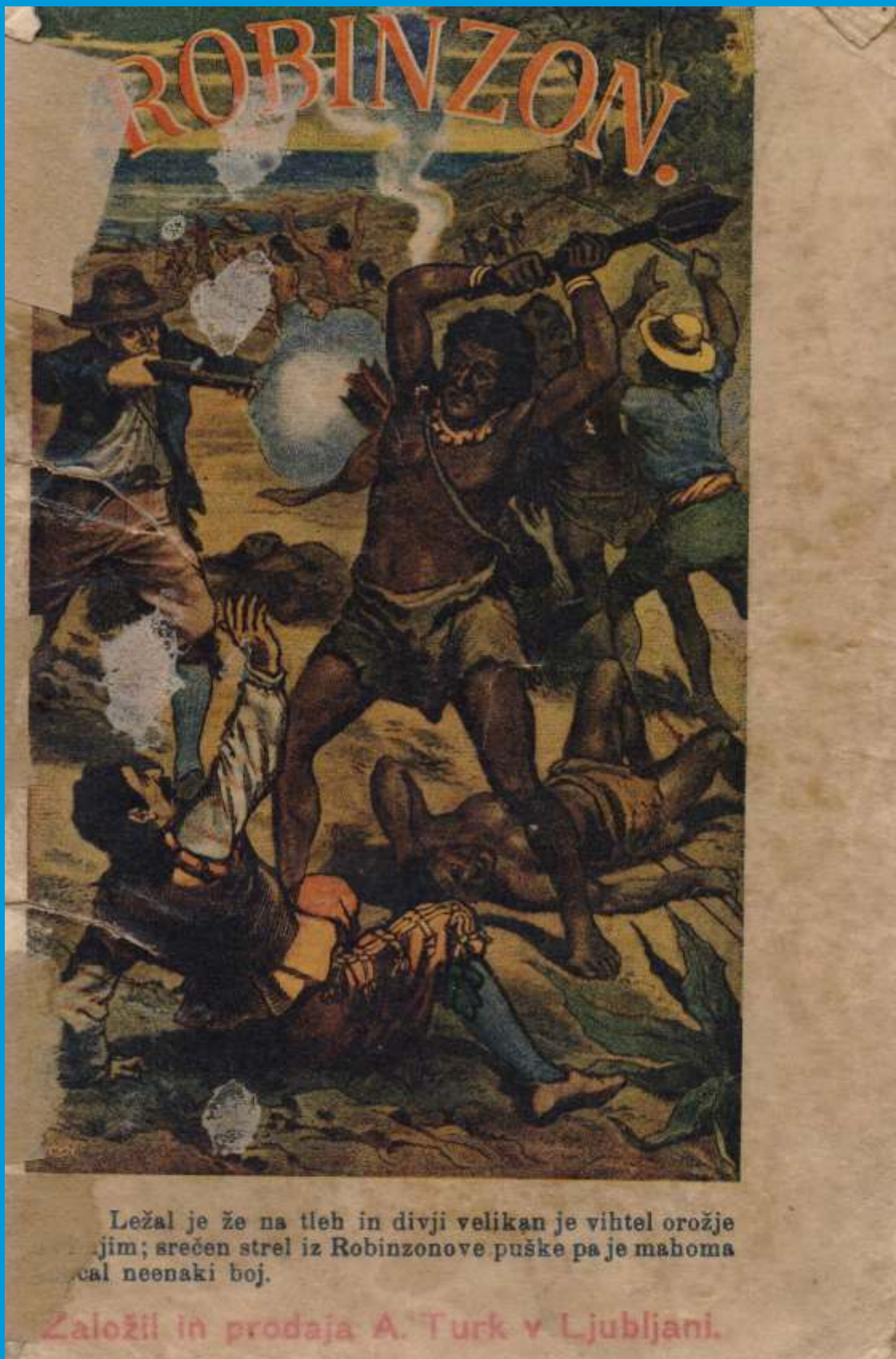
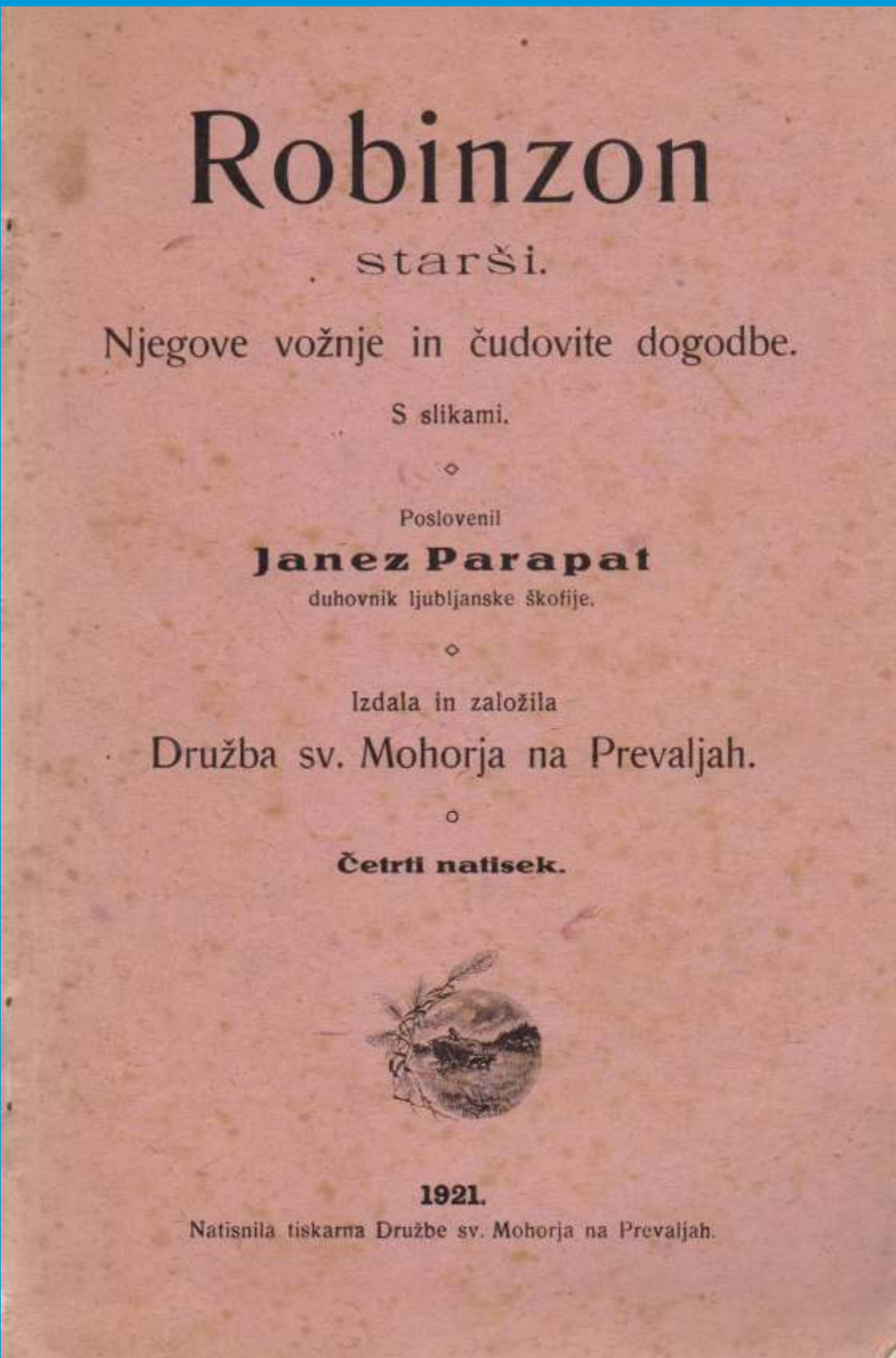
Karikatura Svetlana Shamshurina

Brodolom

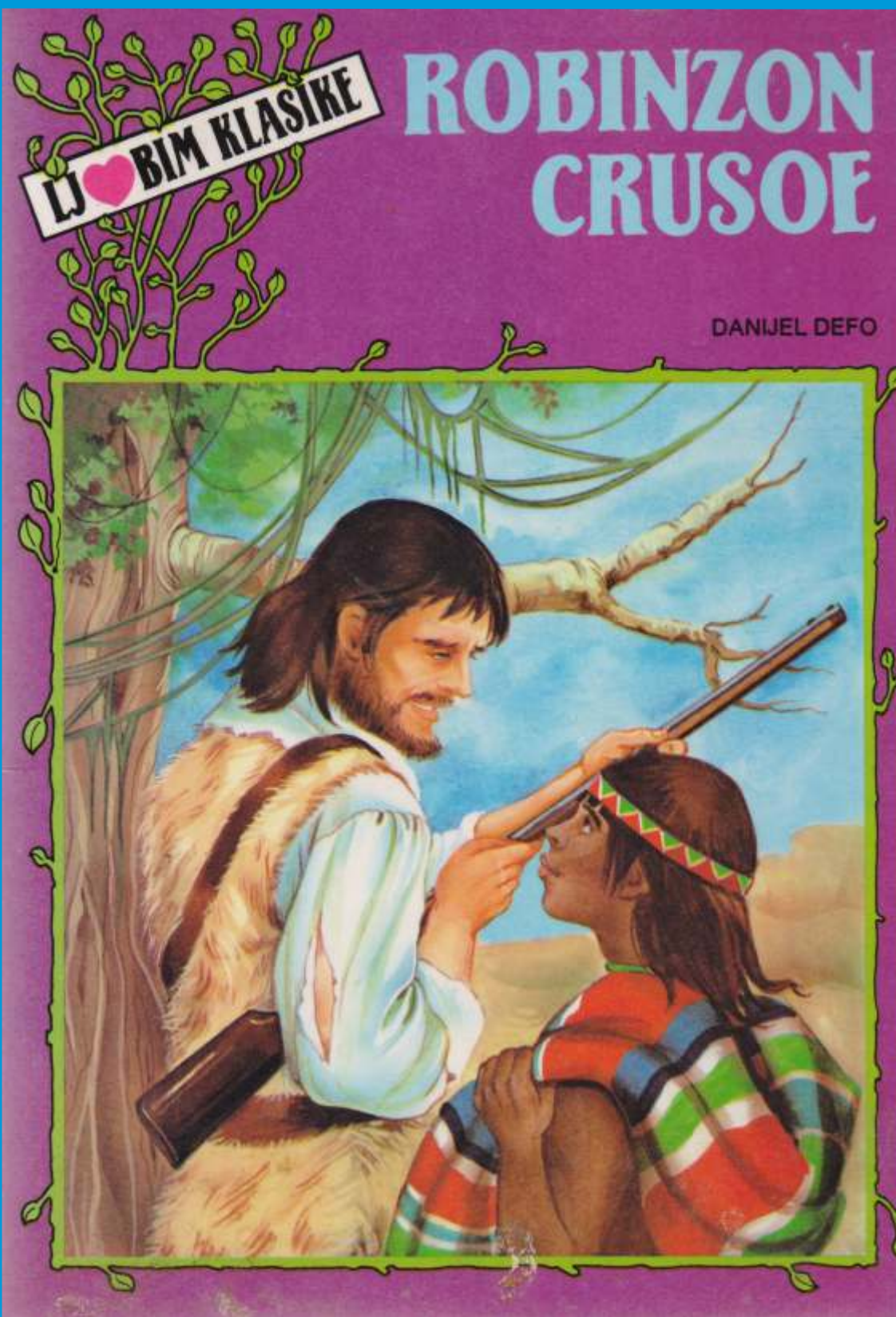
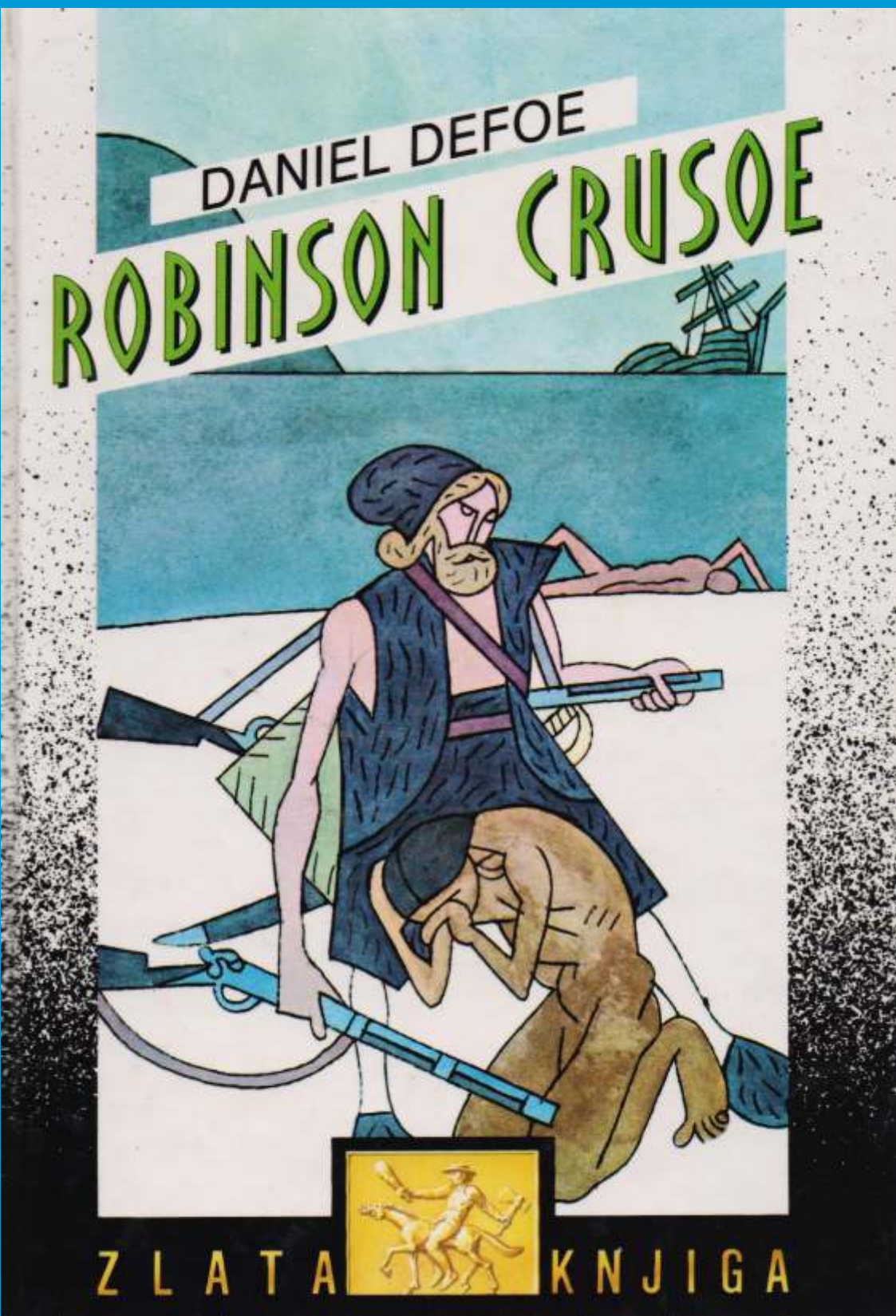
Že od zgodnje mladosti sem imel morje rajši kot vse drugo na svetu. Nevoščljiv sem bil vsakemu mornarju, ki se je odpravljaj na daljno plovbo. Ure in ure sem stal na morski obali, ne da bi odmaknil oči, in opazoval ladje, ki so plule mimo.

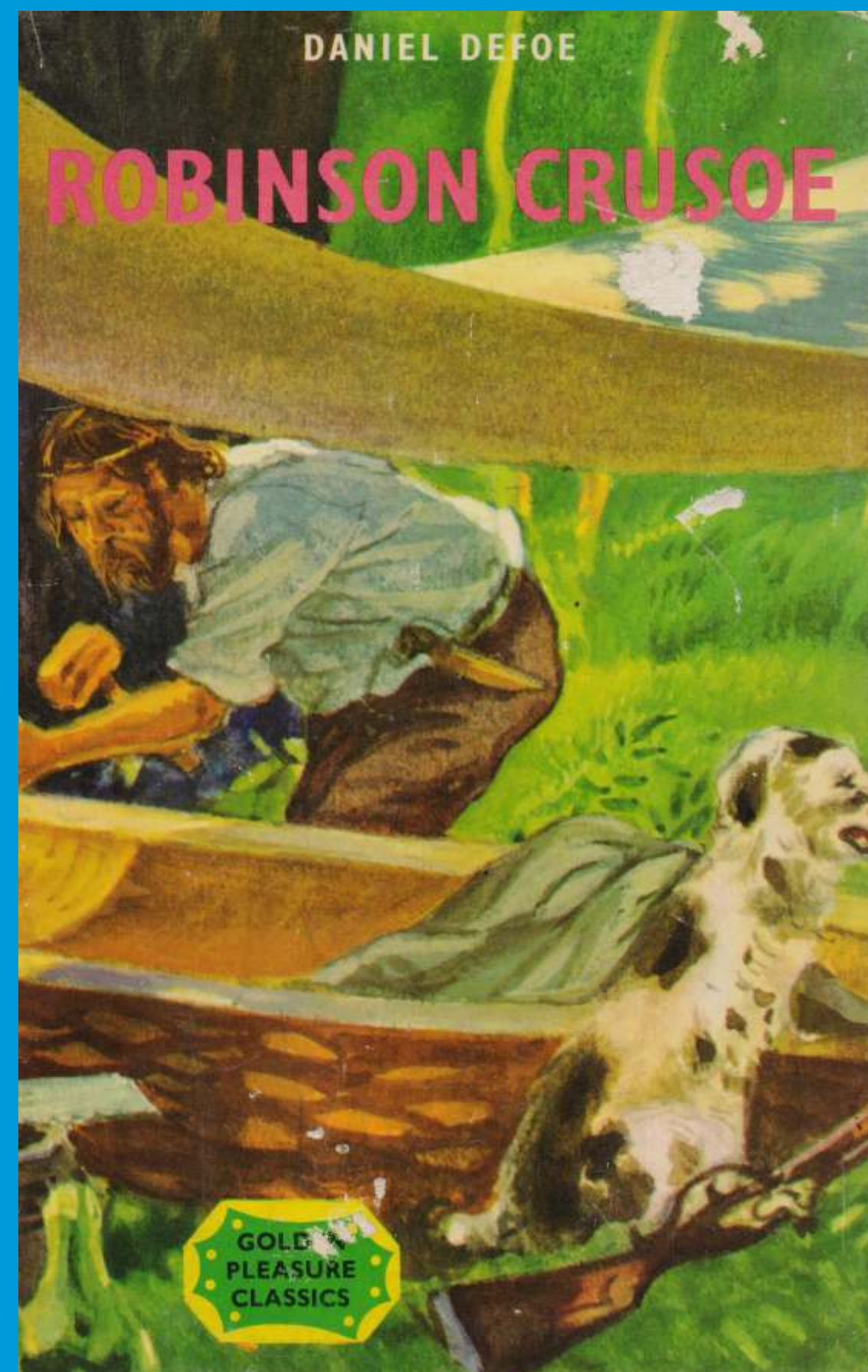
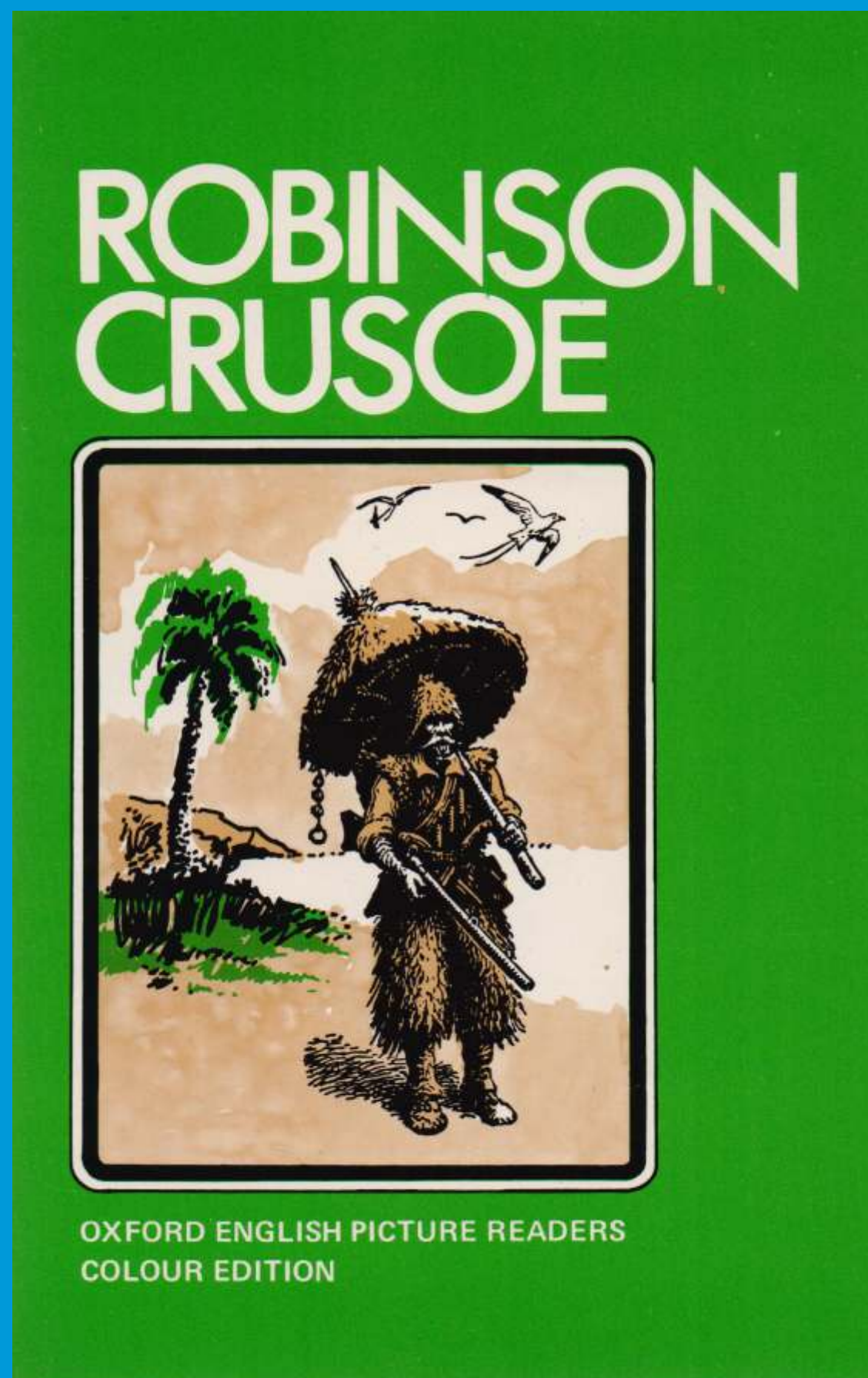
Še nikoli nisem bil na morju in obšla me je huda slabost. V glavi se mi je vrtelo, noge so mi klecale, šlo mi je na bruhanje in malo je manjkalo, pa bi se sesedel. Zmeraj, kadar je butnil v ladjo večji val, sem se ustrašil, da se bomo potopili. Kadarkoli je zdrsnila ladja z visokega hrbta kakega vala, sem bil prepričan, da se ne bo nikoli več vrnila.

Ni besed, s katerimi bi bilo mogoče opisati, kako so divjaki kar onemeli, ko so zaslišali pok in zagledali plamen iz moje puške: nekateri bi bili skoraj umrli od strahu in so kot mrtvi popadali na zemljo.

Sam na otoku

SREČA

1

Vendar sem ostal živ, čeprav bi lahko utonil, kakor so utonili vsi moji sopotniki.

2

Vendar pa nisem umrl od lakote in nisem poginil v tej samoti.

3

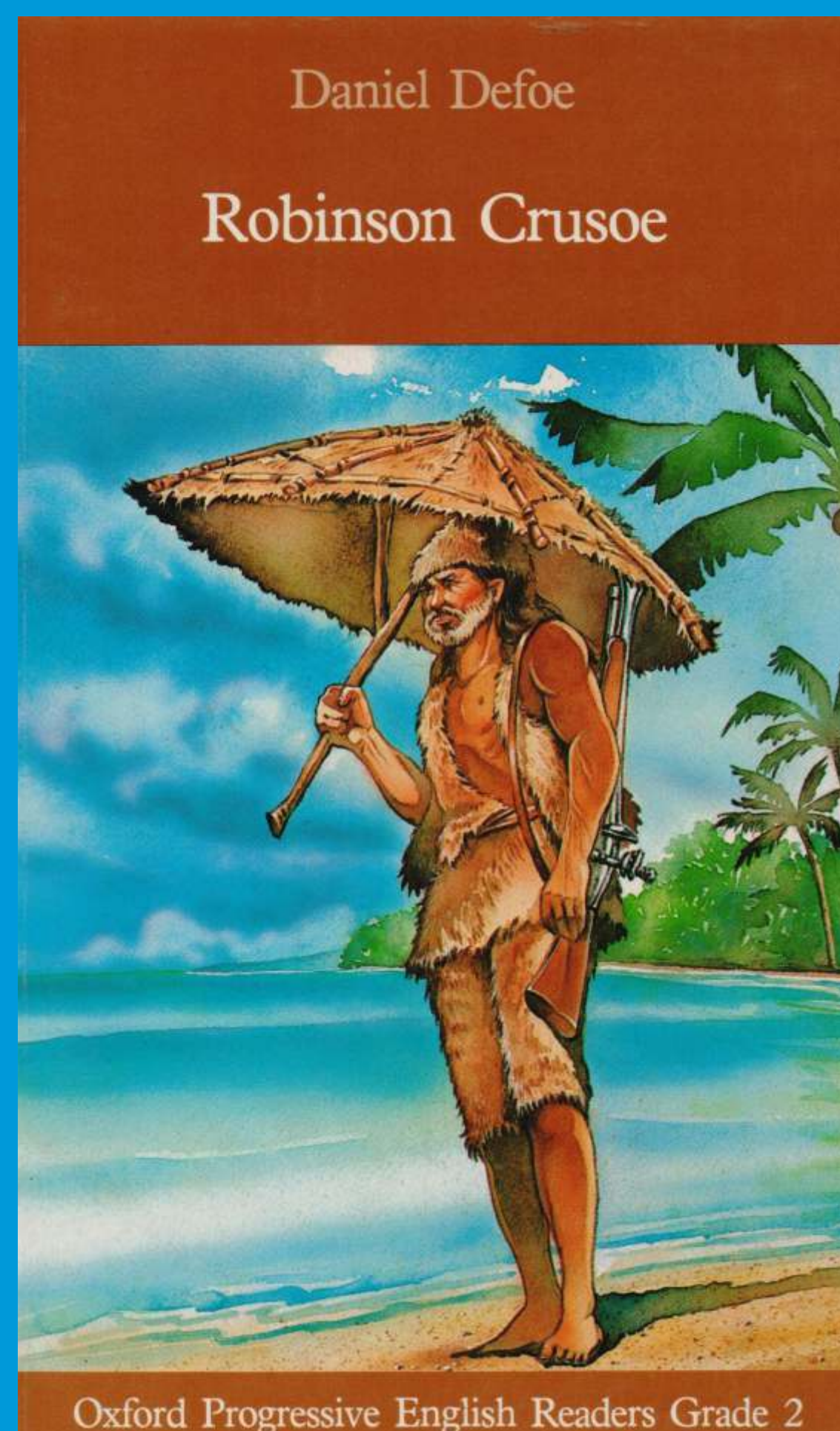
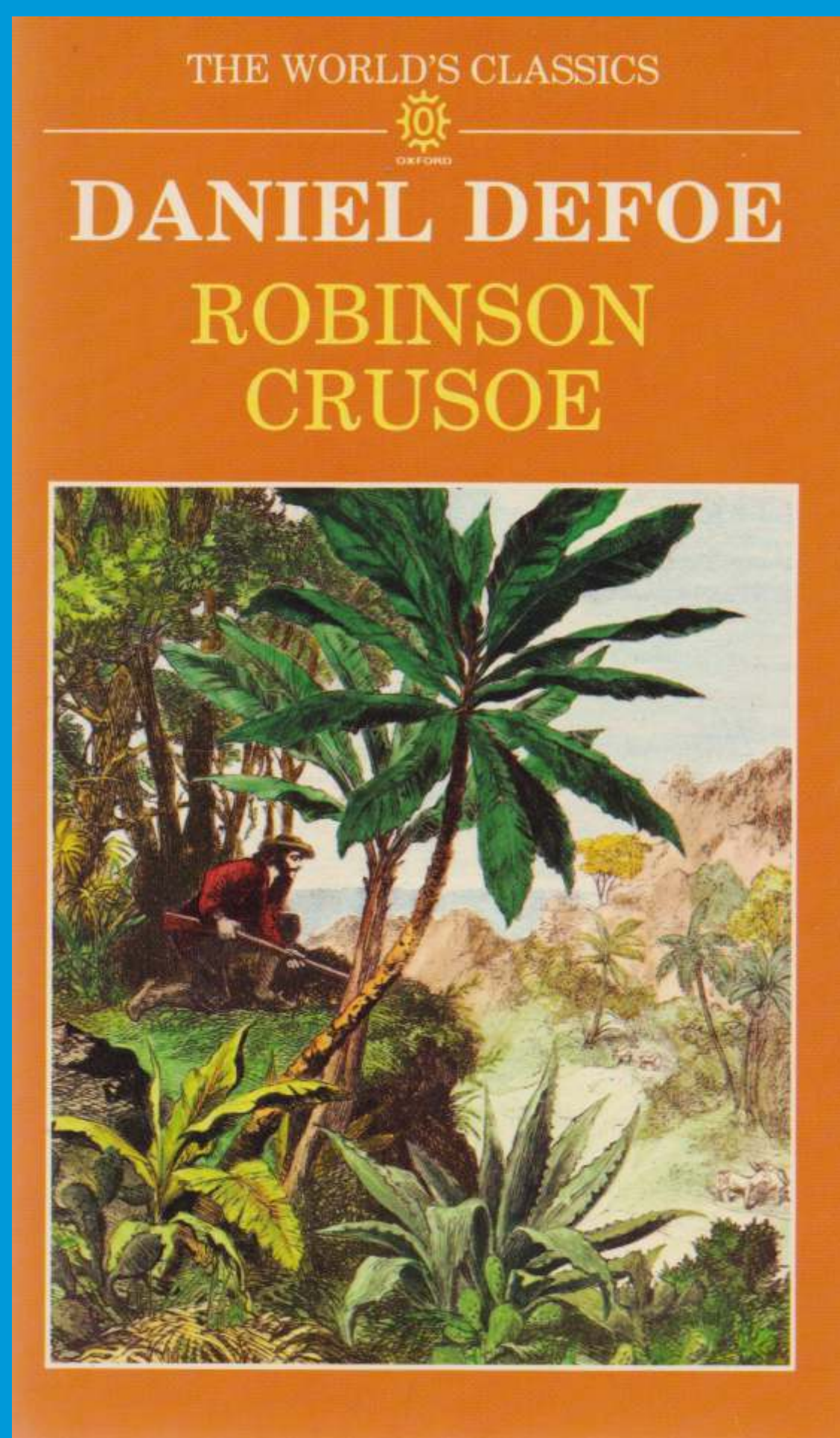
Zato pa je podnebje tukaj toplo in lahko shajam brez obleke.

4

Toda tu na otoku ni ne ljudi ne zveri. Lahko se imam za srečnega, da me ni vrglo morje na afriško obalo, kjer je toliko krvoločnih zveri.

5

Zato pa se mi je posrečilo, da sem se oskrbel z vsem, kar potrebujem za življenje, in da imam dovolj hrane za vse življenje.

NESREČA

1

Vrglo me je na žalosten, pust otok in prav nič ne upam, da se bom rešil.

2

Daleč sem od vsega sveta; puščavnik, izgnan iz človeške družbe.

3

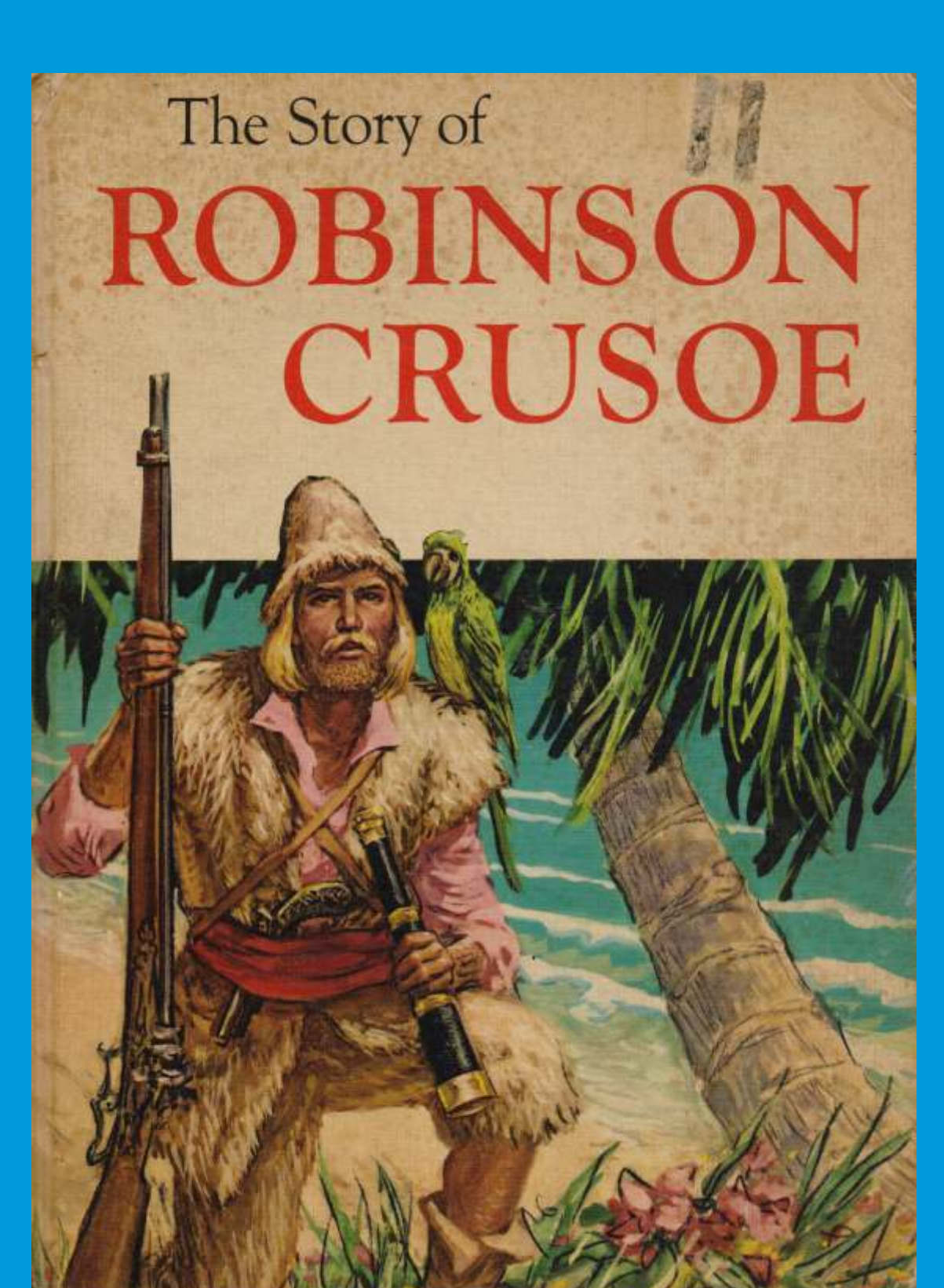
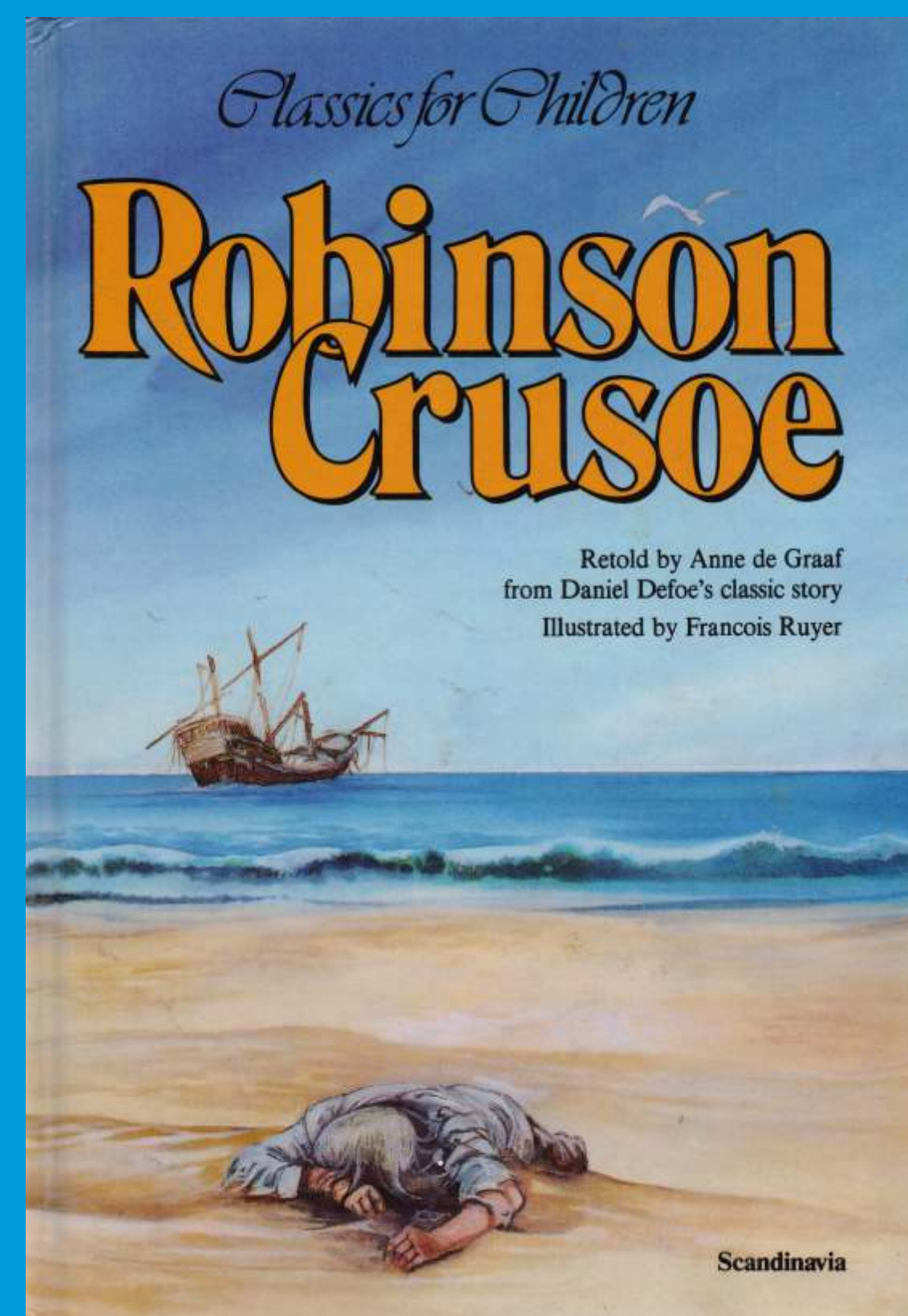
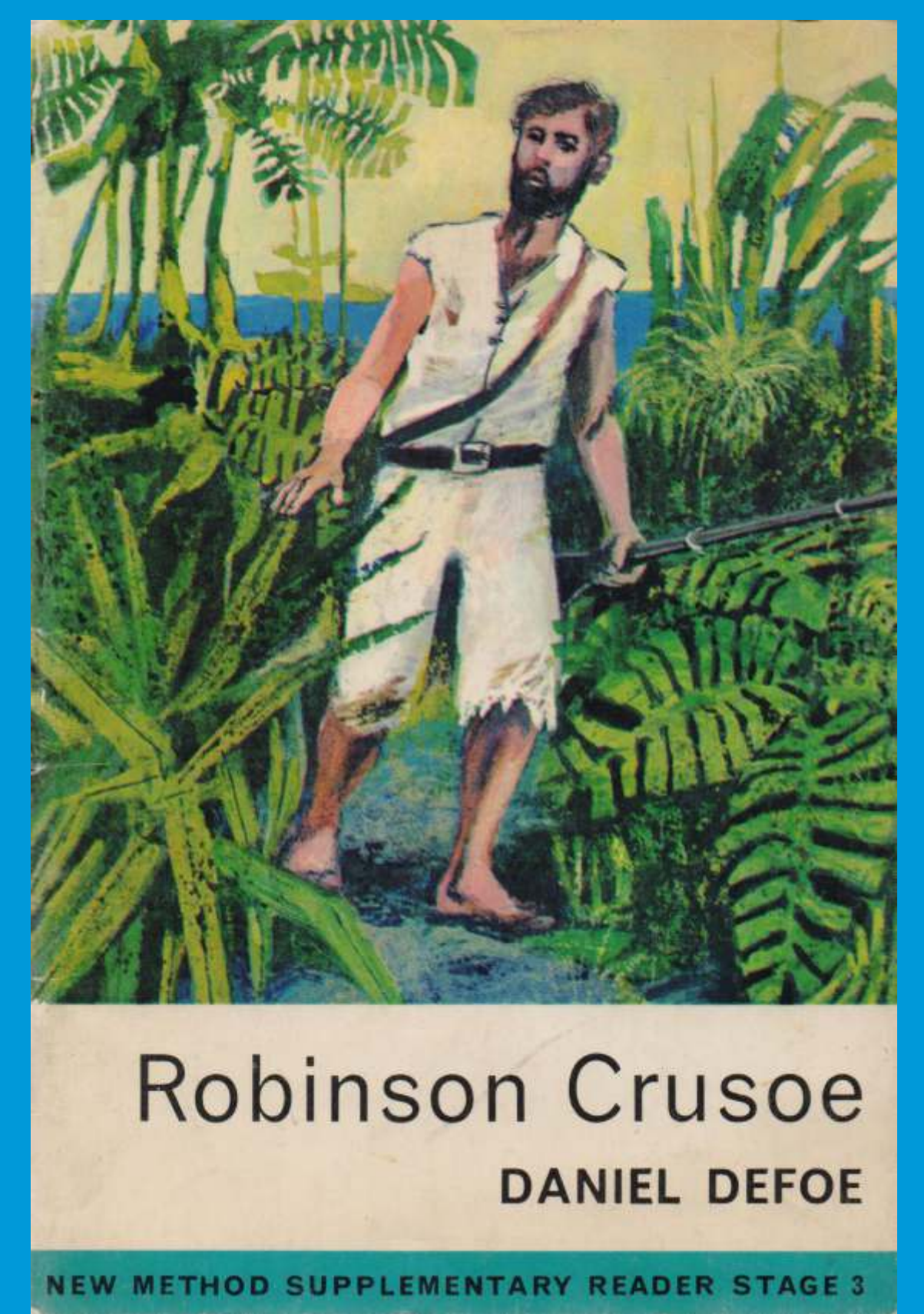
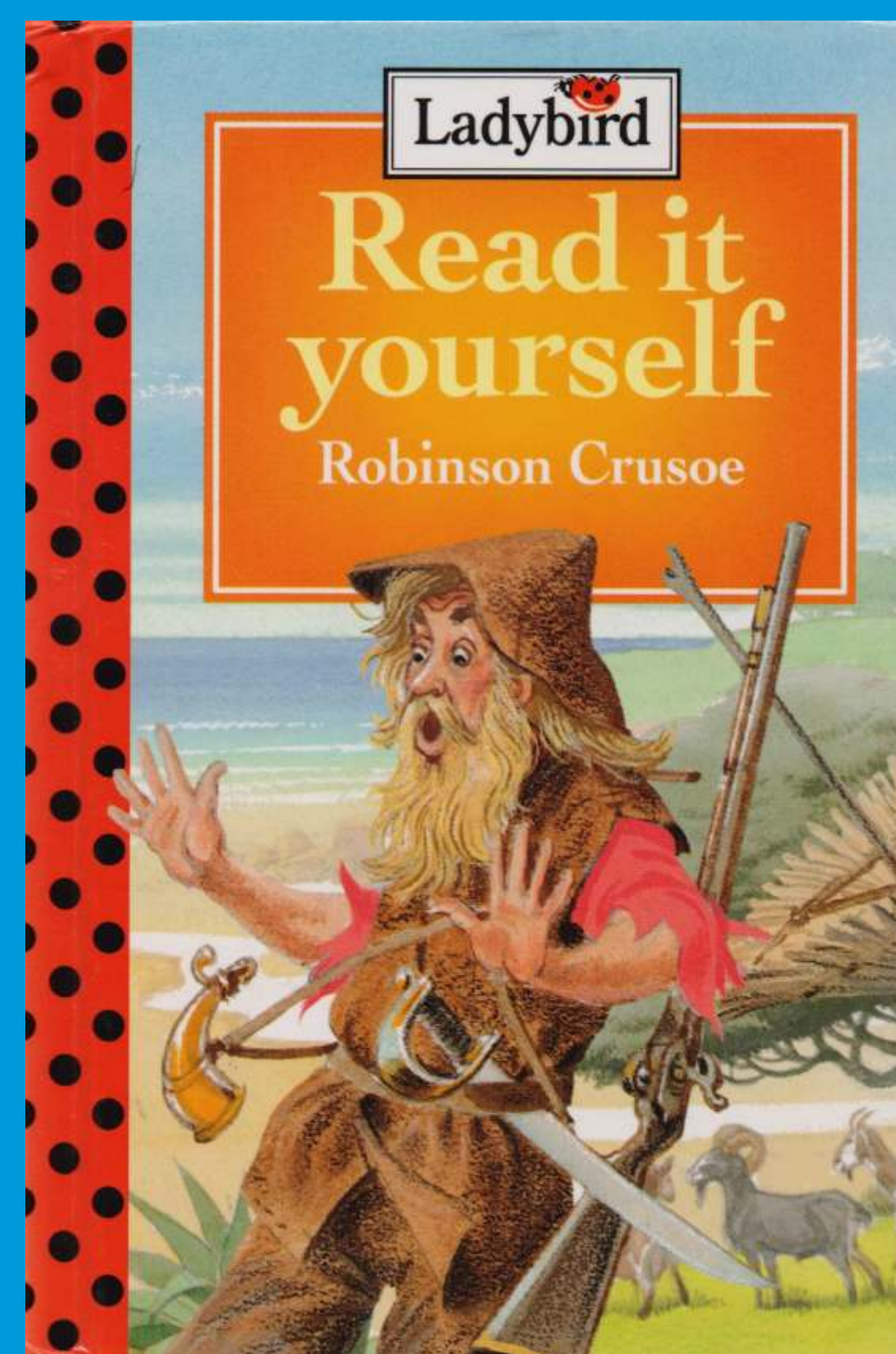
Obleke imam zelo malo in kmalu ne bom imel več s čim pokriti svoje golote.

4

Ne bom se mogel braniti, če me napadejo ljudje ali zveri.

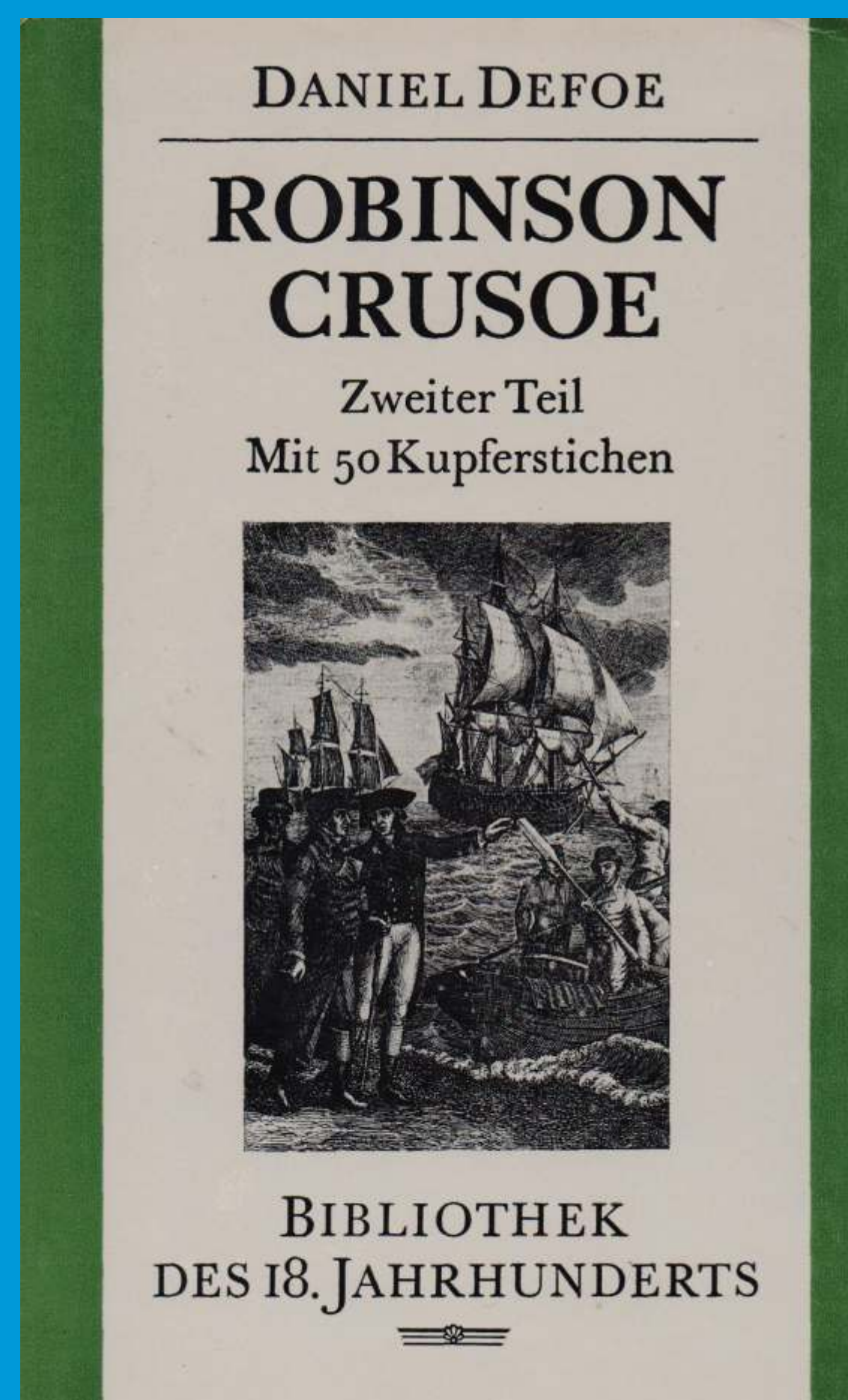
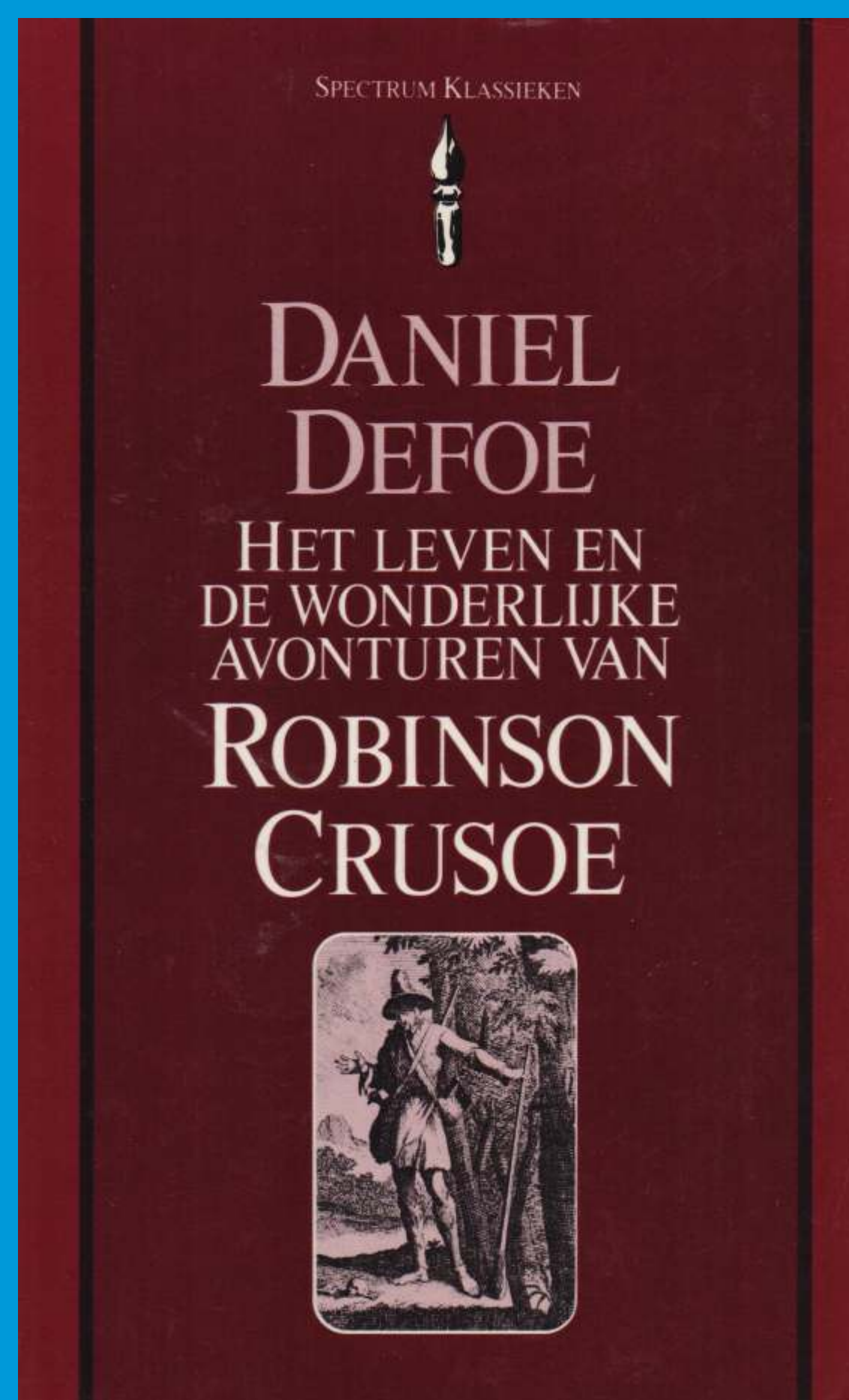
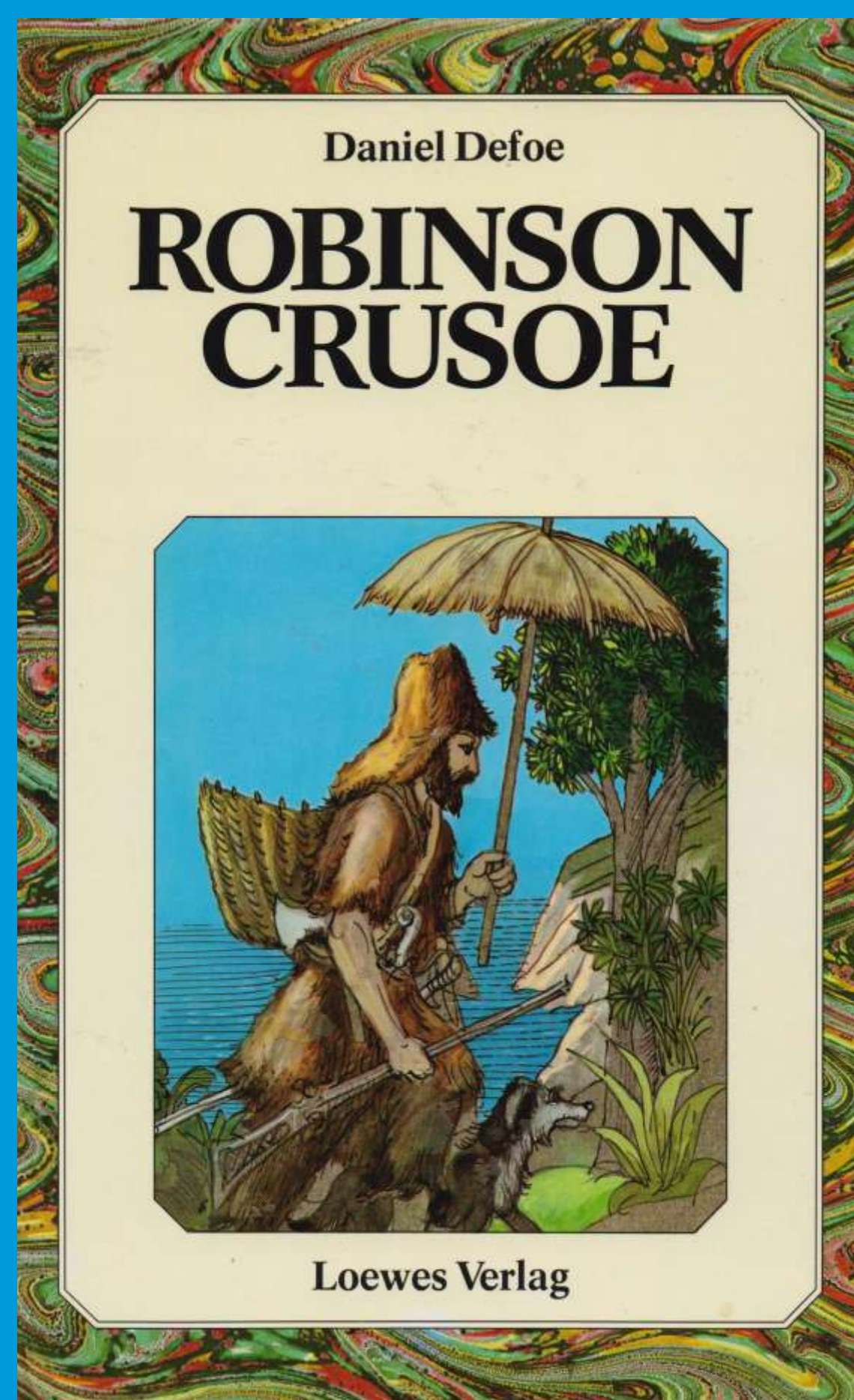
5

Z nikomer ne morem spregovoriti besede, nikogar ni, ki bi me opogumljal in me tolažil.

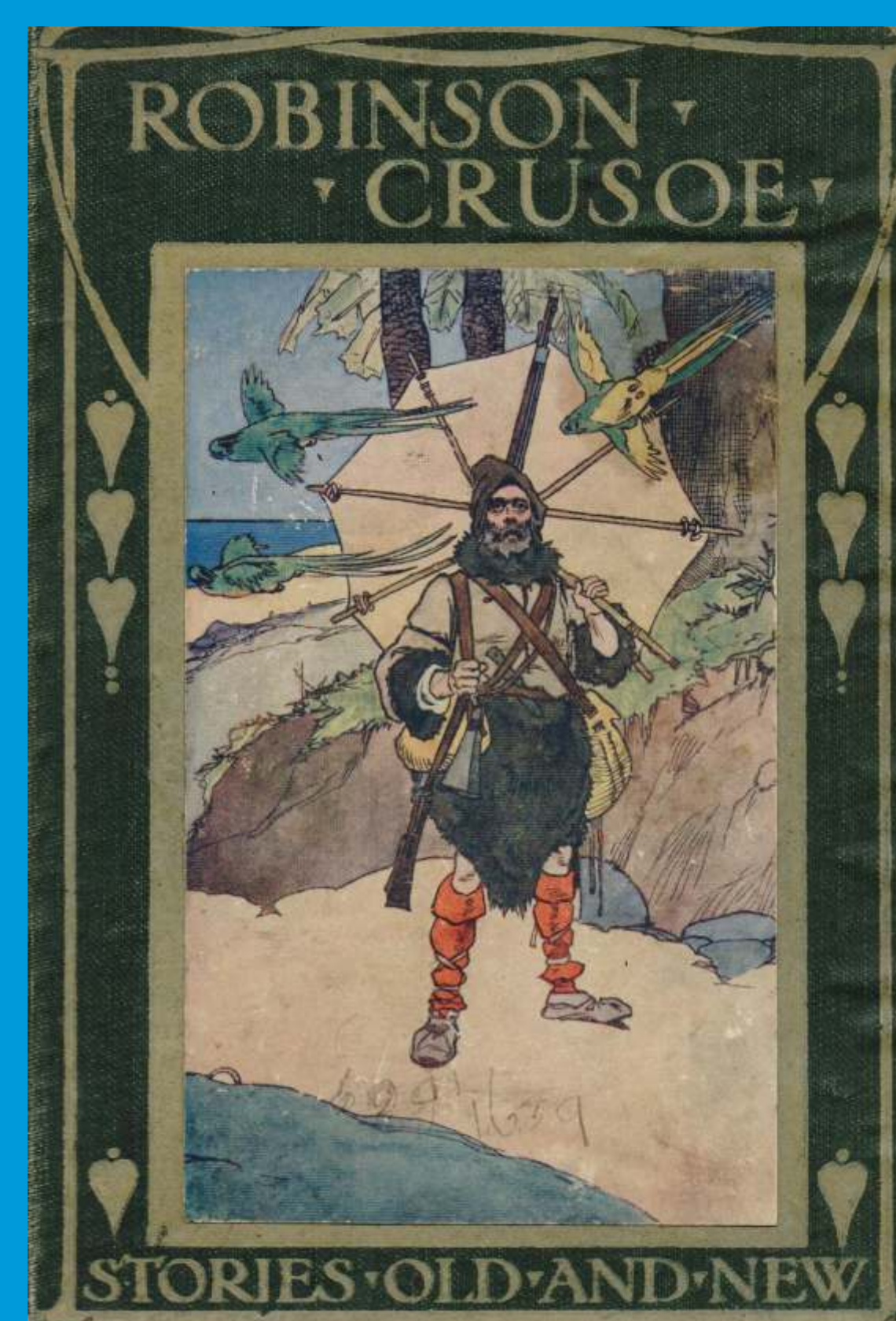
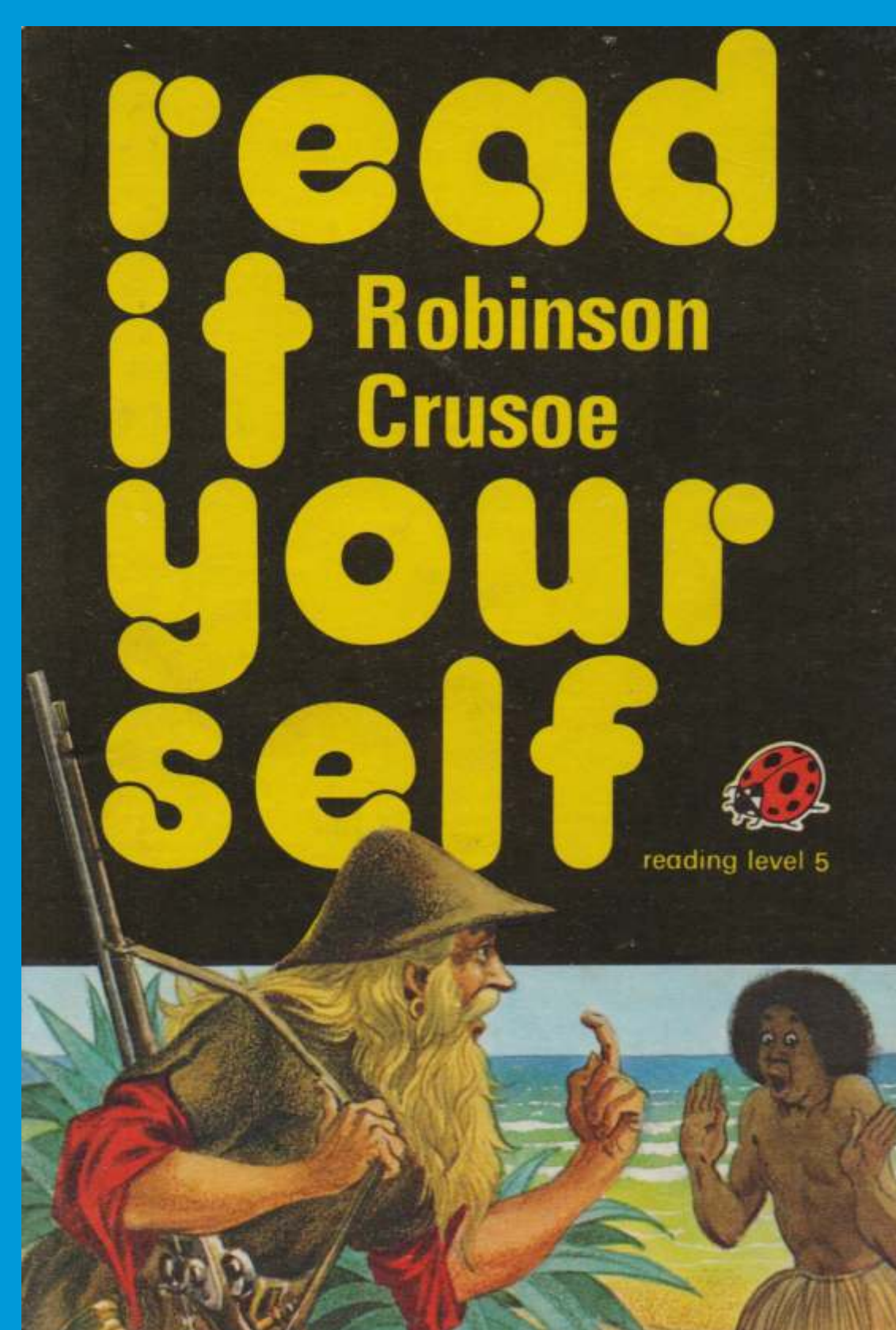
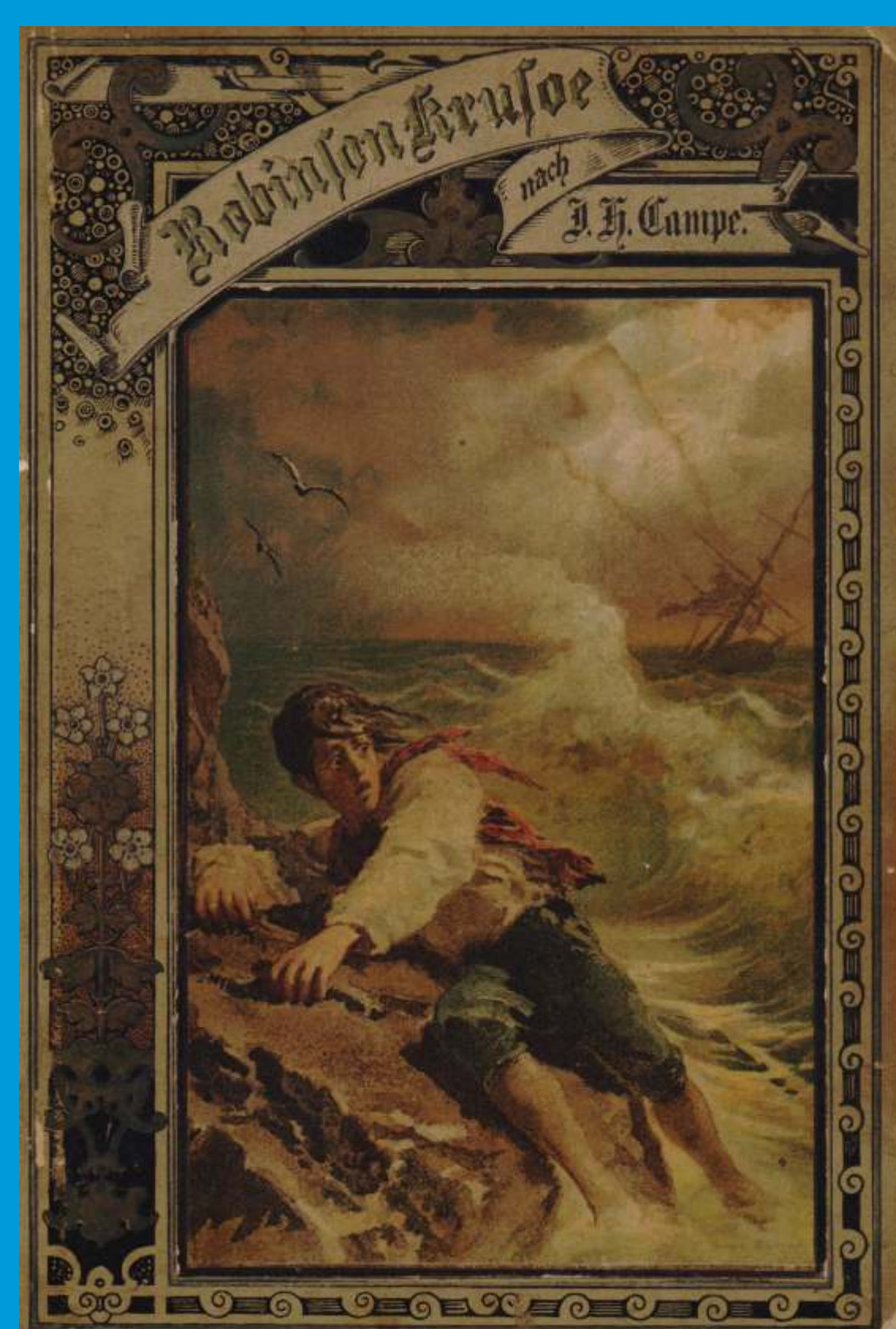
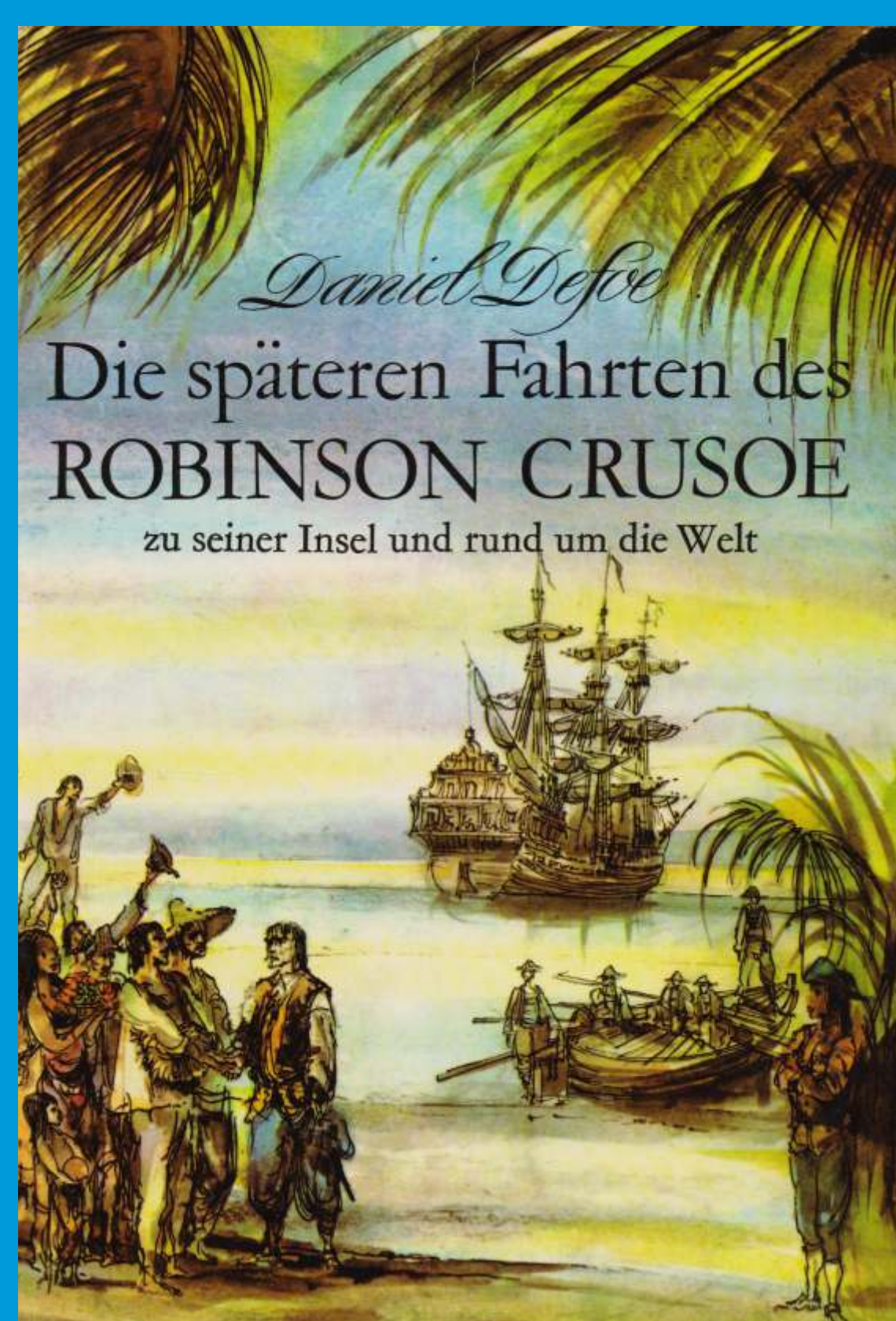

SOS

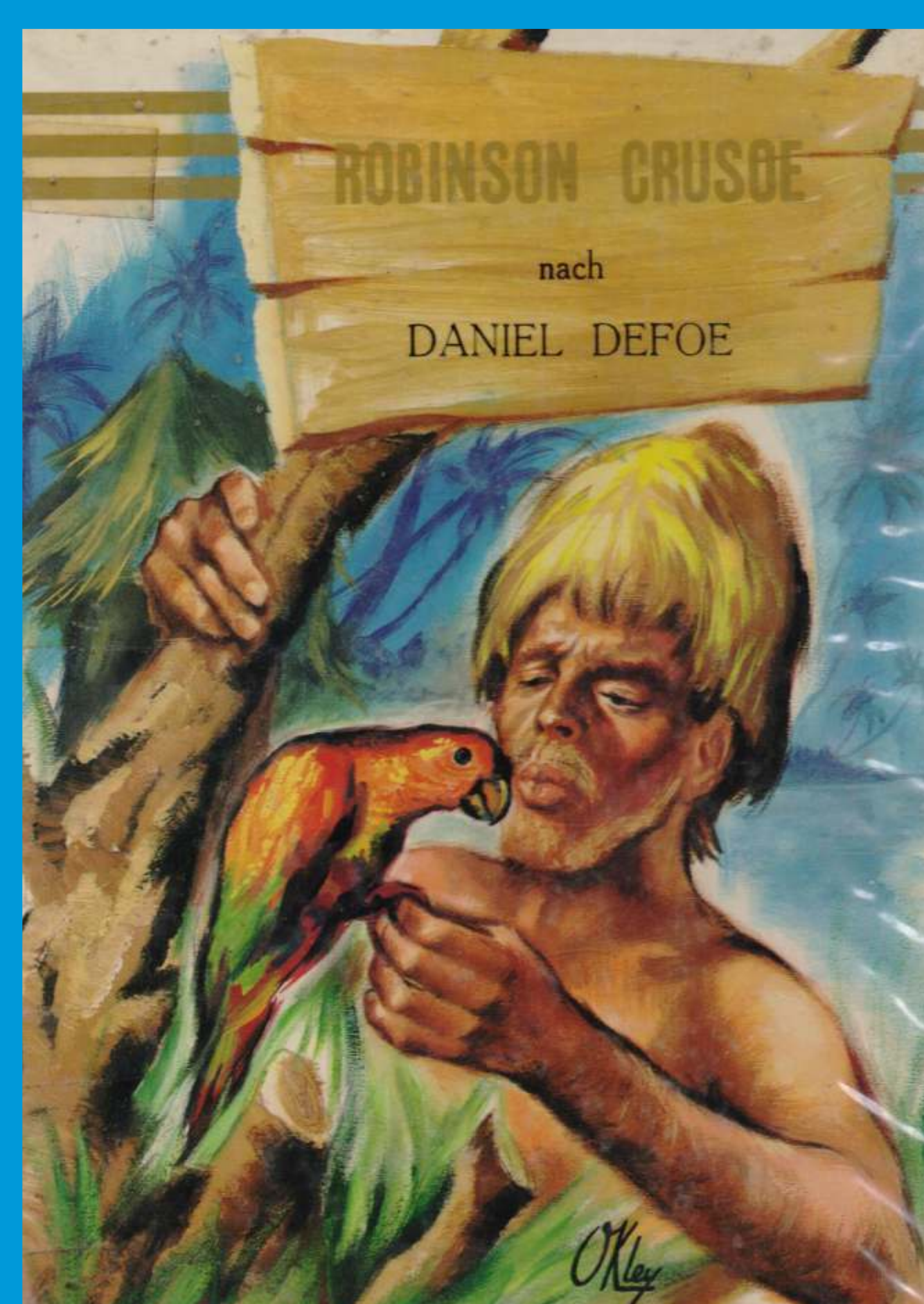
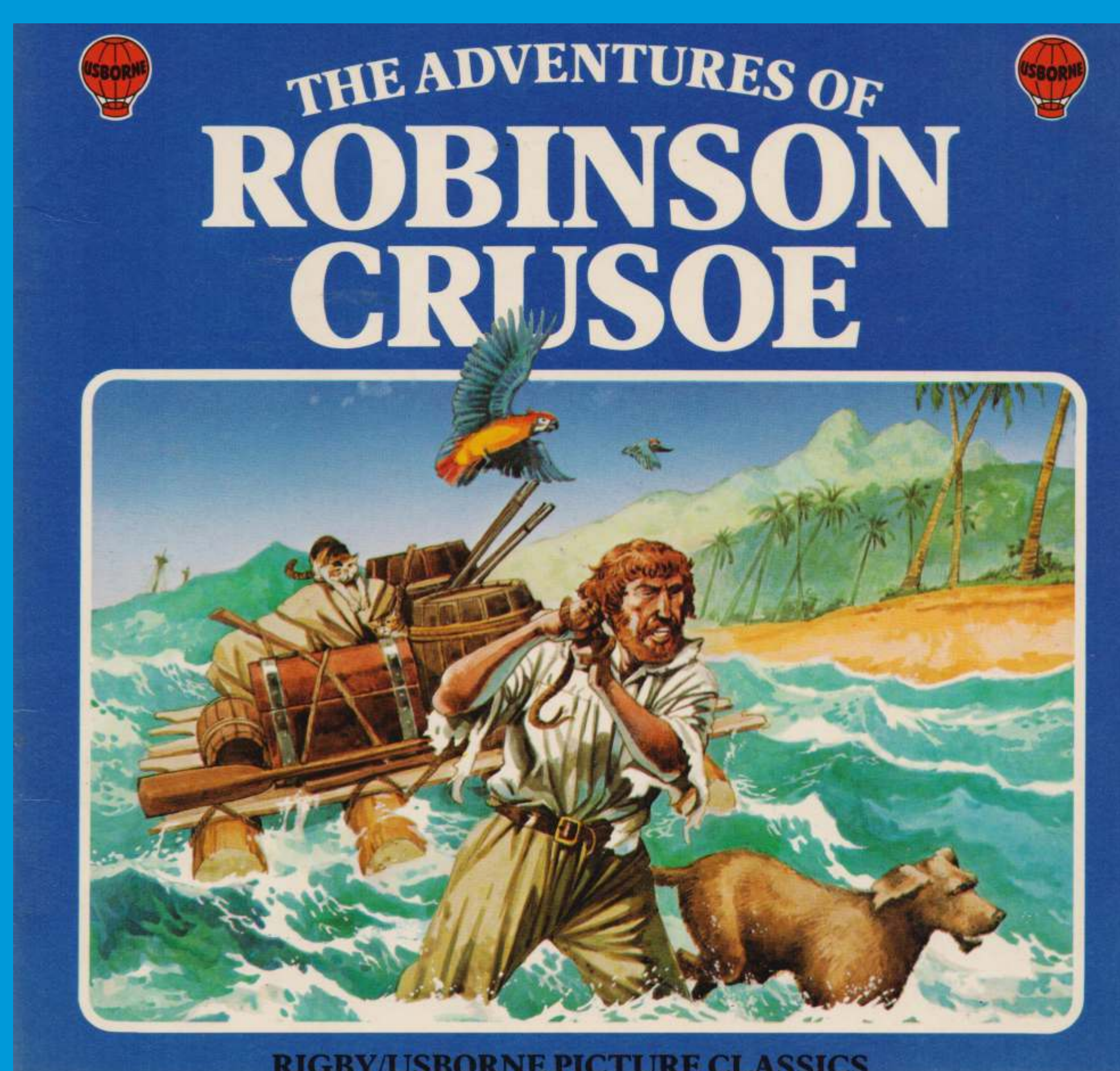
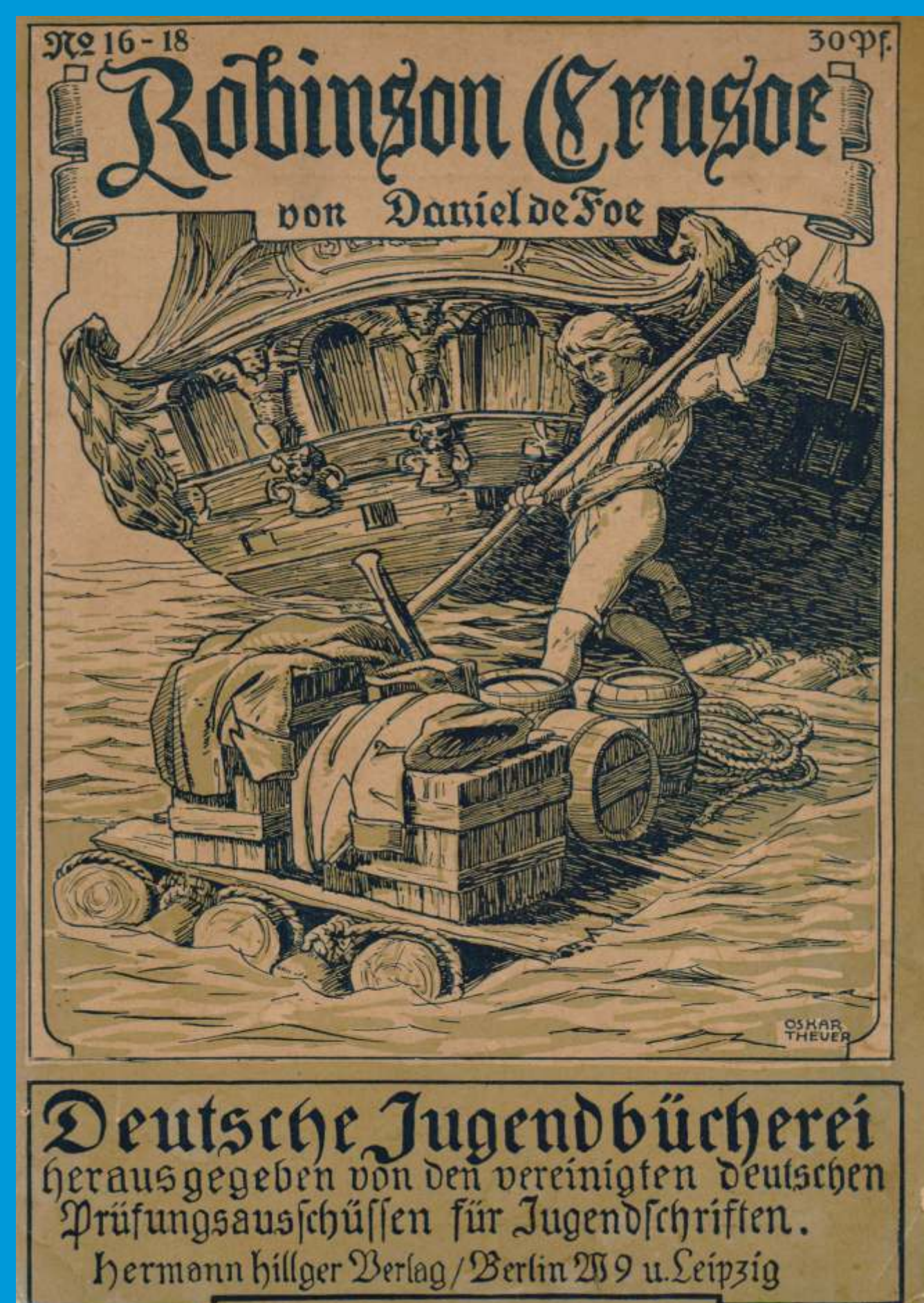
Toda nismo še utegnili priteči iz kajut, da bi pogledali, mimo katere obale nas nosi naša nesrečna ladja, ko smo začutili, da smo nasedli. Isti hip je vso našo palubo zaradi nenadnega sunka zagrnil tak besen in mogočen val, da smo se morali pri priči umakniti v kabine.

Ni besed, s katerimi bi lahko opisal veselje človeka, ki je tako rekoč vstal iz groba! Začel sem tekati in poskakovati, mahati z rokami, celo prepevati in plesati. Vso dušo mi je, če lahko tako rečem, navdajala zavest o rešitvi.

To je bila po brodolomu prva noč, ki sem jo prespal v postelji. Spal sem trdno vse do svita, saj sem spal prejšnjo noč zelo malo in ves dan brez počitka garal: najprej prenašal reči z ladje na splav, potem pa jih prepeljeval na obalo.

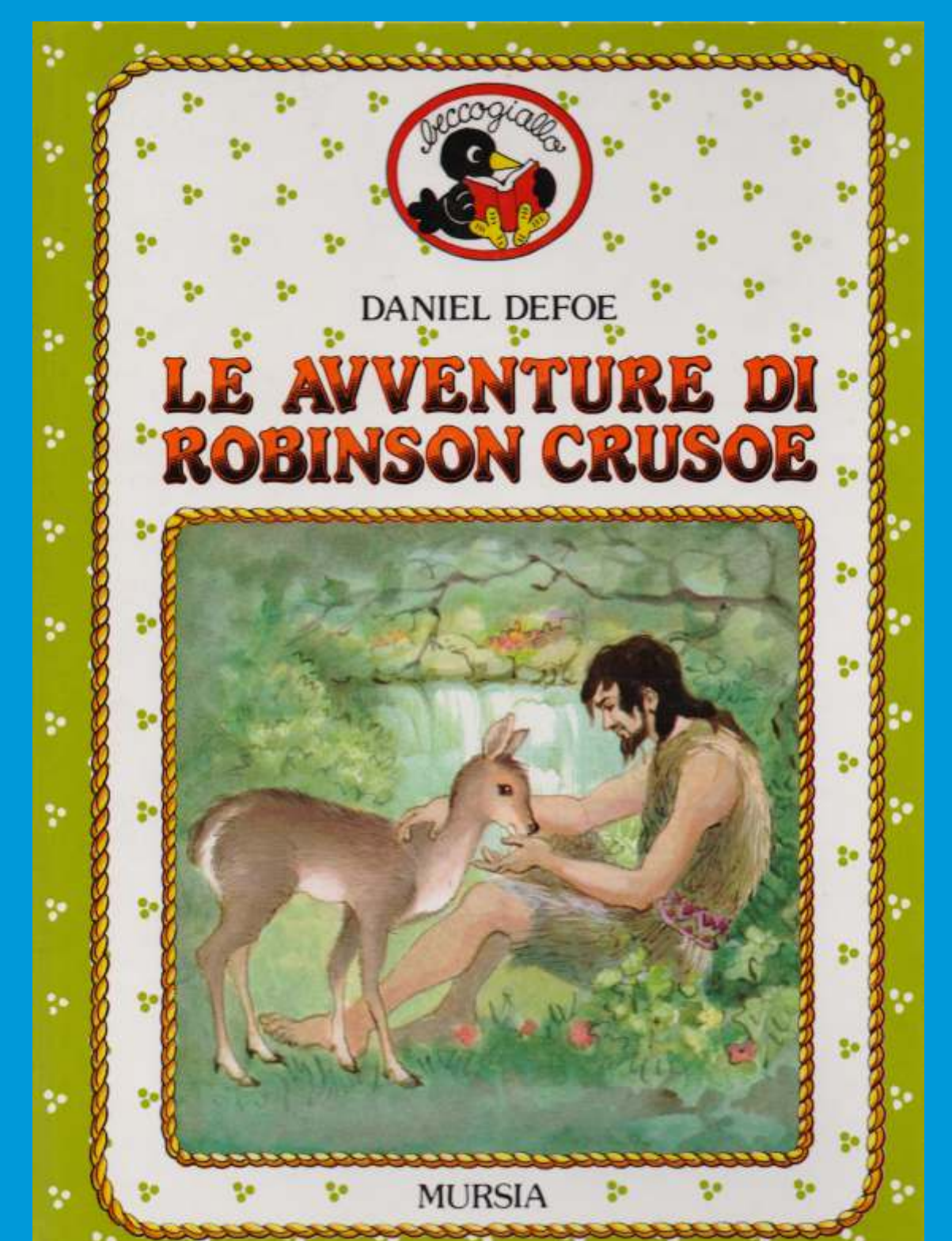
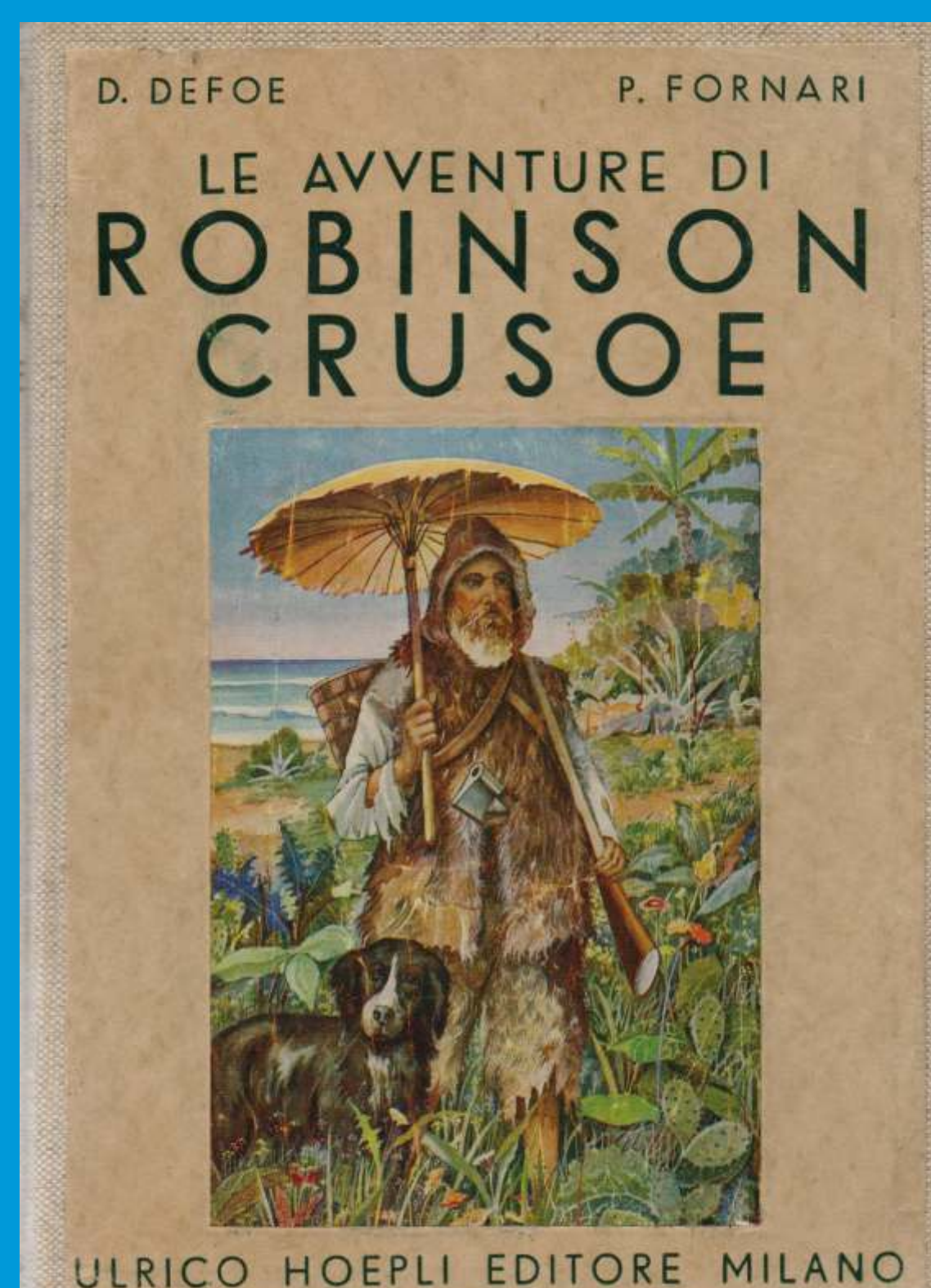
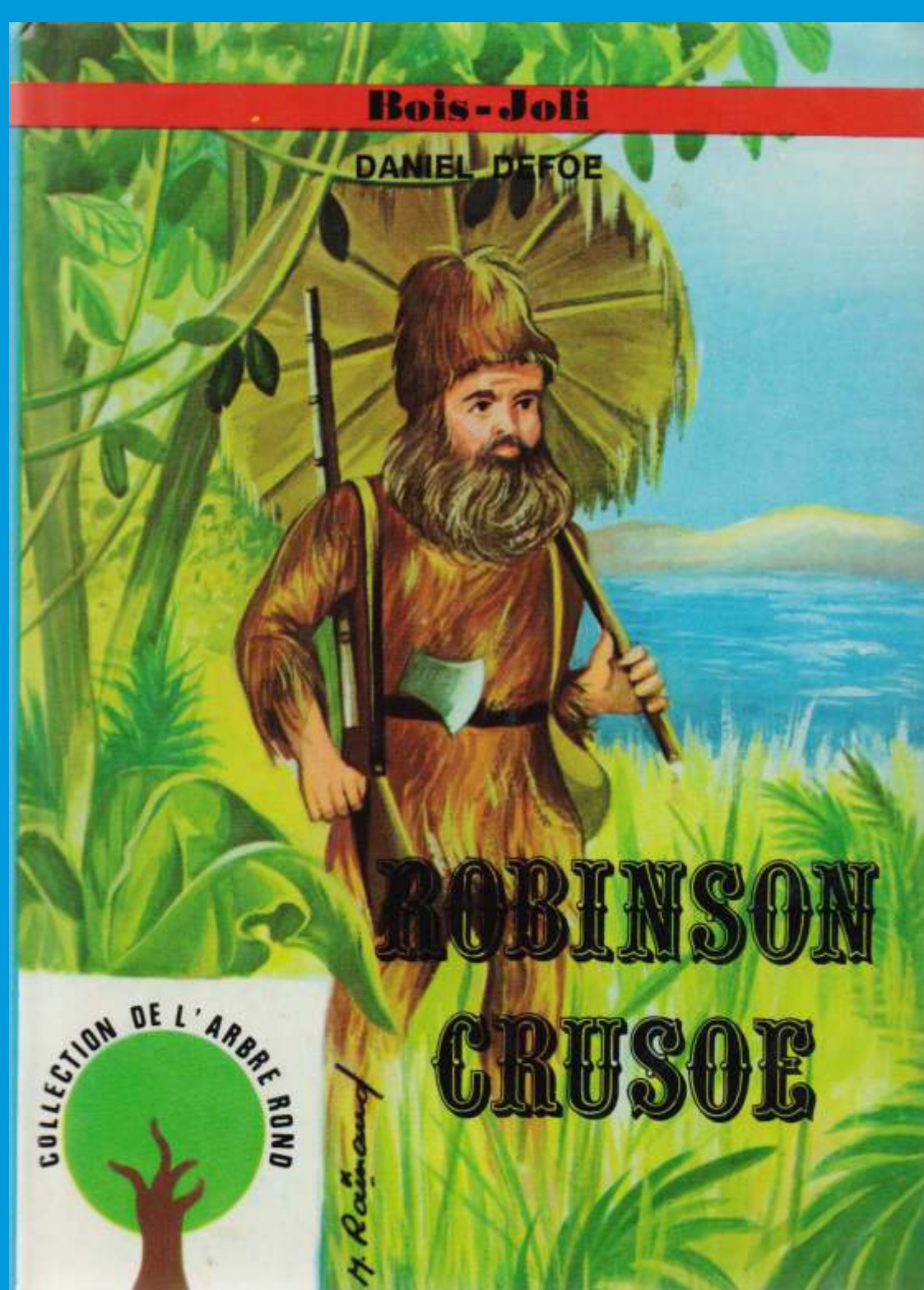
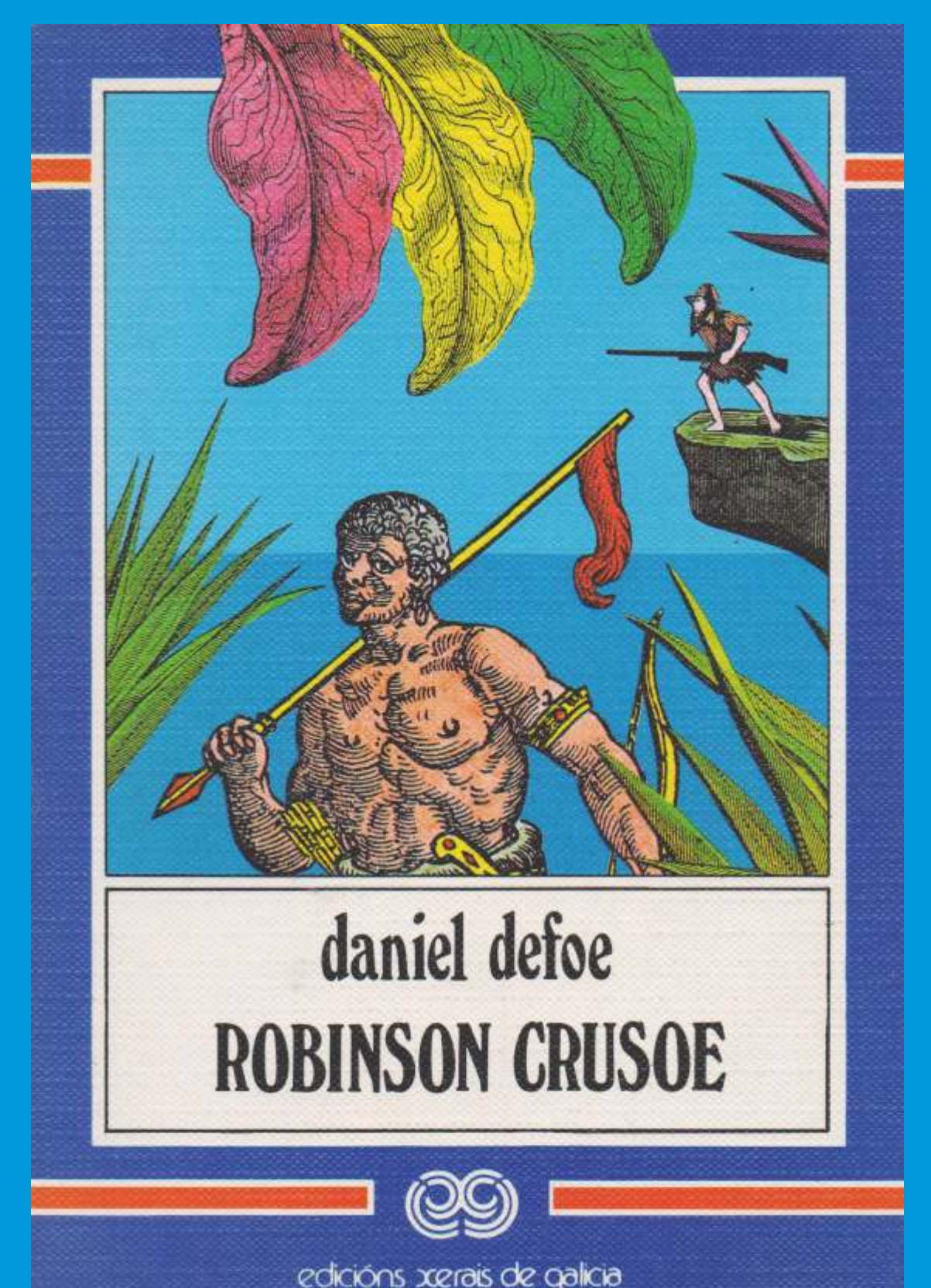
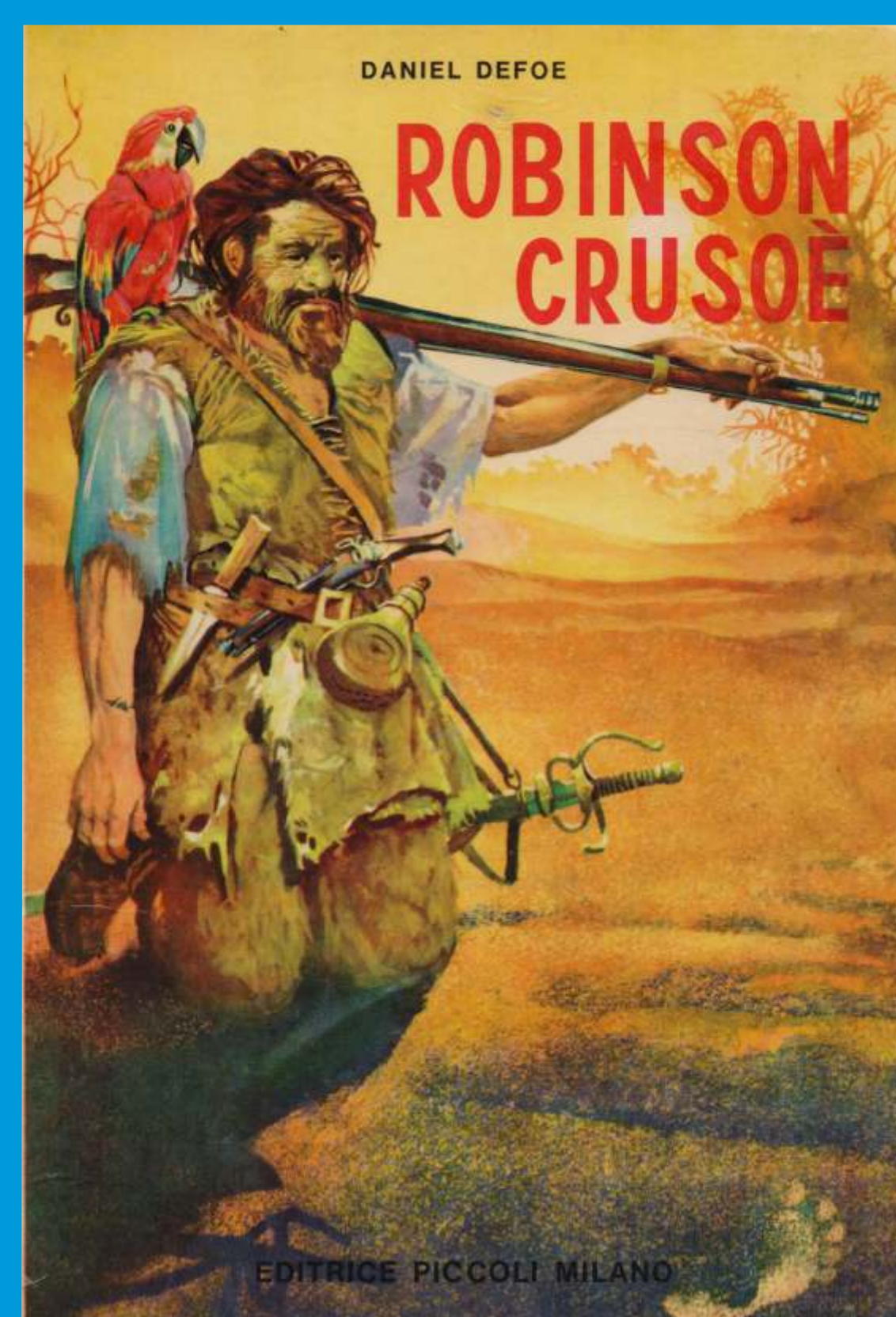
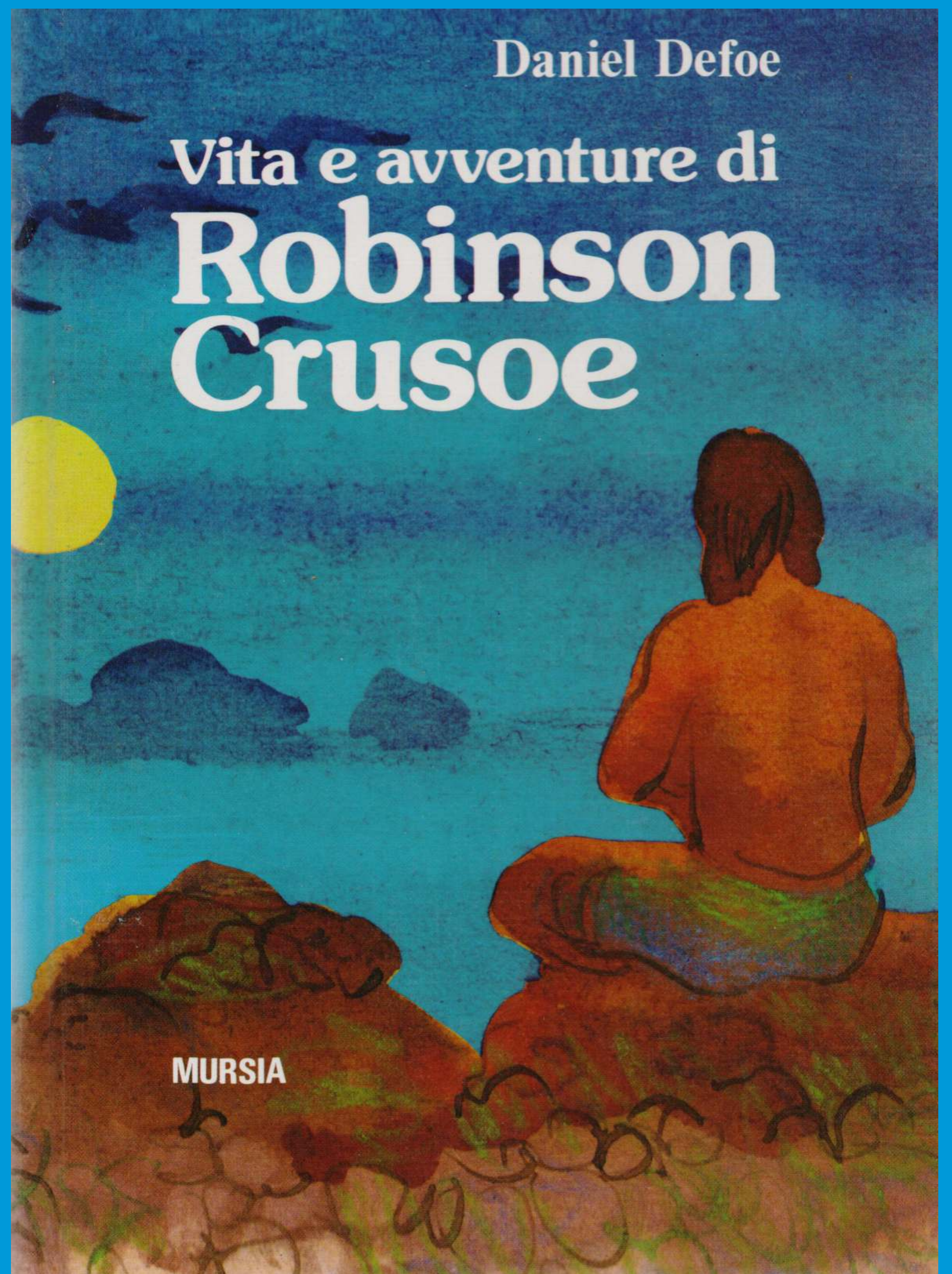
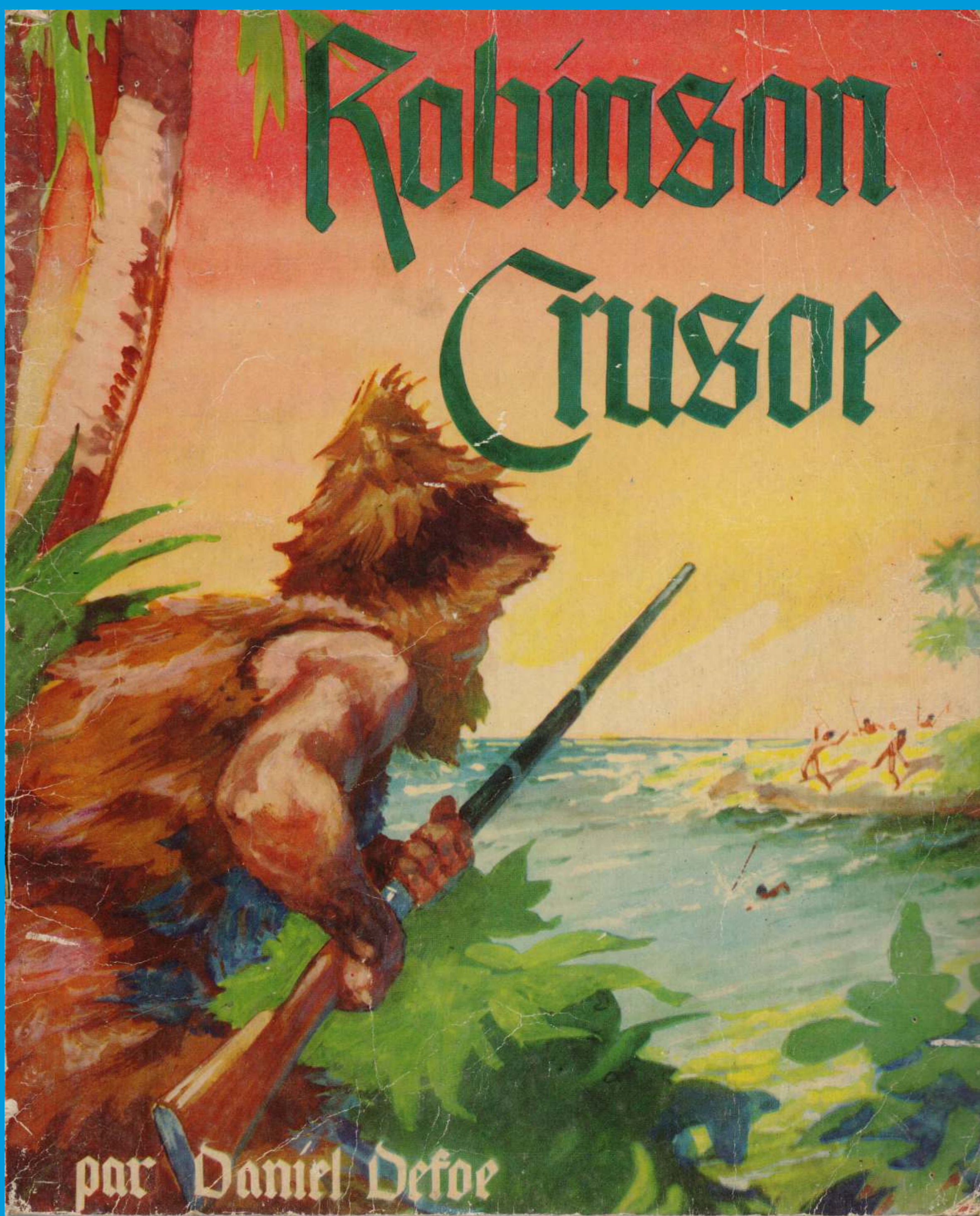

Osupljive dogodivščine

Tu sem prvič stopil na otok 30. septembra 1659. leta.

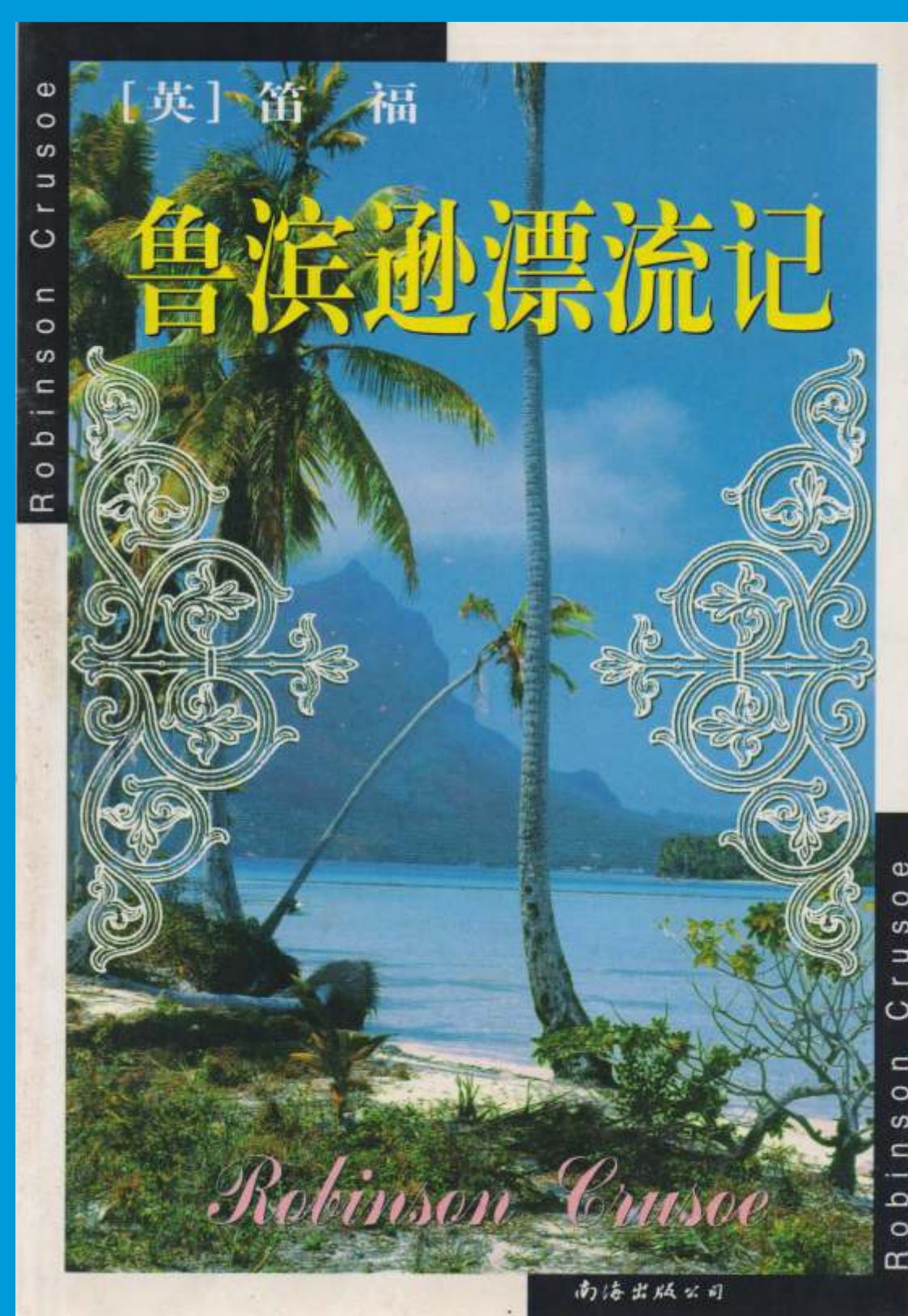
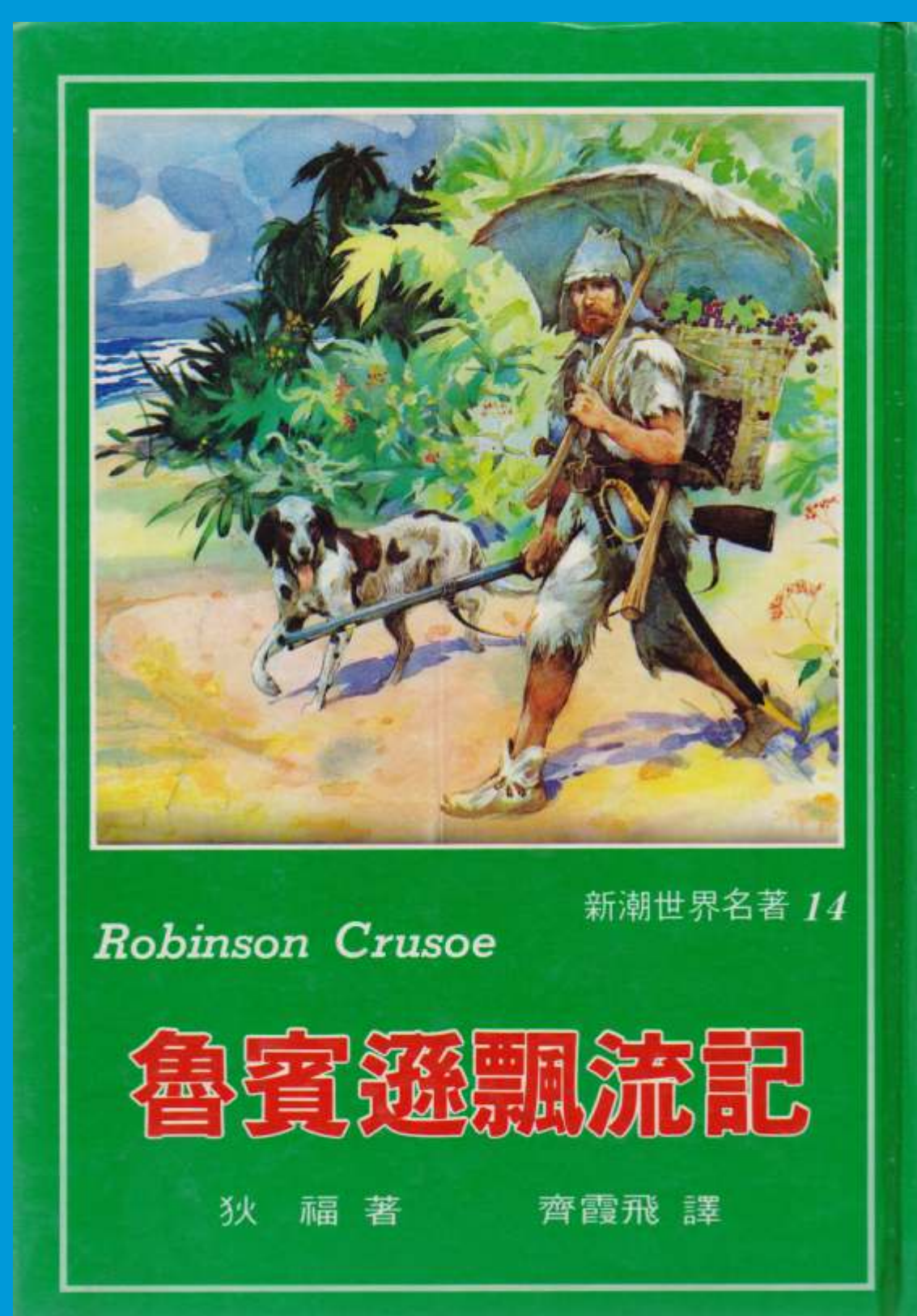
Od takrat naprej sem zarezoval vsak dan na ta moj steber po eno kratko črtico. Po šestih črticah sem zarezal daljšo – ta je pomenila nedeljo; zarezze, ki so označevale prvega v mesecu, pa so bile še daljše. Tako sem imel koledar, ki je beležil dneve, tedne, mesece in leta.

Rešitve ni bilo: čakala me je neogibna smrt, pa ne v morskih valovih, marveč od lakote. Resda sem našel na obali ogromno želvo, ki je bila tako težka, da sem jo komaj dvignil in odnesel v čoln. Imel sem tudi primerno zalogo pitne vode – s seboj sem vzel največji vrč. A kaj je pomenilo vse to za bedno bitje, ki se je znašlo na brezmejnem oceanu, kjer lahko pluješ na tisoče milj, ne da bi sploh ugledal kopno!

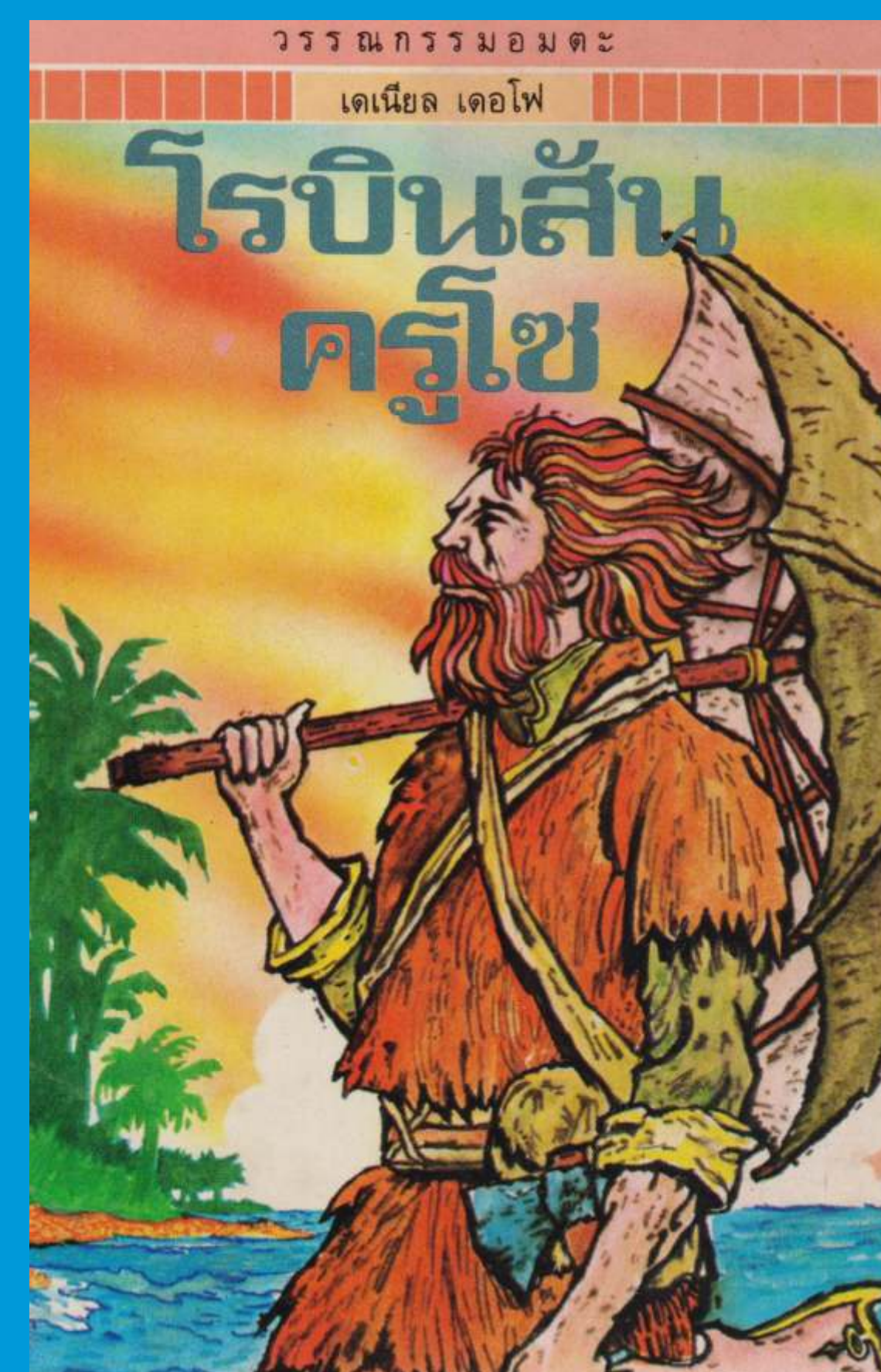
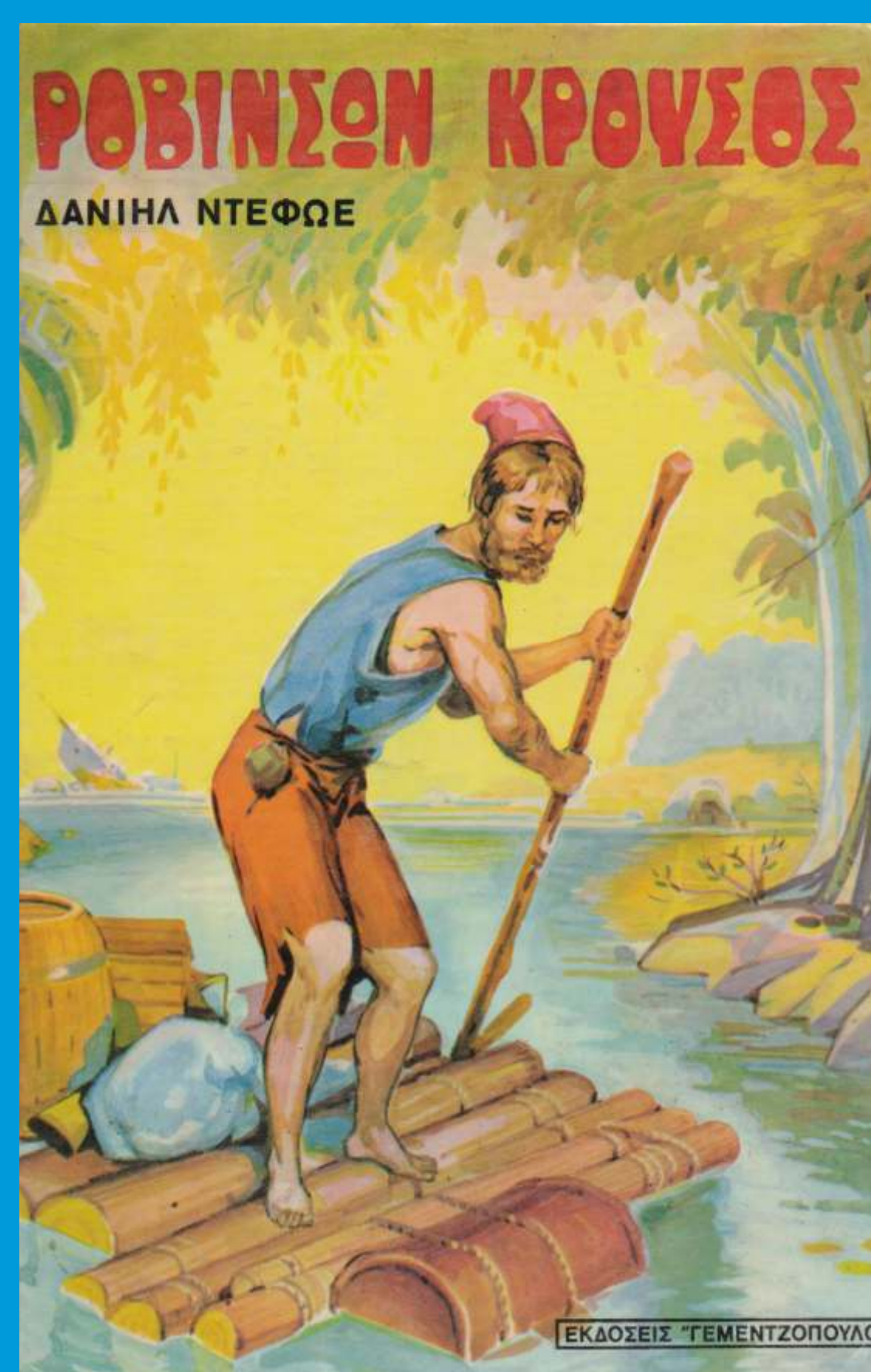
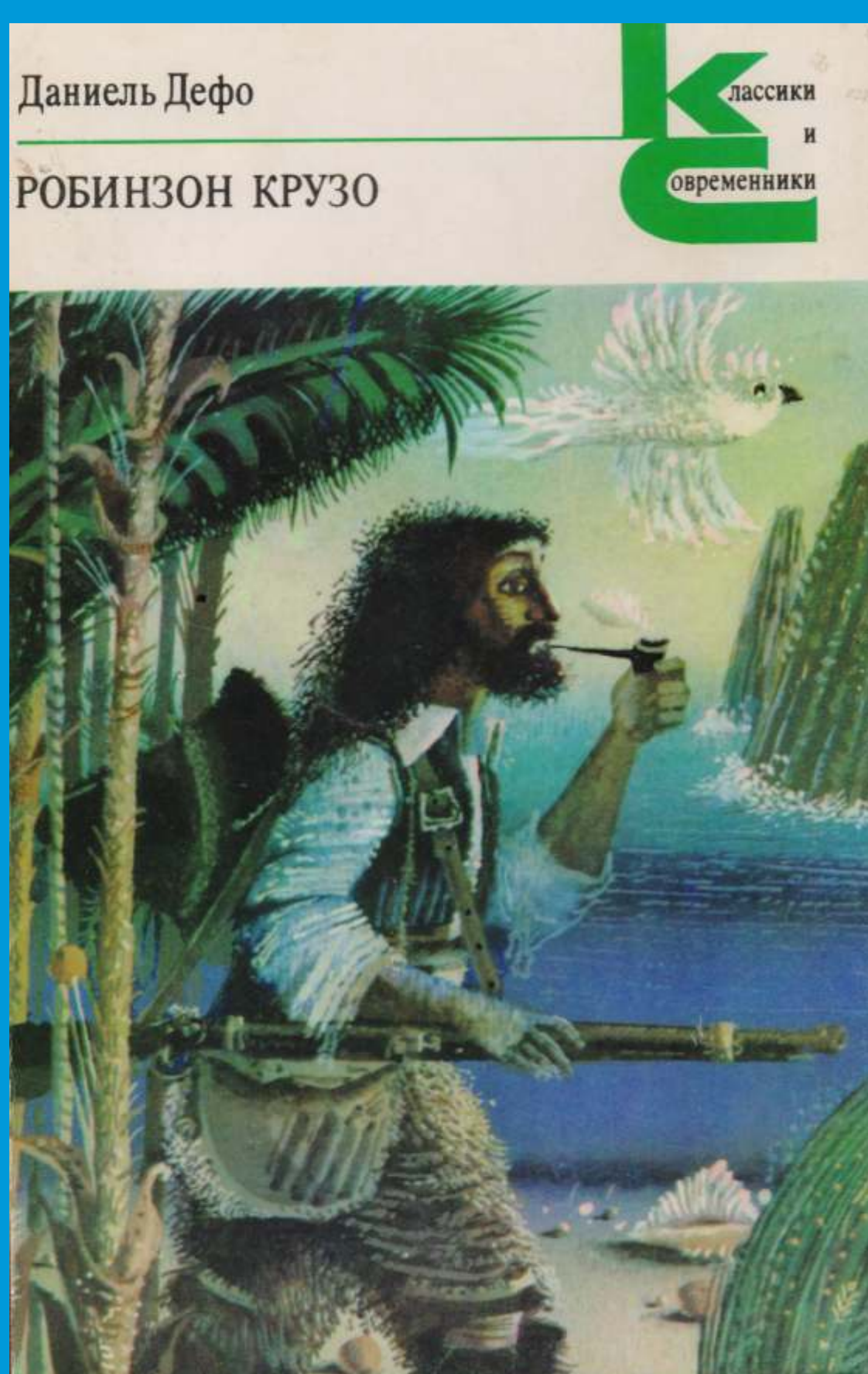
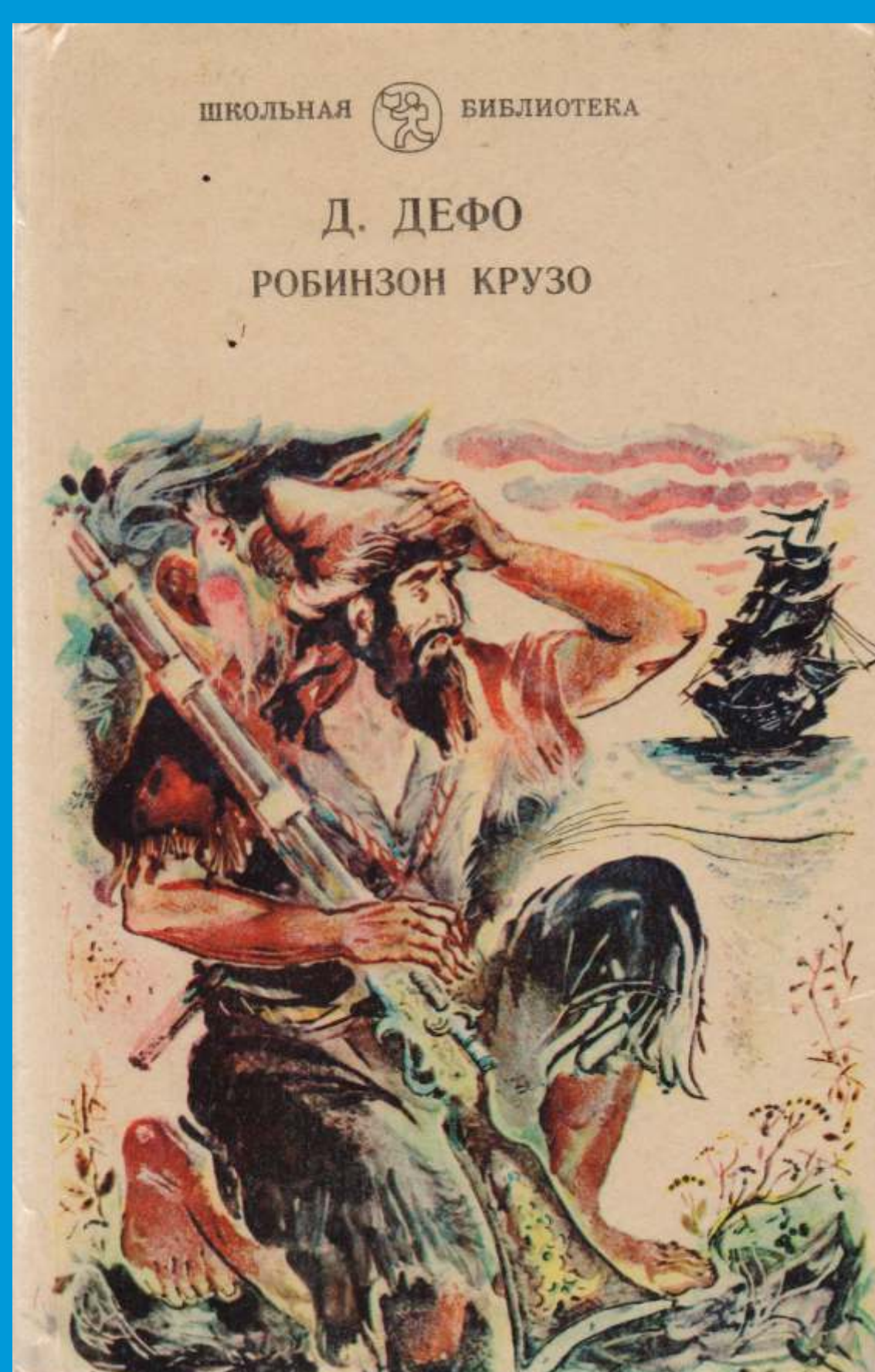

Svetovni popotnik

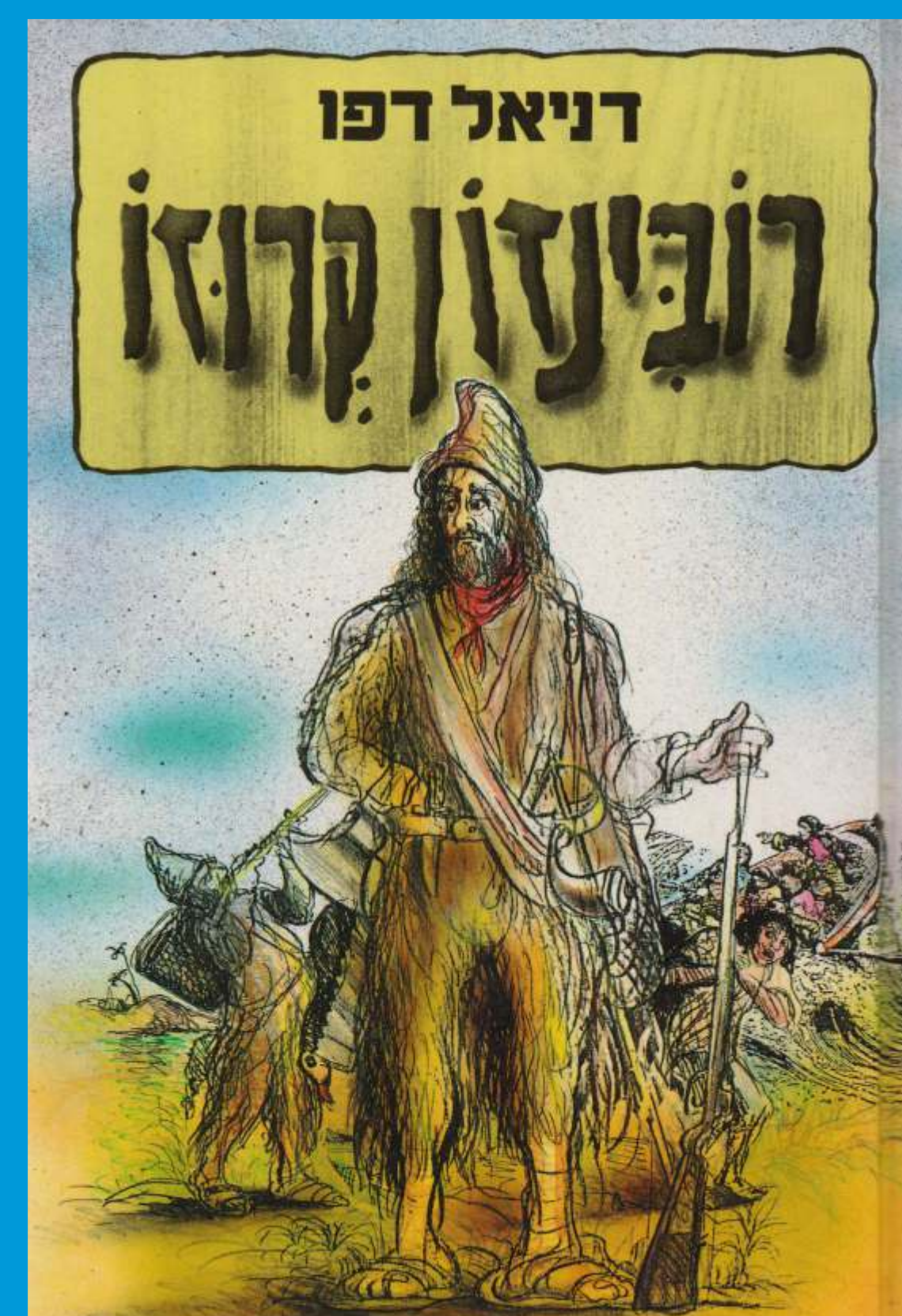
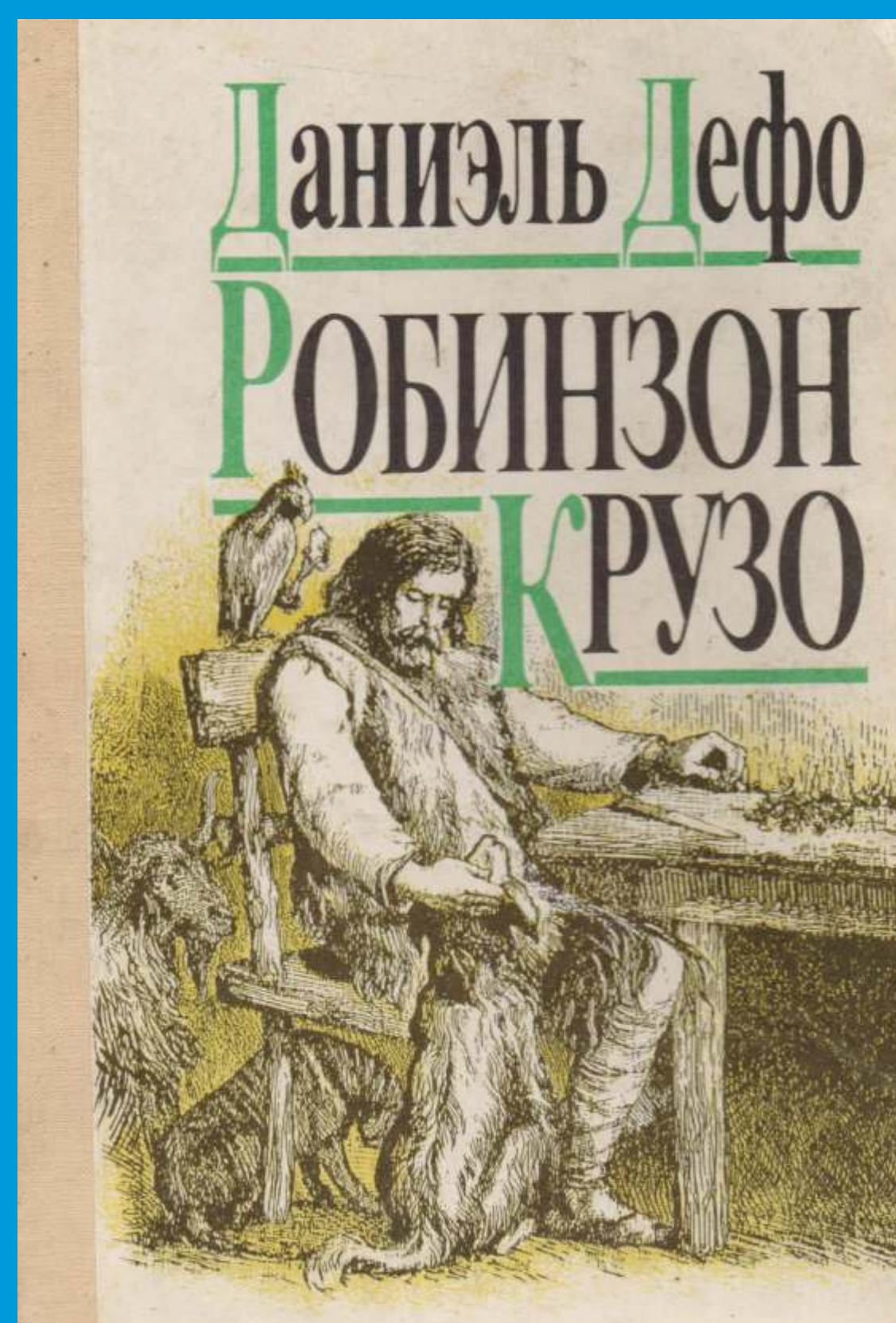
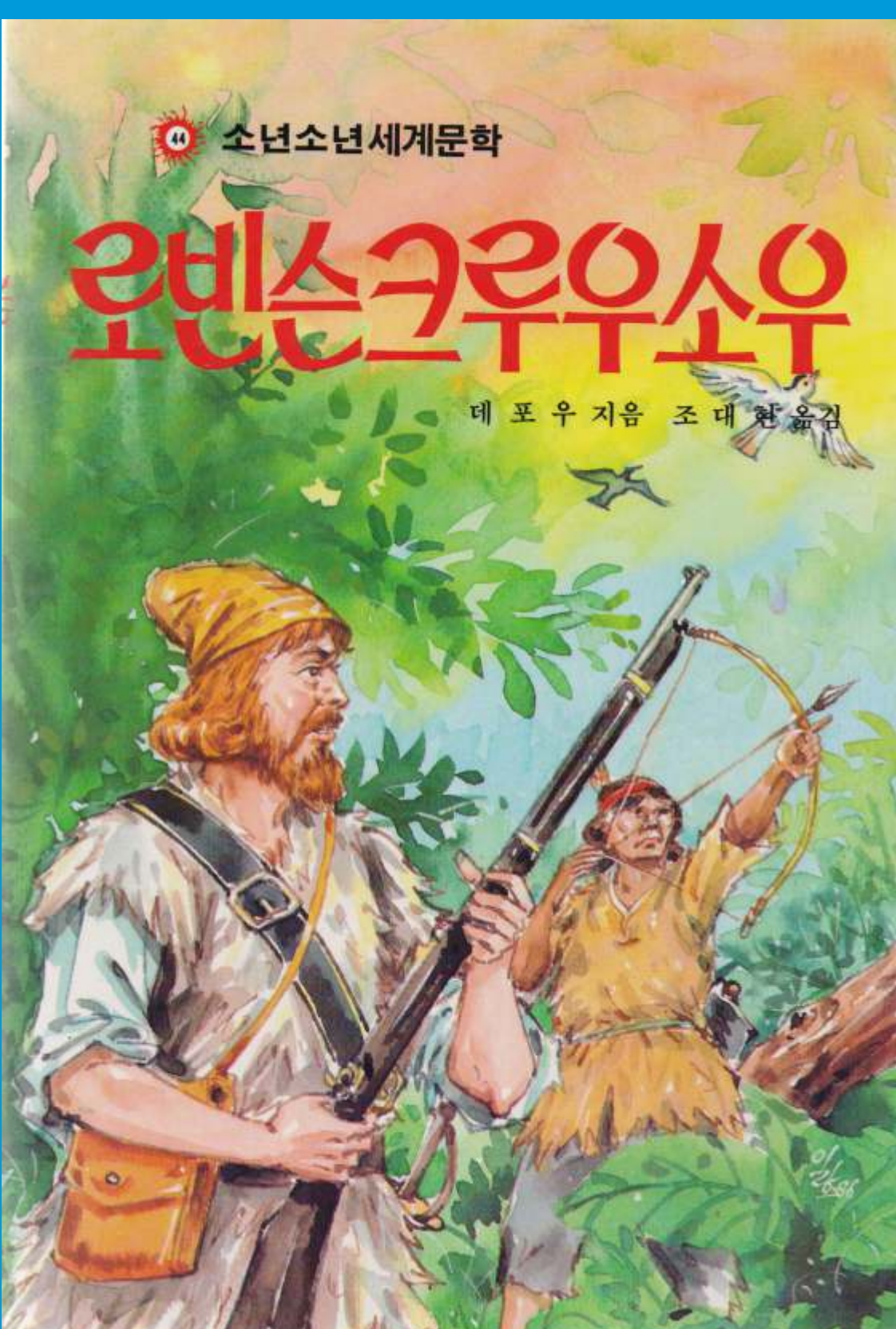
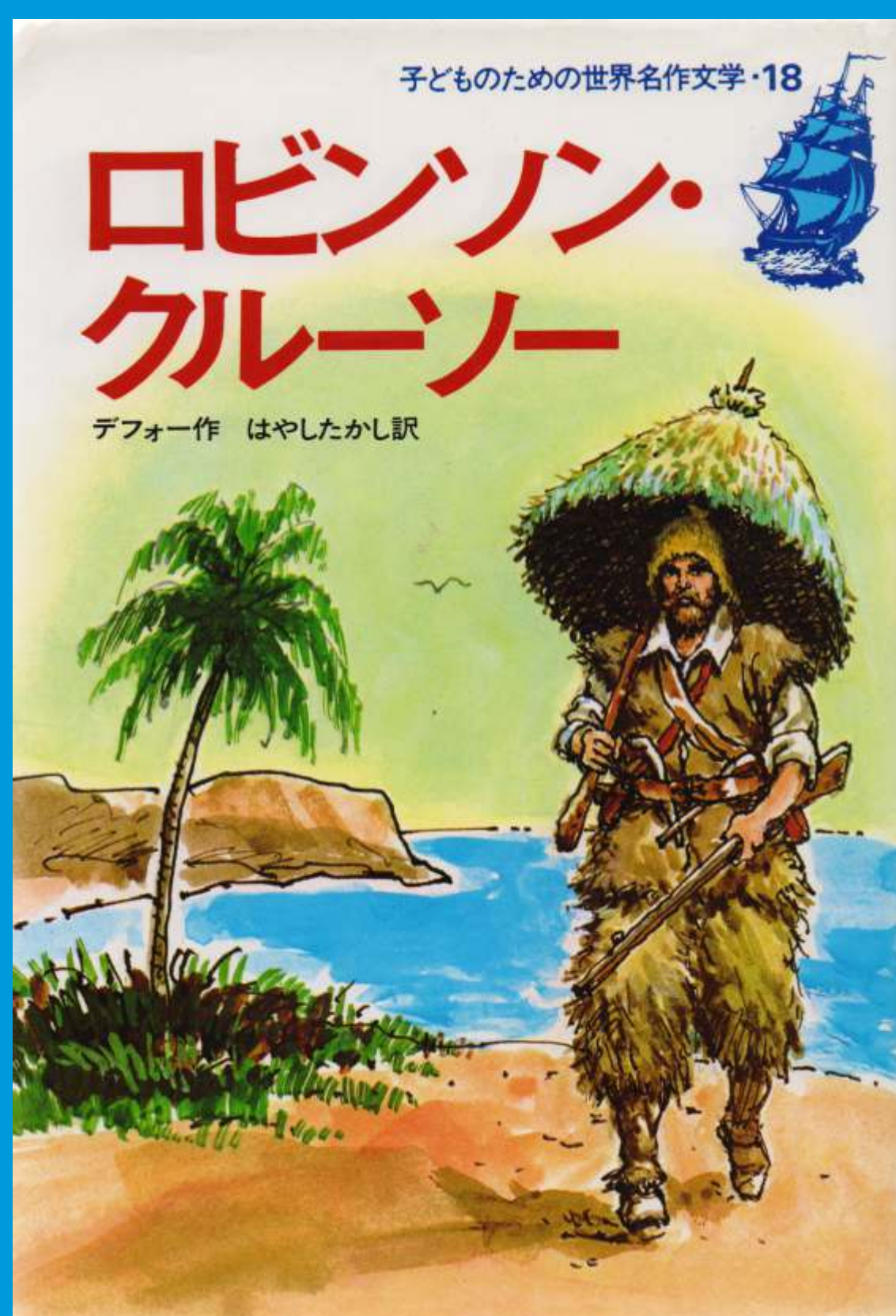
Takoj smo pohiteli k barki. To je bil velik čoln s strmimi boki. V barki smo našli robo vsake vrste. V njej je bilo različno orožje, zaboj s smodnikom, dve steklenici – ena z žganjem, druga z rumom, nekaj prepečenca in precejšen kos sladkorja (pet ali šest funtov), ki je bil zavit v jadvovino. Vse to sem dobil kot naročeno, posebno še žganje in sladkor: že dosti let nisem poskusil ne enega ne drugega.

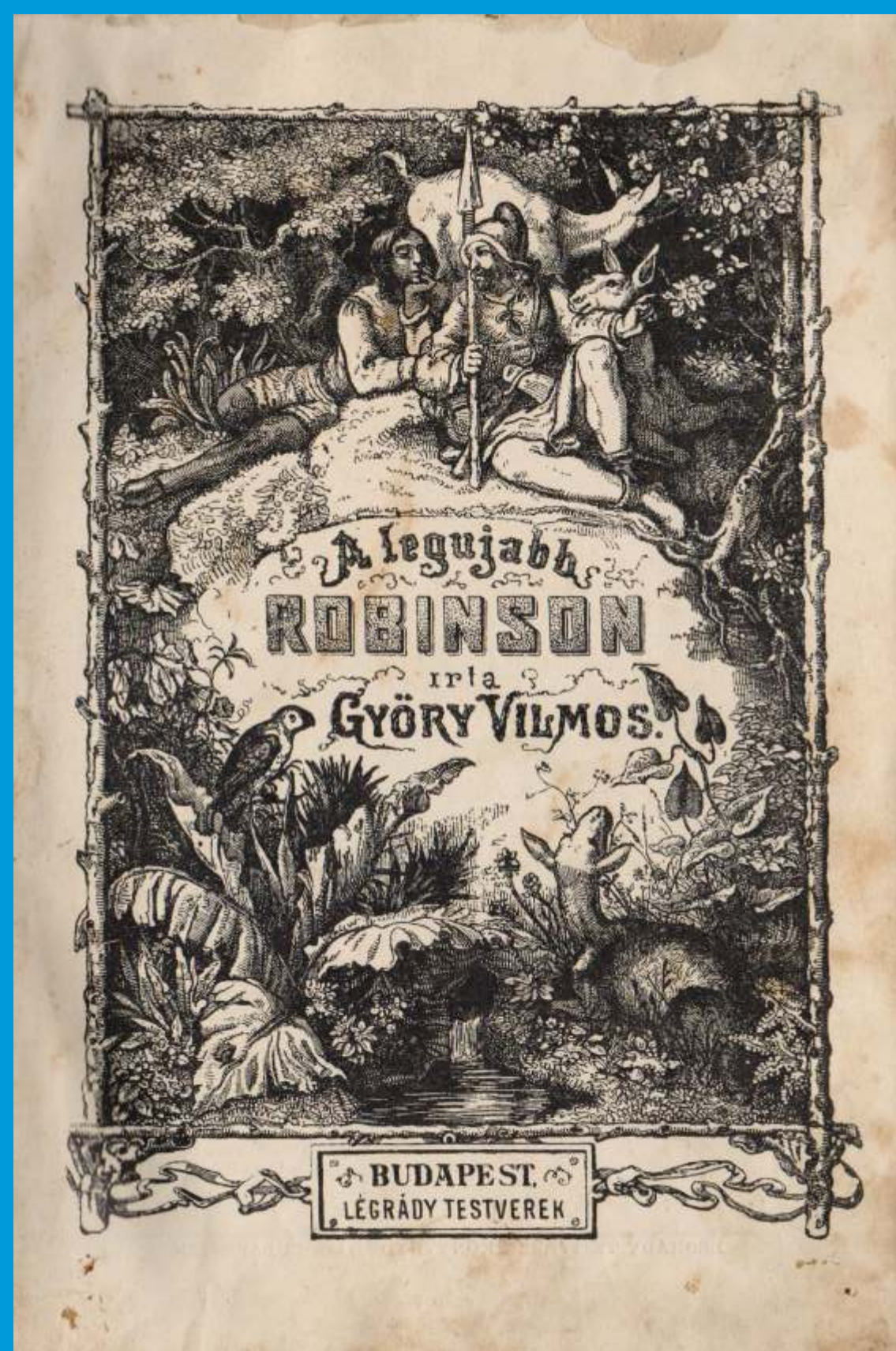
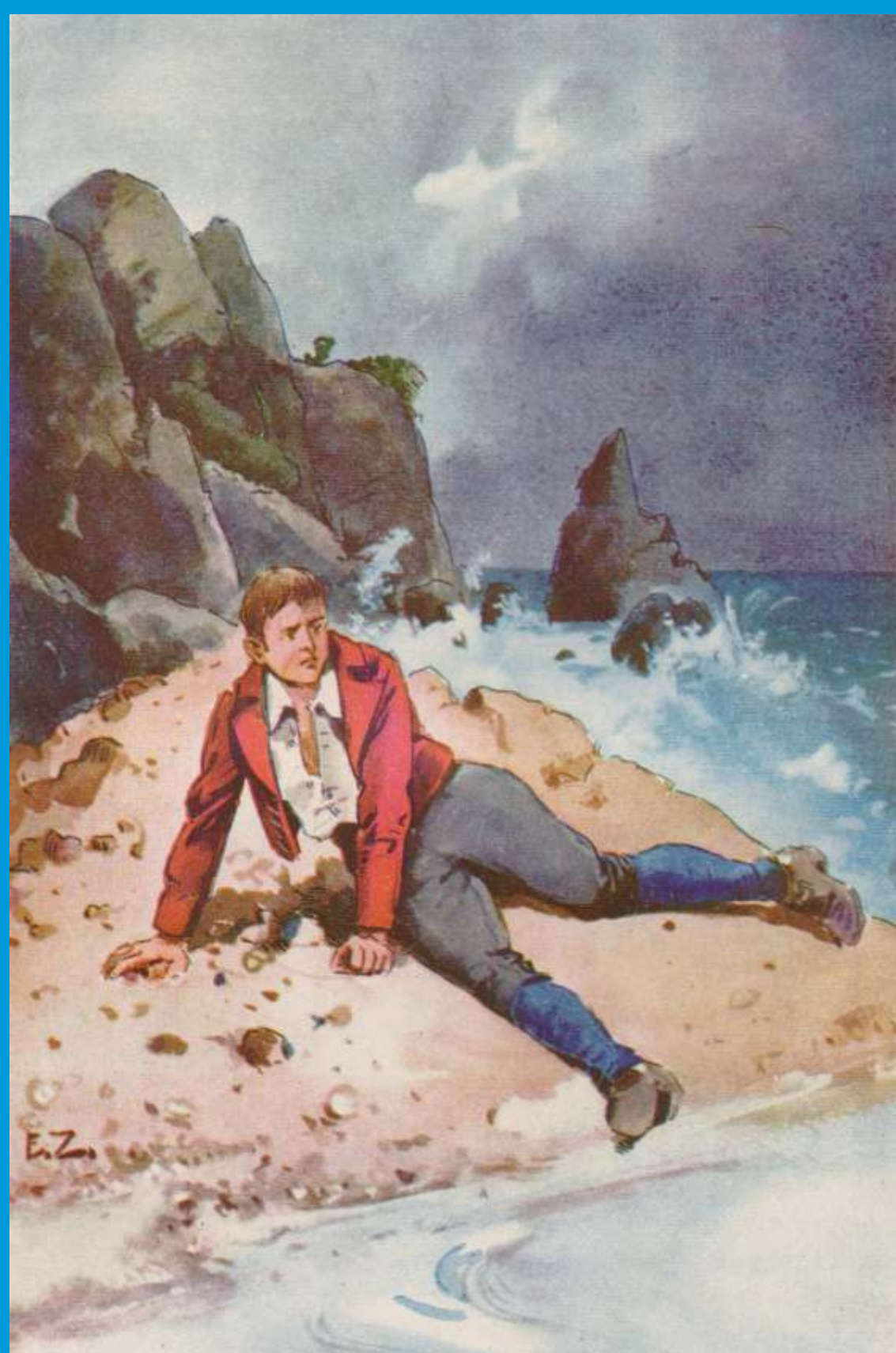
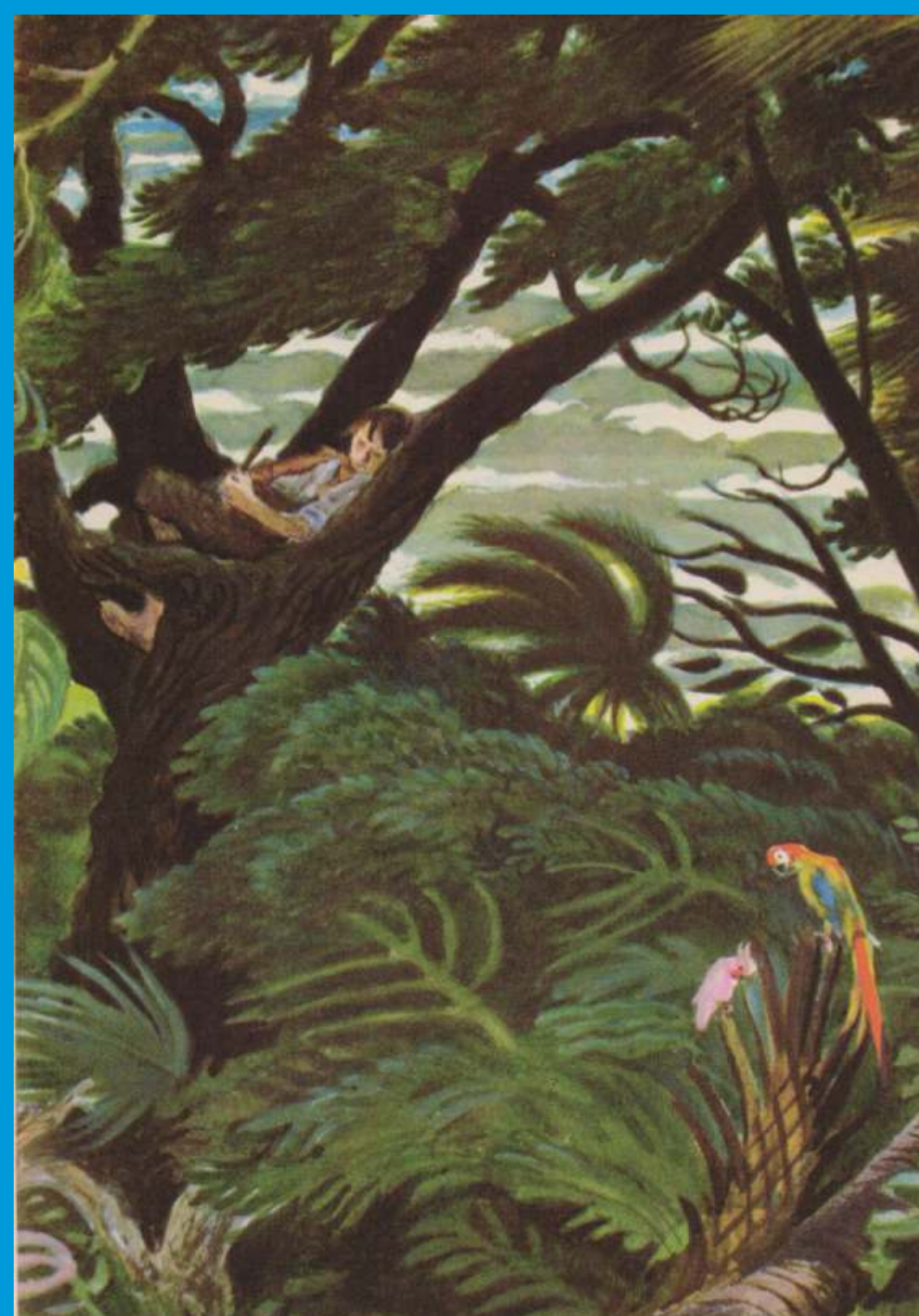
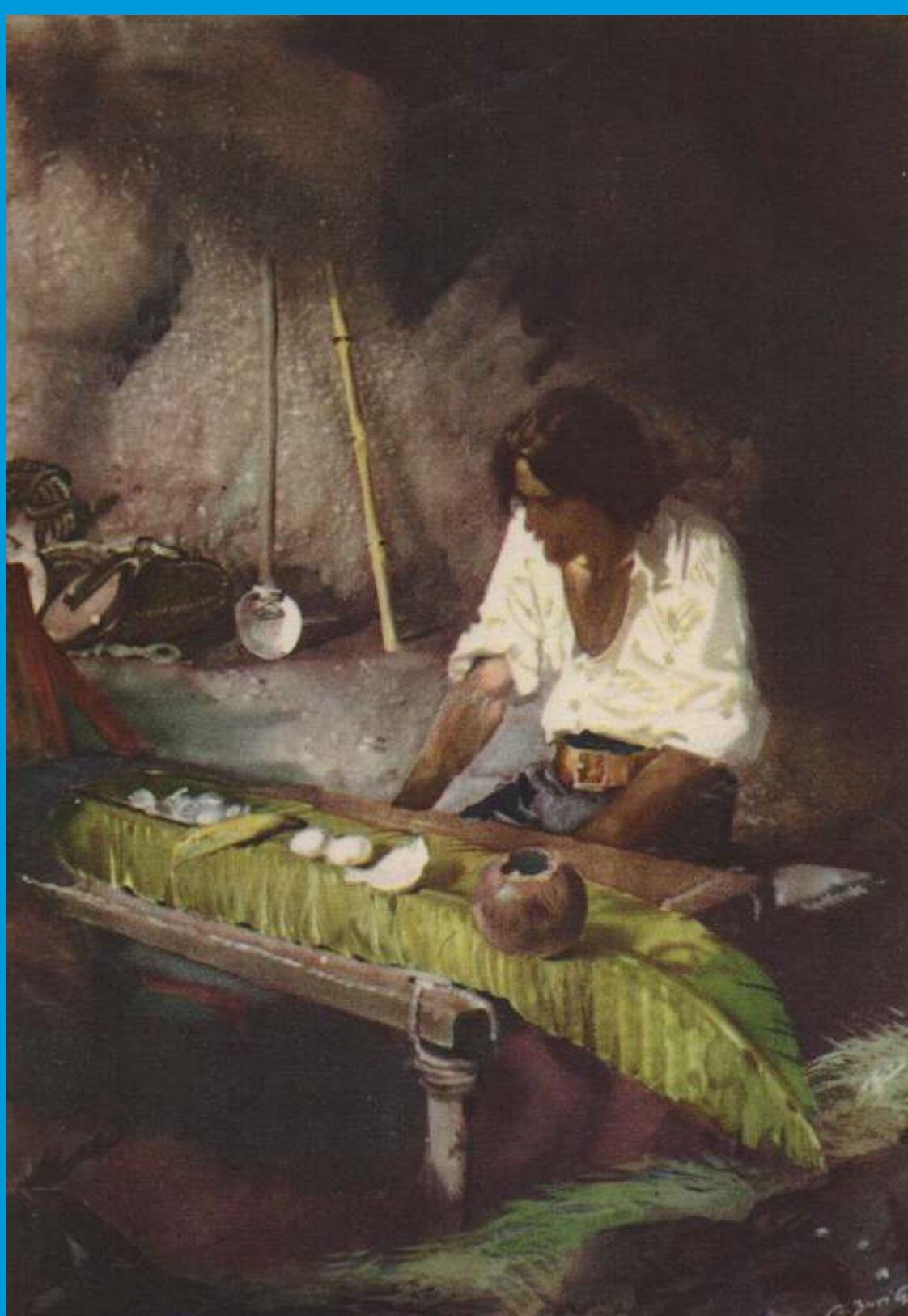
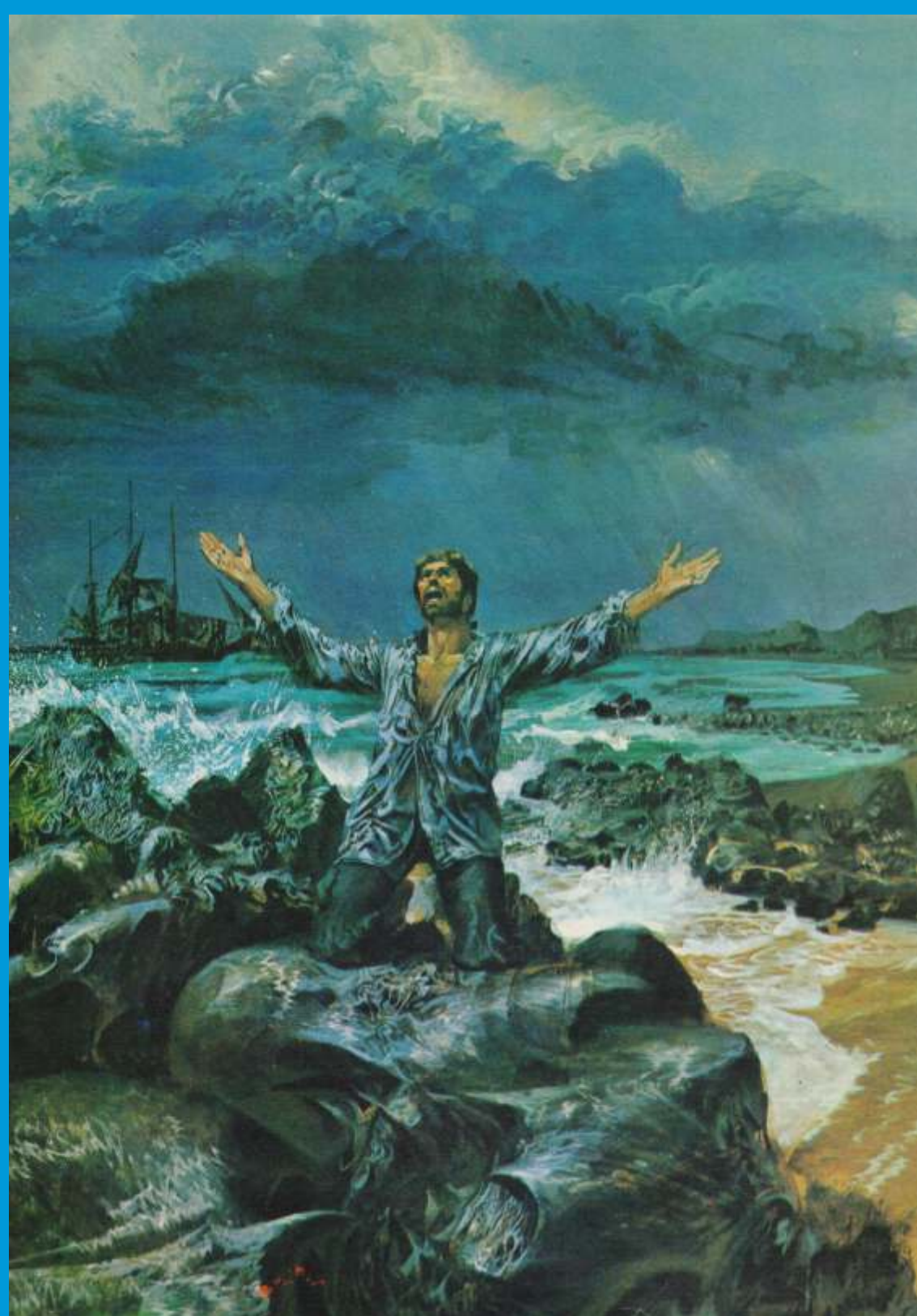
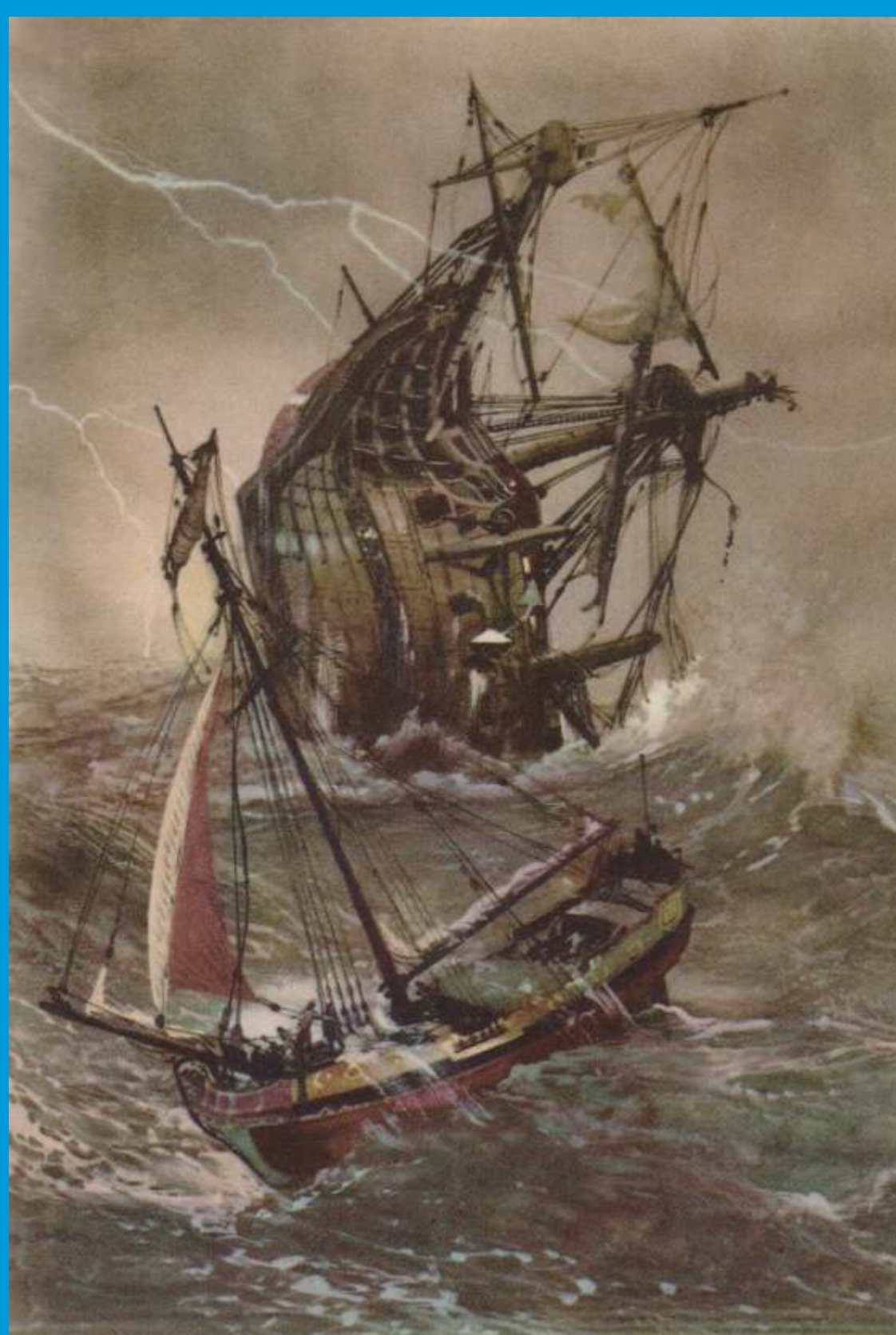
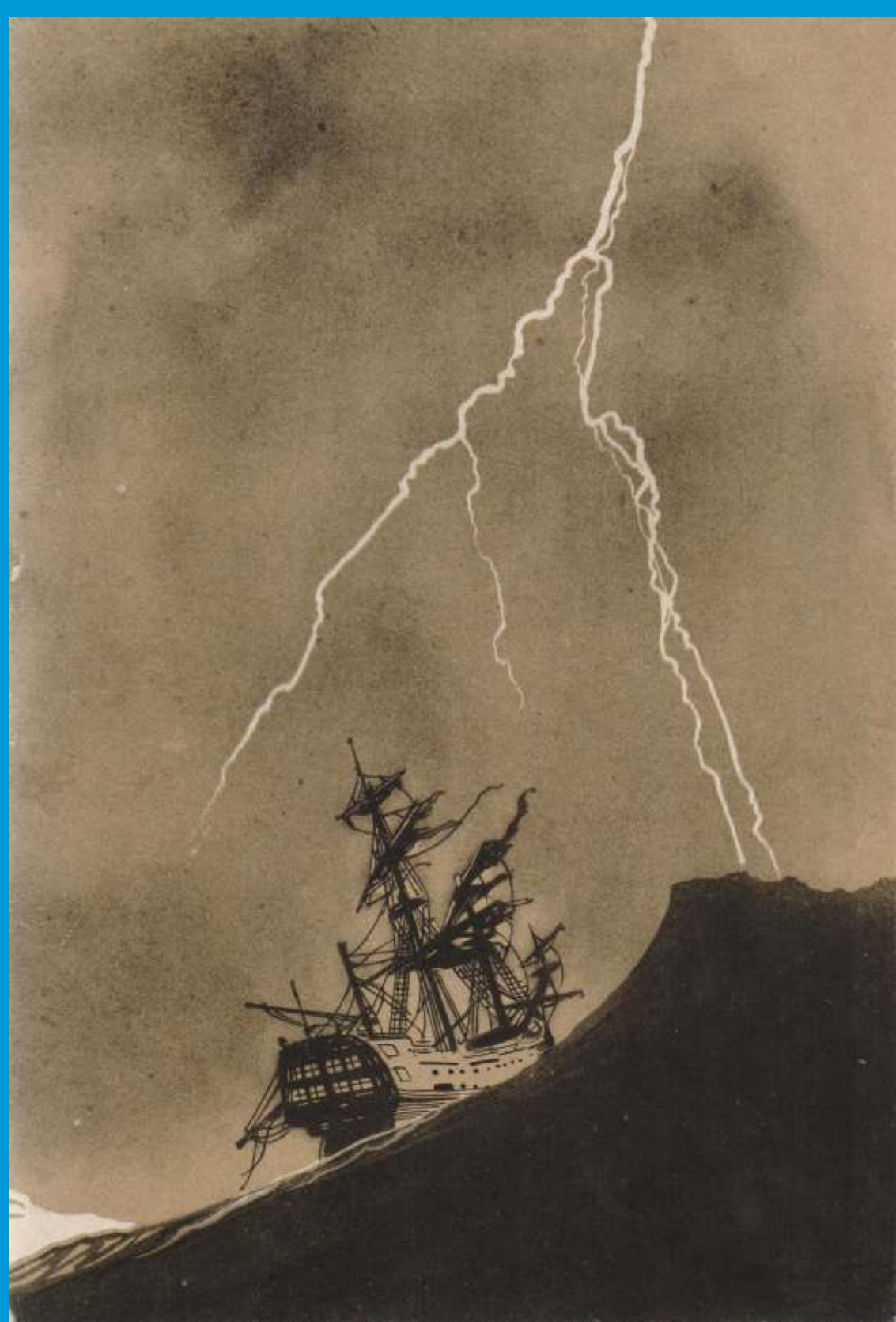
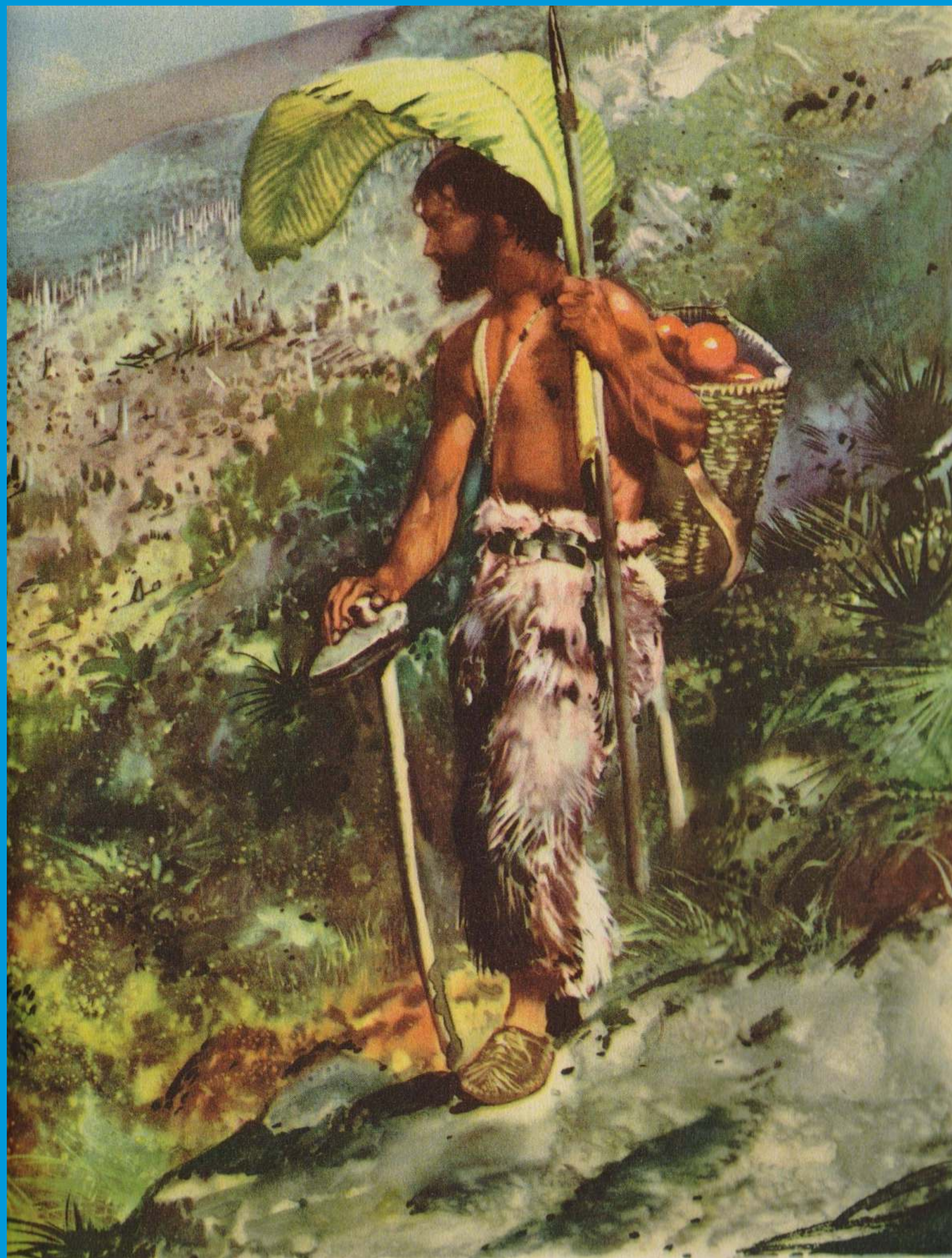
Slednjič sem na lastne oči zagledal svojo dolgo pričakovano svobodo! Tu je bila, v mojih rokah! Na voljo mi je bila velika ladja, ki me bo popeljala, kamorkoli si bom želel.

Kot sem ugotovil po ladijskem dnevniku, sem odrinil z mojega otoka 19. decembra 1687. leta. Se pravi, da sem preživel na otoku celih osemindvajset let, dva meseca in devetnajst dni.

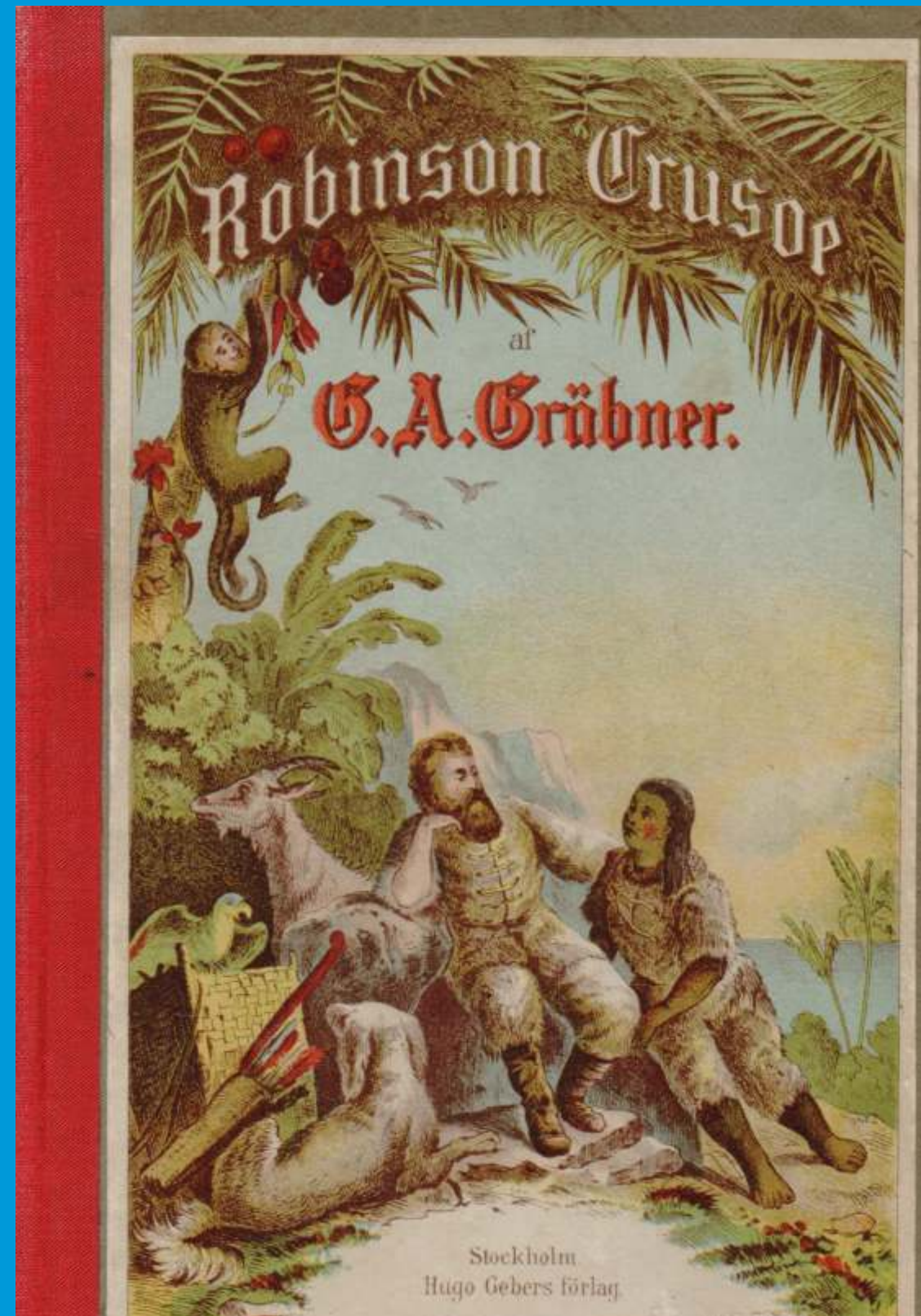
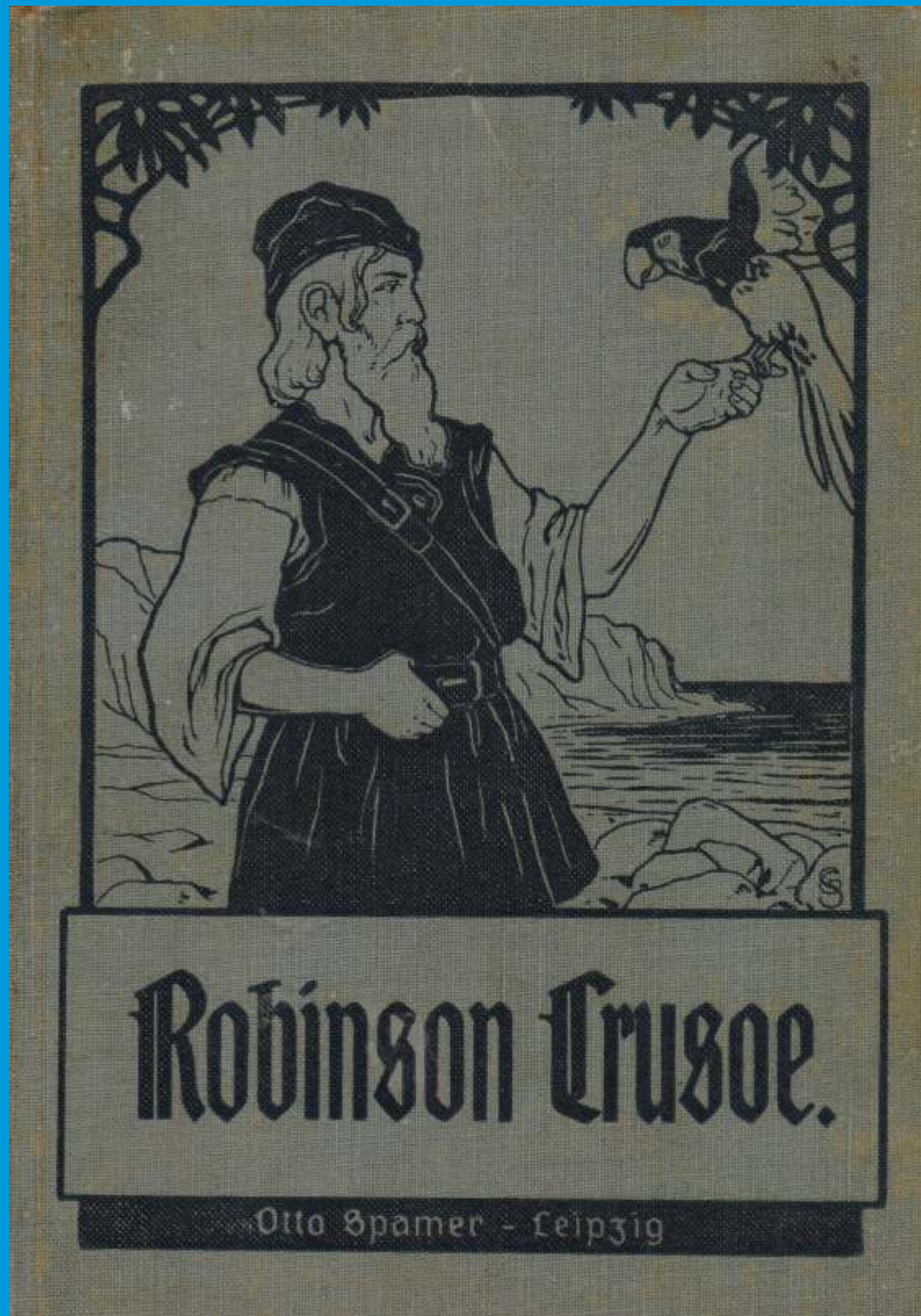

Najlepše ilustracije

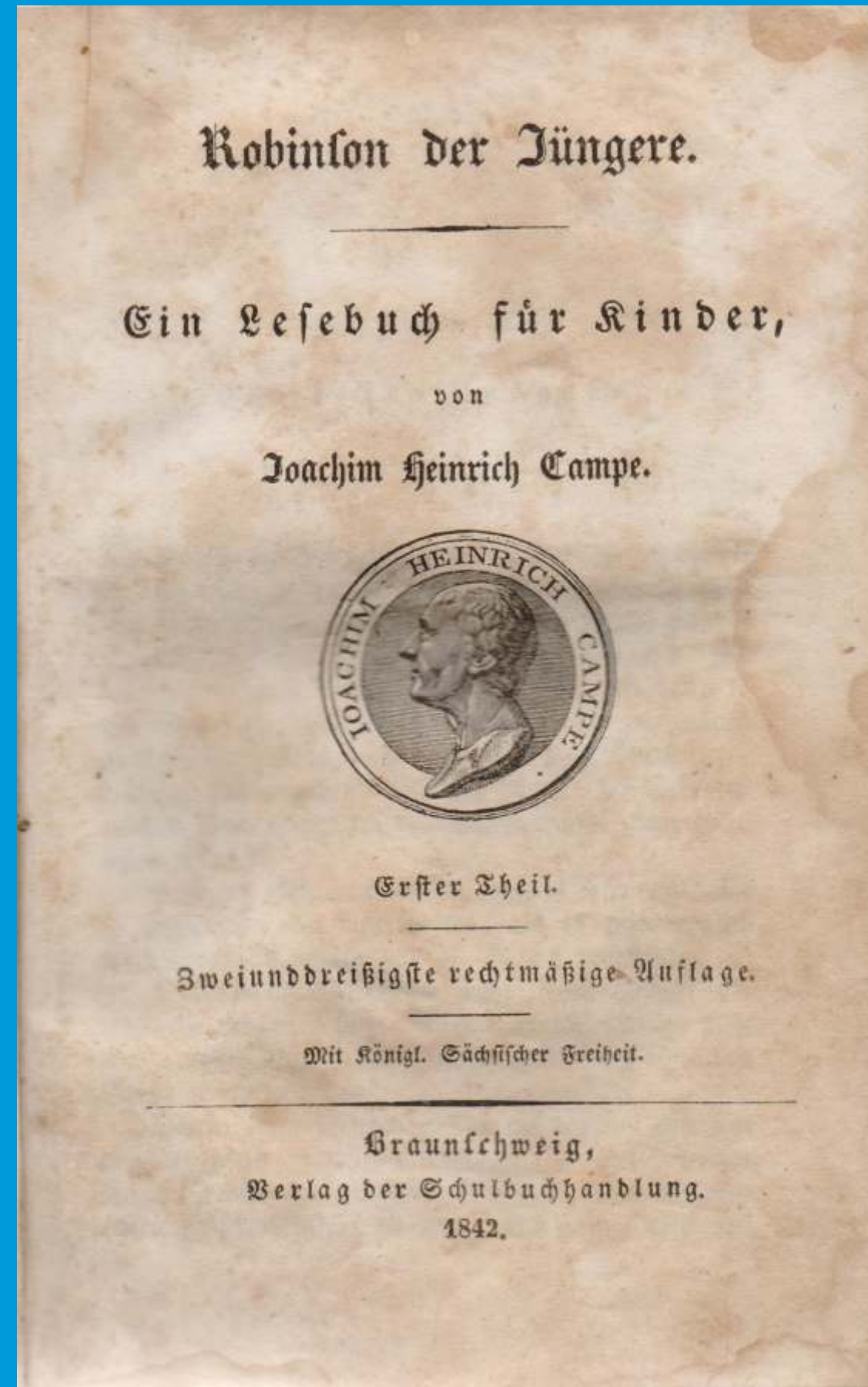
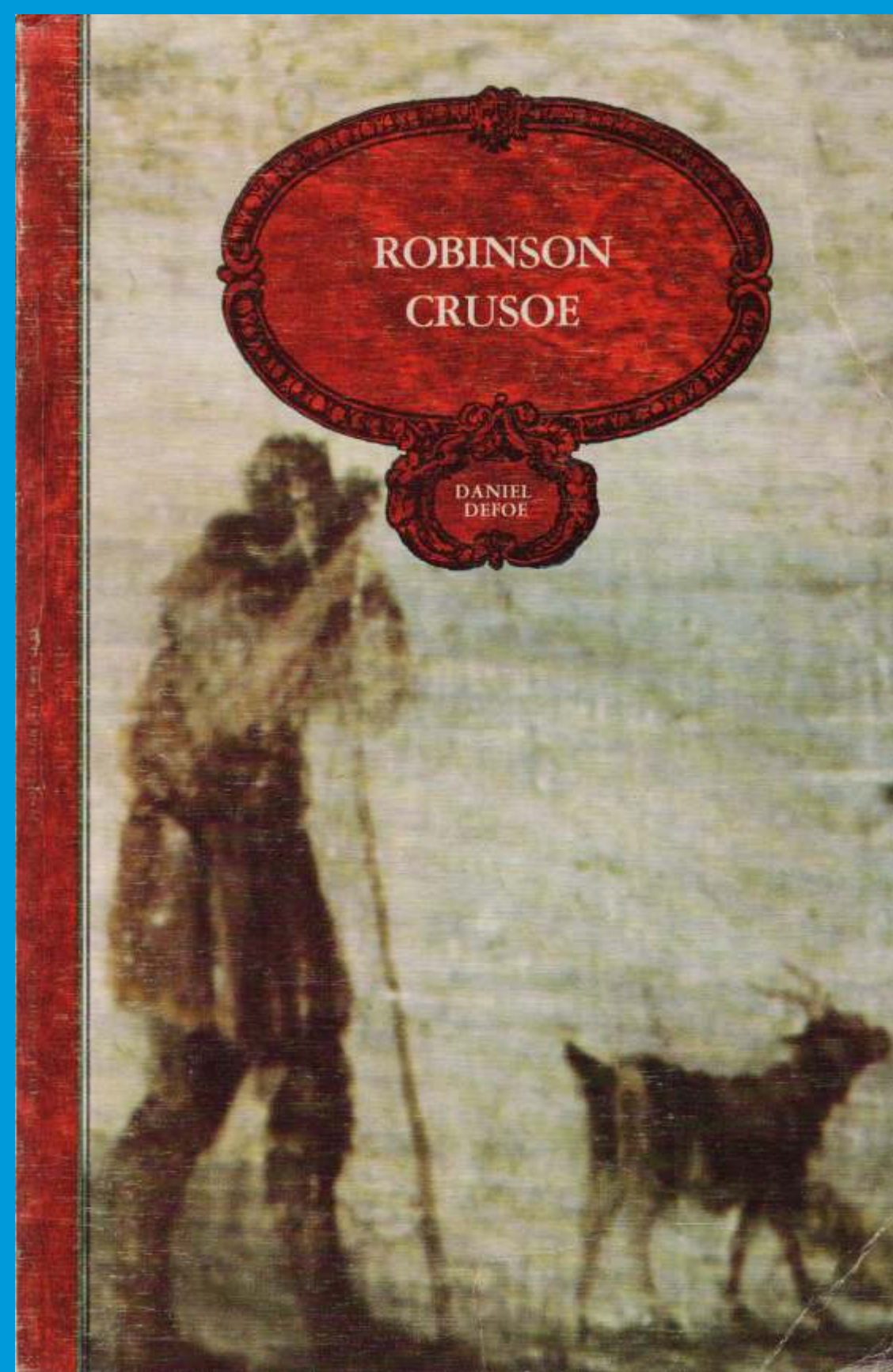
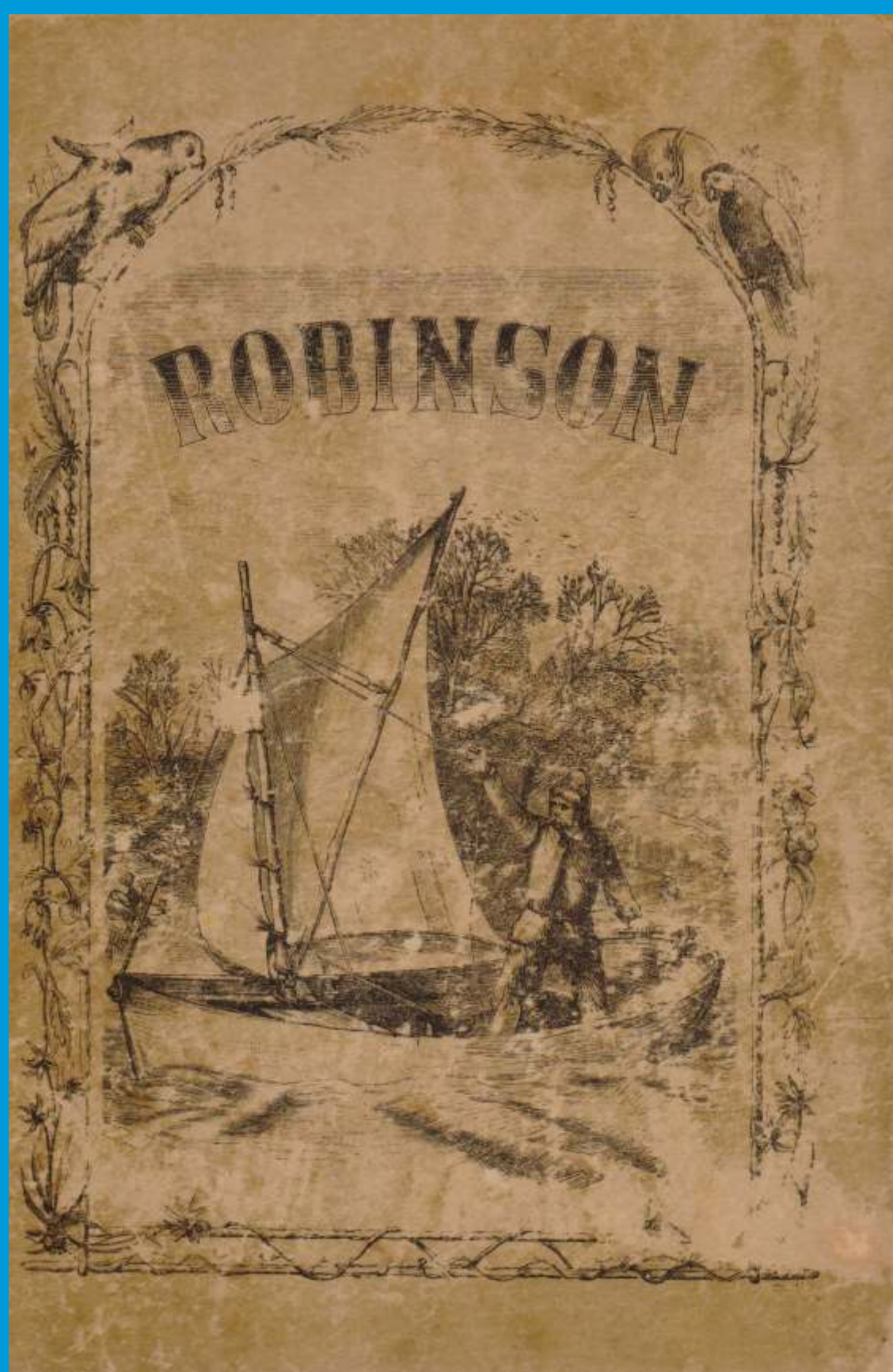

Presenetljiva pustolovščina

Robinson Crusoe je pustolovski roman, ki je bil prvič objavljen leta 1719. Poln naslov, kot je zapisan na platnici prve izdaje, je *The Life and Strange Surprizing Adventures of Robinson Crusoe*. Že kmalu po izidu je postal roman velika uspešnica in je bil do konca leta trikrat ponatisnjen. Do konca 19. stoletja je postal najuspešnejše delo zahodne književnosti s preko 700 ponatise, prevodi in posebnimi izdajami. Kljub preprostu pripovednemu slogu je bil roman v literarnem svetu dobro sprejet in predstavlja zametke realistične fikcije.

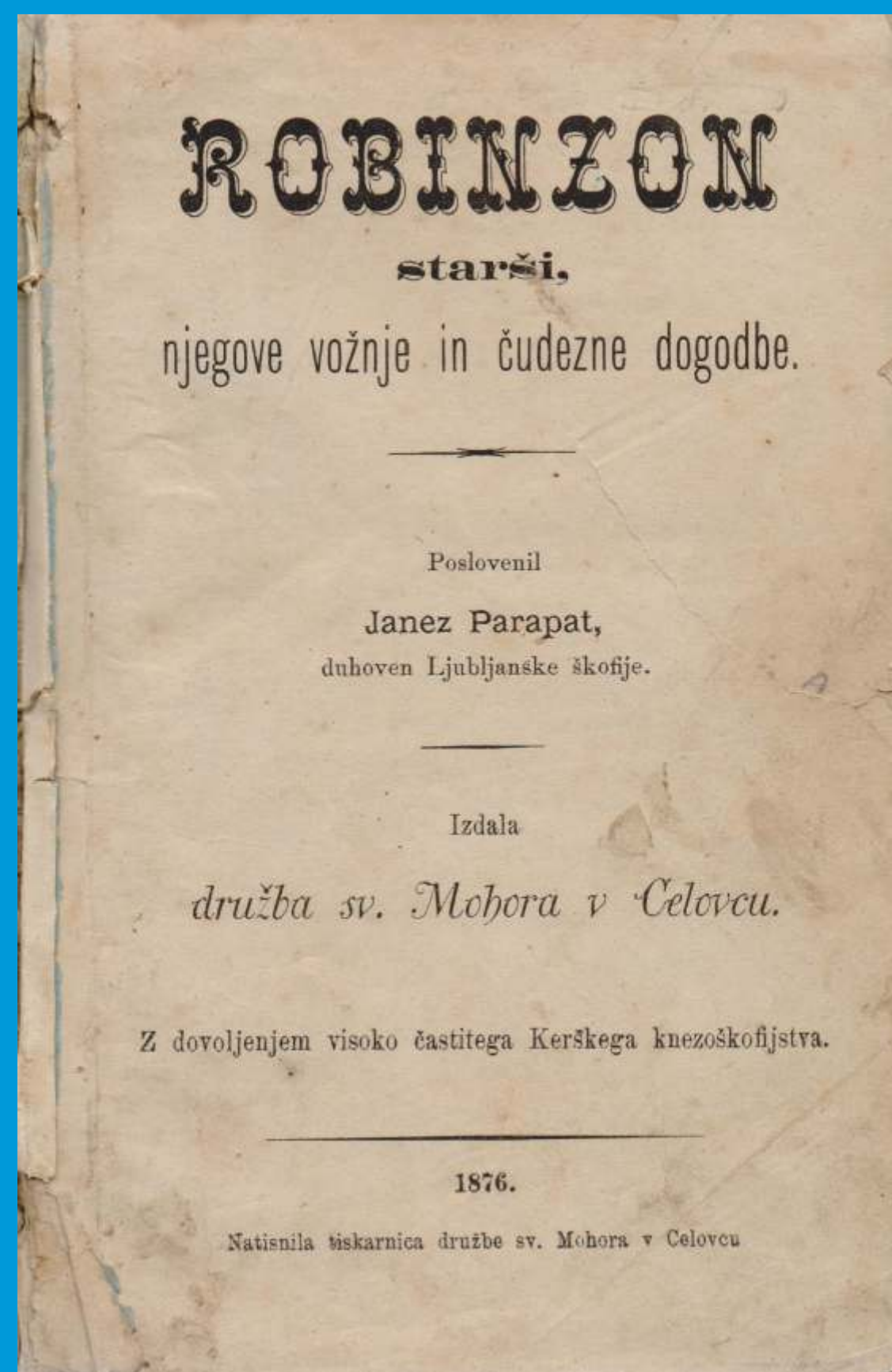
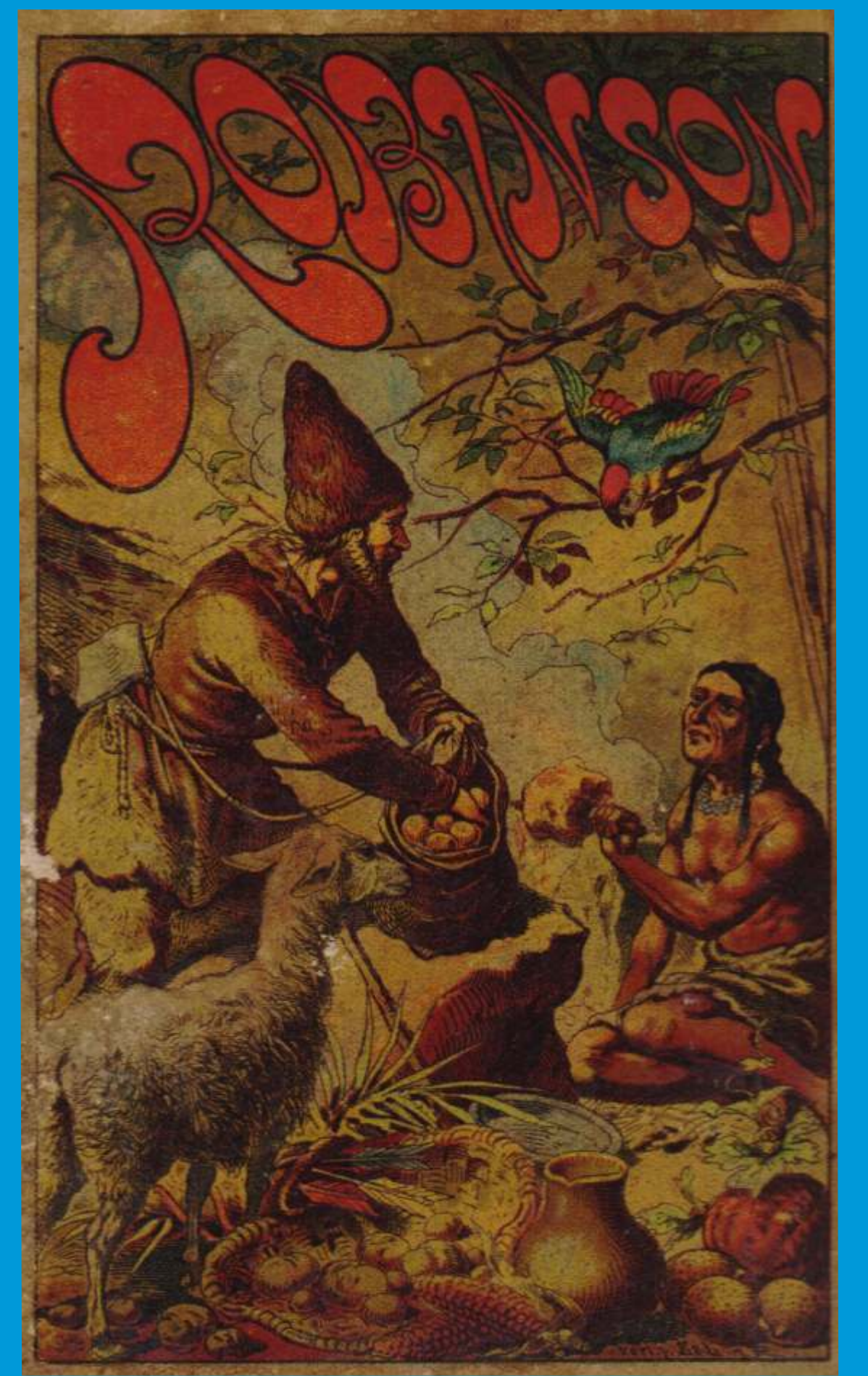
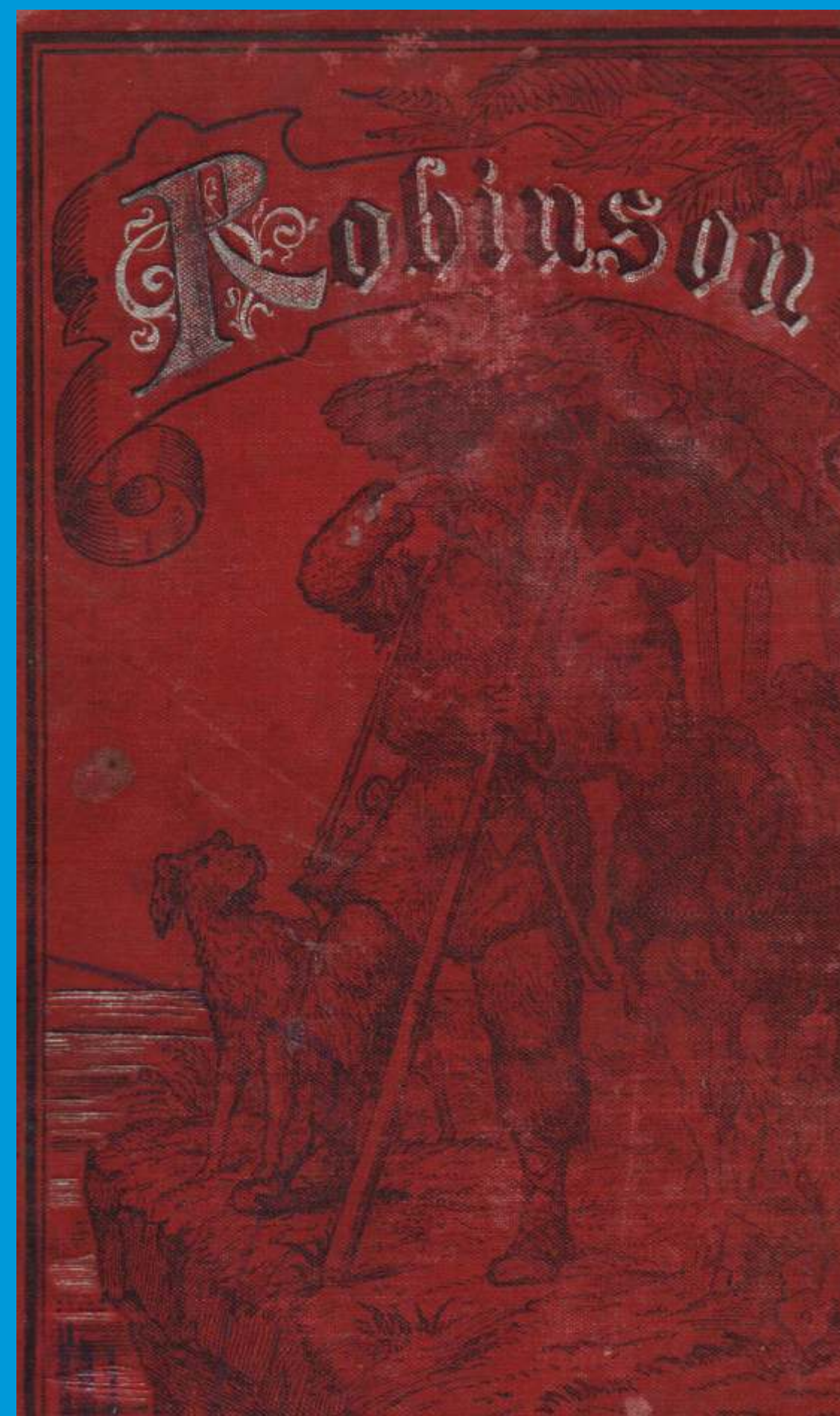
Na drugem potovanju jih napadejo in zajamejo pirati, zato Robinson preživi dve leti v ujetništvu kot služabnik, od koder pobegne skupaj z drugim služabnikom. Iz morja ju reši portugalska ladja, ki ju izkrca v Braziliji. Robinson tam postane vpliven in kar bogat. Vendar vseeno s svojim življenjem ni zadovoljen.

Najstarejša knjiga - naslovnica

Najstarejša knjiga - ilustracija

Robinson Crusoe se rodi leta 1632 v mestecu York. Že od malih nog ga silno zanimajo ladje, morje in neraziskani svet. Kljub nasprotovanju staršev odpluje na morje. Že na svoji prvi plovbi doživi brodolom, vendar se posadka čudežno reši.

Leta 1659 se vkrci na ladjo za Novo Gvinejo. Robinson ponovno doživi brodolom, vendar se mu posreči rešiti na majhen otoček. Ladjo naplavi v njegovo bližino tako da je bil oskrbljen z mnogimi življenjskimi potrebščinami. Sam na otoku se zelo dobro znajde in si zgradi več bivališč, vzredi čredo koz ter se nauči mnogih veščin za preživetje v divjini. V zadnjih letih svojega življenja na otoku reši ujetnika pred ljudožerci in ga poimenuje Petek, po dnevu, na katerega ga je rešil. Na otoku pristane tudi ladja, na kateri divja upor proti kapitanu, saj mu je posadka obrnila hrbet, ki pa ga Robinson s pomočniki zatre. S to ladjo se vrne nazaj v rodno Anglijo, kjer ga čaka samo njegov oče s prijatelji. Novica se zelo hitro razširi po tem majhnem mestecu in še isto noč priredijo zabavo, na kateri Robinson razlaga o svojih dogodivščinah.